

St. P III 589

L. M. F. TIRGU-MURES
BIBLIOTECA

BIBLIOTECA

1/1976 ✓

BULETIN TRIMESTRIAL DE BIBLIOTECONOMIE

01. SEP. 2023

ÎN PREGĂTIREA CONGRESULUI EDUCAȚIEI POLITICE ȘI CULTURII SOCIALISTE

Biblioteca publică și contemporaneitatea 2-3

CATALOGARE

Febronia Catalogul-tip în biblioteca Costache pentru copii. Organizare, rol, funcții 24-25

MERIDIAN BIBLIOLOGIC

Ștefan Gruia

Bibliobuzul în lume (I). Sinteza documentară 28-29

ACTUALITATEA ÎN BIBLIOTECI 4-11

PSIHOPEDAGOGIA LECTURII

Pațița Silvestru Lectura, stimulent al acțiunii 26-27

Lucrări de specialitate 29-31

COMPLETAREA COLECȚIILOR

Anul editorial 1976 și cerințele completării. Bibliotecile își spun cuvântul... Editurile, sperăm, vor da replica la obiect 11-15

PROPAGANDA CĂRȚII ȘI A BIBLIOTECII

Florica Leho

Accesul liber la raft și popularizarea colecțiilor 15-16

Țișier 17-18

MODERNIZARE. RAȚIONALIZARE

Al. Oproescu

În spiritul programului ideologic al partidului. Modernizarea acțiunii bibliotecare 19-21

ACTIVITATEA METODICĂ

Vasilica Popescu

Îndrumarea bibliotecilor comunale—un program sistematic, responsabil 21-22

INFORMARE. BIBLIOGRAFIE

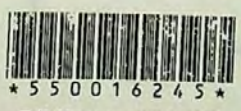
Grigore Topan

Informarea în biblioteca publică. Biblioteca județeană Brașov: Opinii și preocupări 23-24

Colectivul redacțional: Anne-Marie Mihit, Ioana Tăutu, George Vlădescu.

JUN 1982

SUPLIMENT
AL
REVISTEI
ÎNDRUMĂTORUL CULTURAL

Biblioteca UMFST

În pregătirea Congresului educației politice și culturii socialiste

CZU 027. 52 (498): 021. 3

BIBLIOTECA PUBLICĂ ȘI CONTEMPORANEITATEA

Momentul **astăzi** se definește la hotarul unor etape de maximă însemnătate pentru dezvoltarea multilaterală a societății socialiste românești — încheierea cu succes a cincinalului 1971—1975 și demararea viguroasă în cincinalul revoluției tehnico-științifice —, perioade din viața poporului nostru orientate strălucit de magistralele documente ale partidului, începînd cu cele elaborate de Congresul al X-lea, de Plenara Comitetului Central din noiembrie 1971, de Conferința Națională din 1972 și încheind cu **Programul Partidului Comunist Român** și celelalte documente elaborate de Congresul al XI-lea.

Imperativul concepției moderne asupra activității noastre bibliotecare — ancorarea puternică în contemporaneitate, racordarea ei permanentă la pulsul unei societăți ce se dezvoltă armonios, multilateral — determină, în mod obiectiv, nuanțarea și îmbogățirea atributelor muncii de propagandă și difuzare a cărții cu valențe noi, potrivit etapelor devenirii noastre comuniste. Valențe, mai presus de orice, **ale calității**, decurgînd firesc din însăși calitatea, în continuă ascendență, a vieții noastre.

Prefigurarea și aducerea în planul concret al acțiunii bibliotecare a acestor noi valențe sînt posibile astăzi, după scurgerea a aproape cinci ani de la elaborarea programului ideologic

al partidului, printr-o analiză lucidă și aprofundată a drumului parcurs, printr-o estimare cât mai exactă a perfecționărilor de substanță ce s-au adus în cadrul procesului comprehensiv al modernizării. Pentru domeniul lecturii publice, o astfel de analiză — înscrisă în nota de exigență și responsabilitate ce caracterizează dezbaterile premergătoare Congresului educației politice și culturii socialiste — a prilejuit Consfățuirea de lucru pe problemele activității bibliotecilor publice, organizată, de către Direcția așezămintelor culturale din Consiliul Culturii și Educației Socialiste, la București, în decembrie trecut.

În realizarea sarcinilor ce le incumbă, alături de celelalte instituții cultural-educative, în procesul educației comuniste, revoluționare a maselor, bibliotecile publice marchează o amplificare simțitoare a funcțiilor lor educative. Principalele direcții ale orientării în acest scop a acțiunii bibliotecare, purtînd în ele germeii noului, ai creșterii în calitate, pot fi sintetizate în: **integrarea**, într-o măsură sporită, în ansamblul muncii politico-educative ce se desfășoară sub conducerea partidului și, în strînsă legătură cu aceasta, abandonarea poziției de izolare a bibliotecii publice de problematica vieții social-economice; **participarea mai activă** la realizarea unui amplu program de educare multilaterală a

membrilor colectivității deservite, un accent deosebit fiind pus pe sprijinirea educației politico-ideologice, pe baza însușirii concepției materialist-dialectice despre viață și societate; **transformarea procesului lecturii publice într-un cit mai larg proces de masă**, vizîndu-se neconștient creșterea atragerii la lectură în special a unor părți tot mai mari din populația activă și din rîndurile tineretului; **perfecționarea metodelor și formelor de propagandă a cărții** prin urmărirea atentă, în practică, a eficienței acestora, luptîndu-se astfel cu mai multă hotărîre împotriva formalismului și festivismului, a goanei după cantitate, a spiritului de campanie etc.; **valorificarea mai bună a potențialului educativ-informațional** din înzestrarea bibliotecilor, prin sporirea continuă a volumului difuzării cărții din toate domeniile de cunoștințe, în acord cu dezideratul formării și dezvoltării spirituale multilaterale a oamenilor muncii; **lărgirea bazei obștești** a activității de propagandă și difuzare a cărții, în scopul determinării unui adevărat proces de mișcare populară în jurul cărții; **perfecționarea organizării interne a bibliotecilor**, prin acțiuni de modernizare și raționalizare a serviciilor oferite și prin îmbunătățirea calitativă a structurii colecțiilor; **ridicarea continuă a nivelului pregătirii profesionale a bibliotecarilor.**

Rezultatele, pe ansamblul rețelei bibliotecilor publice aparținând așezămintelor culturale, dau măsura unor realizări certe care atestă înscrierea hotărâtă a activității pe aceste coordonate ale creșterii calitative. Au fost înregistrate, printre altele, rezultatele notabile obținute în: participarea tot mai frecventă, cu mijloace specifice, la realizarea unor programe unitare de educație patriotică a membrilor diferitelor colectivități, bibliotecile inițind acțiuni diverse, convingătoare, deseori pornind de la prevederile Codului eticii și echității socialiste; popularizarea și intensificarea circulației lucrărilor social-politice și ideologice, reflectată în același timp în îmbunătățirea substanțială a completării colecțiilor cu literatură din acest domeniu (ponderea lucrărilor de acest gen în ansamblul achizițiilor în ultimii ani: creștere cu 15—30 la sută față de 1971); preocupări din ce în ce mai susținute de valorificare, de aducere în circuitul lecturii curente a lucrărilor conținând informație tehnico-științifică și economică actuală, destinată perfecționării profesionale la toate nivelurile de pregătire și calificare; extinderea sferei de atragere a lecturii a maselor de oameni ai muncii, numărul cititorilor înregistrând creșteri, în mediul urban, de la 795 000 de persoane, în 1971, la aproape 1 milion în 1975; creșterea constantă, de la an la an, a numărului de volume difuzate de bibliotecile județene, municipale și orașenești — de la 14,4 milioane de volume în 1971, la 17 milioane de volume în 1975; abordarea procesului de completare a colecțiilor ca o problemă de politică culturală, cu punerea imediată în practică a unor programe locale operative de redimensionare și restructurare tematică a colecțiilor, un prim pas constituindu-l adevăratele în acest sens a achizițiilor pentru anii 1975 și 1976.

Înregistrarea rezultatelor bune, adevărată platformă de pe care noile valențe calitative ce trebuie dobândite în viitor se conturează cu mai multă claritate, nu poate sub nici un aspect să diminueze conștiința lipsurilor, a neajunsurilor, a stagnărilor și chiar a unor involuții ce se fac încă simțite în unele compartimente ale activității bibliotecare. Am amintit, de pildă, câteva din cele care, privity la scara unui ansamblu, constituie probleme de maximă importanță: întârzierea realizării integrării operaționale, efective și plene, a bibliotecilor publice în sistemul informațional național; nerealizarea, la nivel local, a unui sistem de colaborare și cooperare funcțională între bibliotecile aparținând diferitelor rețele, urmările negative punându-și amprenta în special pe insuficiența valorificare a potențialului lor informațional și pe lipsa unității

în completarea colecțiilor; carențele activității de completare a colecțiilor — neurmărirea comenzilor, lipsa controlului asupra livrărilor efectuate de colecturi, ritmicitatea deficitară a aprovizionării, existența pe alocuri a unor ezitări și orientări greșite în aplicarea coordonatelor politicii de completare; lipsa, în unele locuri, a preocupărilor pentru studiul lecturii publice sau finalizarea cu mare înțelegere a cercetărilor întreprinse; în sfârșit, dar nu de ultimă importanță, starea critică a funcționării bibliotecilor comunale și nivelul scăzut al volumului lecturii publice în mediul rural, diminuare a activității ce se înregistrează, paradoxal, în condițiile dezvoltării continue a zestrei bibliografice a satei noastre.

Atitudinea revoluționară față de îndepărtarea cit mai grabnică a lipsurilor de fond ale activității bibliotecilor publice reprezintă una din căile de bază prin care trebuie să se acționeze în vederea amplificării procesului de înnoire a conținutului muncii, de creștere calitativă a acesteia, potrivit noilor cerințe puse în fața asigurării lecturii și informării în etapa ce s-a deschis odată cu intrarea în cincinalul revoluției tehnico-științifice. În acest sens, planul de măsuri elaborat de Consiliul Culturii și Educației Socialiste și aprobat, în urma dezbaterilor, în cadrul consfățuirii de care am amintit constituie o premisă de bază a trecerii neîntrziată la acțiune fermă. Prevederile acestui document de deosebită însemnătate pun în evidență necesitatea acțiunii unitare pentru înlăptuirea unor direcții prioritare, care pot fi sintetizate astfel: îmbunătățirea și continuarea structurii tematică a fondurilor de publicații, a calității colecțiilor în scopul adevăării acestora la necesitățile de studiu și informare, la cerințele procesului de educare socialistă a maselor; conectarea acțiunii bibliotecare la problematica social-economică și cultural-educativă a județelor și a diverselor localități pentru a spori contribuția activității cu cartea la promovarea în viață a principiilor și normelor Codului eticii și echității socialiste, la educarea materialist-științifică a oamenilor muncii; dezvoltarea serviciilor și a acțiunilor consacrate atragerii tineretului la bibliotecă, îndrumării lecturii lui, pentru sprijinirea de către bibliotecă a procesului instructiv-educativ din școală, a muncii politico-educative desfășurată de organizațiile de tineret; redresarea situației lecturii publice în mediul rural, dezvoltarea activității bibliotecilor comunale, în conexiune cu celelalte căi de pătrundere a cărții la sate, antrenând în acest scop potențialul organizatoric și educativ local, în spiritul măsurilor pentru lărgirea bazei obștești a activității; extinderea cadrului unitar al acțiunii cultural-

educative asupra întregului sistem al bibliotecilor și perfecționarea raporturilor de cooperare în domeniul organizării lecturii și informării destinate tuturor categoriilor de beneficiari.

Acestor direcții prioritare li se alătură o seamă de sarcini a căror realizare va fi în măsură să adauge tot atâtea creșteri calitative ale serviciilor oferite publicului și ale organizării funcționale corespunzătoare a bibliotecilor. Am nota mai întâi necesitatea dobândirii unui pronunțat caracter activ al demersului lecturii publice, democratizarea acestei importante acțiuni sociale găsimd-și expresia optimă în lupta continuă pentru implicarea tot mai largă a cărții și a studiului ei în activitatea productivă, de creație, de cercetare.

Perfecționarea metodelor și instrumentelor de conducere științifică a activității bibliotecare la diferite niveluri constituie chezașia existenței unui înalt grad calitativ al muncii. În acest sens, planificarea de perspectivă a activității și elaborarea unor programe și metodologii bine puse la punct pentru îndrumare și control se impun ca deziderate a căror realizare nu mai poate suferi amănare.

Costiguri deosebite în creșterea calității activității de propagandă și difuzare a cărții, în special în bibliotecile mici și mijlocii, deservite de mai puține cadre, pot și trebuie să fie obținute din valorificarea la maxim a serviciilor centralizate. Rezolvarea în această manieră, de altfel foarte modernă și de mare eficiență economică, ducind totodată la economisirea unui mare volum de forță de muncă, va trebui să figureze permanent în proiectele de raționalizare a procesului de muncă, proiecte a căror extindere este astăzi o mărturie a preocupărilor continue de modernizare a acțiunii bibliotecare în ansamblu. Iar modernizarea, vizând, în spiritul programului de activitate ideologică al partidului, în primul rând conținutul, va putea să se centreze pe dezvoltarea și diversificarea serviciilor și a acțiunilor destinate stimulării interesului pentru carte în general, pentru cartea științifică și tehnică, profesională și de informare, în rândurile tineretului, ale celor ce muncesc nemijlocit în producție. Și aceasta cu atât mai mult cu cât sprijinirea formării culturii profesionale, a perfecționării ei la un număr cit mai mare de oameni ai muncii reprezintă — alături de celelalte laturi ale educației multilaterale — contribuția de substanță pe care bibliotecile publice trebuie să o marcheze în planul creșterii neconținute a calității forței de muncă.

Actualitatea în bibliotecă

Bibliotecă comunale

CARTEA ATEIST-ȘTIINȚIFICĂ ÎN EDUCAȚIA MATERIALISTĂ

Biblioteca comună din Cosmești dispune de un fond de carte de circa 2 000 de volume aparținând unor diverse domenii de cunoștințe și servind educația științifică, ateistă. Între acestea, lucrări de nivel și de conținut variat, predominând cele aparute în colecții de mare popularitate — „Știi tu pentru toți”, „Orizonturi”, „Cunoștințe folositoare” etc. — precum și în alte colecții cunoscute din anii anteriori — „Știința și religia”, „Caleidoscop”, „Știința învinge”, „Enciclopedia de buzunar” ș.a.

În cadrul procesului complex de educație materialistă a cetățenilor, latura ateist-științifică constituie un obiectiv de seamă al activității noastre cu atât mai mult cu cât în comună există, e drept, ca fenomen particular, anumite secte religioase.

În atenția colectivului bibliotecii a stat continuu găsirea metodelor și a formelor celor mai eficiente care să deștepte interesul cititorilor pentru trecerea de la informația laconică, găsită uneori în mare grabă, la utilizarea largă, sistematică a literaturii științifice. Uneori s-a pornit de la faptul senzational sau de la scurte articole de știință publicate în presă, pentru a se ajunge la recomandarea unor cărți ca: „Originea, evoluția și structura internă a Pământului” de St. Airlin, „Cerul, o carte pentru toți” de M. Alexescu, „Cauzele dispariției speciilor”, „Meteorologie fără formule” etc.

Îată câteva modalități folosite în scopul popularizării cărții ateist-științifice în rîndul cetățenilor.

Primul contact cu biblioteca fiind pentru cititori sala căminului cultural, aceasta este folosită pentru expoziții de popularizare a cărții științifice, formă de propagandă ce se adresează publicului foarte larg. Printre titlurile expozițiilor amintim: „Știința și religia despre apariția vieții pe Pământ”, „Cartea medicală — izvor de sănătate”, „Despre religie și sectele religioase”.

Odată intrat în bibliotecă, orice cititor poate veni direct în contact cu literatura ateist-științifică prin raftul „Cărți noi”, ce cuprinde neapărat și ultimele apariții din acest domeniu, precum și prin organizarea fondului de cărți, la raft liber, pe domenii: ateism, medicină, pedagogie, științe ale naturii, oameni de seamă etc. În același scop, o serie de cărți sînt scoase în evidență prin liste de recomandare ca: „Apariția vieții pe Pământ”, „Prin știință spre adevăr”, „Despre sectele religioase”.

Deoarece manifestările de masă cu cartea constituie capitolul cel mai dinamic, mai antrenant și cu aria de cuprindere cea mai mare din întreg ansamblul activității bibliotecii, biblioteca noastră s-a străduit să folosească o cît mai mare varietate de forme, pornind de la cele mai simple — lectură în grup și prezentările de cărți („Rudele apropiate ale omului”; „Cunoașterea științifică și apusul zeilor”; „Religia în istoria popoarelor”) — și pînă la forme mai complexe, cum ar fi ciclurile tematice de prezentări, dezbaterile etc. („Știința și religia despre om și univers”; „Știința, prietena noastră”).

Prin organizarea atentă a unor seri literar-științifice în care literatura beletristică a fost folosită în scopul de a favoriza ajungerea treptată la cartea științifică, de la o carte ca „Infinirile viitorului” au putut fi recomandate ulterior cărți ca „Planetele gigant”,

„O.Z.N. — o problemă modernă”, „Omul și spațiul cosmic” ș.a.

Înaltul de a ne propune anumite manifestări, ne-am pus întotdeauna întrebarea: cui ne adresăm?, de răspunsul la această întrebare urmînd să depindă atât stabilirea acțiunilor, a temelor, cit și alegerea materialului și a formei de prezentare a lui. În plus, ca o regulă de la care nu ne-am abătut, s-a urmărit permanent prezentarea lucrărilor celor mai noi din domeniu.

O preocupare constantă o reprezintă atragerea spre lectură lucrărilor științifice a tineretului, ghidîndu-ne după ideea că în procesul formării intelectuale a tinerii generații pentru muncă și viață cartea rămîne un instrument indispensabil. Prezentările, lecturile din cărți, discuțiile individuale sînt și au fost foarte utile în popularizarea lucrărilor ateist-științifice și în atragerea spre lectură acestui gen de literatură. S-au inițiat acțiuni pe teme ca: „Zboruri celebre”, „Întrebări și răspunsuri de educație ateistă a tinerilor”, „Invenție, descoperire, creativitate”, „Arta de a gîndi”, „Tineretul despre progresul științific și tehnic contemporan”. Prin lucrările alese pentru susținerea acestor teme am căutat să răspundem dorinței de cunoaștere a tineretului, curiozității despre lume și viață, energiei caracteristice. De cele mai multe ori s-a pornit de la aspecte distractive, interesante, de genul „Ștați că...”, de la rubrici care există în țările și regiunile noastre, ajungîndu-se apoi la abordarea complexă a problematicei enunțate.

Colaborarea dintre școală și familie în formarea tinerii generații, pregătirea părinților ca educatori sînt sprînjina de bibliotecă cu carte de pedagogie, psihologie, ateism, medicină, dar lipsa unor deprinderi de lectură a lucrărilor de acest gen împune într-o primă fază recomandarea cu precădere a unor cărți din domeniul beletristic cu tangențe în domeniile respective. După o astfel de pregătire au putut fi aduse în circuitul recomandarilor, cu mai mulți sortii de izbîndă, cărți ca: „Familia și religia”, „Ce avem de știut”, „Ce avem de făcut pentru sănătatea copilului și a copilului nostru”, „Copii și mamă”, „Exemplul părinților”, „Copilul și familia”.

Formarea concepției ateist-științifice, a unor convingeri ateiste, în rîndul maselor de oameni se bazează, în primul rînd, pe relevarea cucurilor științei și tehnicii contemporane, pe opoziția dintre știință și religie. Deși, în anii noștri, realizările cele mai spectaculoase au pătuns în viața fiecăruia, mai este încă foarte mult de făcut pentru a alunga cu totul „somnul religios al maselor” de care vorbea Lenin. Iar bibliotecarul — trebuie să recunoaștem — singur nu este totdeauna în măsură să facă față acestor sarcini cu succes.

Popularizarea cunoștințelor din domeniul științelor naturii reprezintă o verigă de seamă în ansamblul propagandei ateist-științifice. Deși teme ca „Originea, evoluția și structura internă a Pământului” sau „Din tainele migrației animalelor” par, la prima vedere, că nu ar avea legătură cu educația ateist-științifică, în realitate ele pregătesc terenul și dezvoltă convingerea că totul în natură se produce datorită unor cauze firești, naturale. Religia nu poate să aducă, în sprînjul său, argumente noi, pe cînd știința oferă la orice pas noi exemple pe care avem datoria să le facem cunoscute prin toate mijloacele.

În decursul anilor, în munca de bibliotecă am constatat că nu ne putem propune să reușim să facem din fiecare locuitor al localității un cititor de literatură științifică, dar trebuie să milităm ca dintre cititorii existenți să avem cit mai mulți cititori de literatură ateist-științifică. Nu trebuie uitat că publicul cititor se formează în timp, nu-l găsim gata constituit în așteptarea materialelor oferite de noi. Educația materialistă este un proces continuu al cărui rezultat este

greu și de observat și de măsurat în perioade scurte. Dacă biblioteca comună, în colaborare cu ceilalți factori educaționali, a organizat o serie de manifestări de popularizare a cărții ateist-științifice, nu putem spune că nu mai există concepții mistice, secte religioase sau că unii oameni nu mai prezintă încă suficiente rezerve și dezinterese față de nou, de știință, de cultură și progres în general.

Ceea ce considerăm că n-am reușit în suficientă măsură să realizăm în comuna noastră este strînsa colaborare dintre bibliotecă și ceilalți factori educaționali de pe raza comunei, fie instituții sau organizații, fie animatori culturali, persoane individuale. Facem această remarcă critică deoarece sîntem conștienți că o propagandă a cărții științifice, inteligentă, atractivă, creatoare o poate face numai cineva foarte bine pregătit, specialist de renume cunoscut pentru cetățeni, și nu numai bibliotecarul, care, oricîtă bunăvoință ar avea, este deseori obligat, pentru propagandă unei bune părți din lucrări, să se rezume la utilitate dar insuficiențele bibliografii adnotate. În sprînjul propagandei științifice”, editate de B.C.S. De aceea, pentru viitor — o colaborare mai strînsă, în scopul comun al formării omului nou, personalitate armonioasă în viziunea concepției despre lume și societate a partidului nostru.

Elena FERU

Biblioteca comună Cosmești,
Județul Galați

PASIUNE ȘI INDIFERENȚĂ

Doă microportrete profesionale din comuna Peștișani

Pasiunea se măsoară de regulă în fapte. În fapte mari, deosebite, tulburătoare, dar și în fapte mărunte, cotidiene, ce uneori trec neobservate pentru că se confundă cu firescul.

Despre o asemenea pasiune aș vrea să vă vorbesc.

E pasiunea cu care Florența Blendea, laborantă la Liceul Industrial din Peștișani (Gorj), îndeplinește, în timpul său liber, munca de bibliotecar comună. O muncă aparent mărunț, lipsită de spectaculos, dar care, în plan social, are cea mai importantă apartență, care o înlesnește drumul către carte ajungînd întotdeauna să știe mai mult, să fie mai pricepută, mai bună.

Faptele Florenței Blendea.

E biblioteca frumoasă, în care domnesc curățenia, ordinea și bunul gust. Cele peste 11 mil de volume, expuse în acces liber, răspund unor interese diverse (peste 43 la sută aparțin domeniilor nebeletristice). „Colecțiile preferate” sînt evidențiate în mod aparte. Tot astfel, literatura recomandată elevilor pe clase. Pentru elevii mai mari, a fost organizat un raft tematic pe profesii, conținînd monografiile profesionale, volume de reportaje din diferite sectoare de muncă etc. Cărțile noi sînt prezentate, cu scurte adnotări, pe un panou cu coperte desenate, într-o înșiruire tematică. Un alt panou, alcătuit după același sistem, invită lucrătorii din agricultură să-și îmbogățesc cunoștințele profesionale. „Biblioteca și emisiunile de radio-tv preferate”, sistem de informare săptămînală a cititorilor cu privire la programele emisiunilor Film TV, Teatrul radiofonic, Teleenciclopedia și Teleglob și la literatura ce există în bibliotecă pe temele respective. Concepută nu numai ca sursă de împrumut de cărți, ci și ca sursă de informații, biblioteca oferă cititorilor săi multiple posibilități în acest sens: de la fondul de referință expus într-un raft special, la cataloagele alfabetice și sistematice, ținute cu rigurozitate la zi, la fișierul pe subiecte al documentelor de partid și la mapele de tăieturi

din ziare. — „Omagiu tovarășului Nicolae Ceaușescu”, „Cindecinzele științei și tehnicii”, „Prezențe românești peste hotare”.

Biblioteca e și cadrul unor activități culturale-educative. Aici se țin, marța și joia, corolare cu emisiunile tv speciale, cursurile de învățămînt agrozootehnic de masă, pe brigăzi (creșterea animalelor și pomicultură), fondul de specialitate al bibliotecii constituind un auxiliar prețios. Tot aici, bilunar, se desfășoară șezătorile literare ale Clubului tinerilor fete, organizat în cadrul căminului cultural.

Copiii, prietenii ai bibliotecii, găsesc aici, pe lângă literatura specifică vârstei, o colecție de jocuri literare („Cine știe poezie”, „Scritorii români”, „Cine știe mai multe povești”), diafilme și discuri literare, putînd petrece clipe agreabile și în fața televizorului ce le stă la dispoziție.

Prezența bibliotecii se face simțită și dincolo de zidurile ei. Cursanții formelor de învățămînt de partid și U.T.C. beneficiază, în cadrul cabinetului de științe sociale, de o bibliotecă uzuală, cu lucrări cu conținut social-politic, detașate din colecțiile bibliotecii comunale. Un fond mobil, de specialitate, a fost detașat, și la Secția de tractoare. Înlesnind accesul lucrătorilor de la cooperativa „Arta casnică” și de la I.J.I.L. la lectură, biblioteca le-a apropiat cartea de locul de muncă, organizînd și aici mici biblioteci mobile.

În condițiile unei destul de accentuate dispersări teritoriale (comună are șase sate componente), bibliotecară a întregii comune, Florența Blendea s-a preocupat să asigure o cuprindere cât mai largă a lecturii printr-un sistem de filiale și puncte de împrumut, organizate cu sprijinul cadrelor didactice. Formele de propagandă a cărții utilizate (bibliograful de recomandare, liste de nouități, prezentări și recenzii) vizează să înlesnească accesul cititorilor la întregul fond de publicații al bibliotecii comunale, printr-o informare mai largă.

Rod al acestor preocupări, peste 12 la sută din locuitorii comunei Peștișani se numără printre cititorii bibliotecii (frecvență anuală: peste 2 000; indice mediu de lectură: 9).

Aceste fapte, și altele pe care nu le-am amintit, vorbesc despre pasiunea Florenței Blendea pentru muncă de bibliotecară. Sînt fapte mărunte, lipsite de spectaculos, putînd trece neobservate pentru că se confundă cu firescul. Firescii le consideră și ea, Bibliotecara.

Indiferența se măsoară de regulă în lipsa de fapte. Nu neapărat de fapte mari, unice, spectaculoase, ci de fapte cotidiane, aparent banale, a căror lipsă imediată uneori poate trece neobservată. Despre o asemenea indiferență aș vrea să vă vorbesc.

E indiferența ce o stăpînește, în aceeași comună Peștișani, pe Elena Nicoloiu, bibliotecară „de profesie” la Liceul industrial din localitate. De nouă ani ocupă (și folosește special acest termen) postul de bibliotecară. De nouă ani deschide zilnic ușile bibliotecii, complăcîndu-se într-o dulce pasiune. Pentru că ce altceva decît pasivitate și indiferență se poate ascunde în spatele lipsei de fapte ce te izbește de cum treci pragul acestei biblioteci?

Cărți multe, aproape 12 mii de volume, zac ticsite în rafturi, fără nici o noimă, într-o așezare ce a pierdut de mult orice urmă de sistem. De altfel, acces liber la raft nici nu există, bariera între cărți și cititori fiind nu numai figurată, pentru că un gîrduț de lemn slăvilește precum trecerea. Ce reprezintă acest fond este greu de știut, în condițiile în care nu există cataloage de nici un fel, iar registrul de mișcare a fondurilor este o noțiune necunoscută pentru bibliotecară. Chiar și pentru inventariere nu se folosește registrul tip, ci un caiet improvizat, cu o rubricare sub generic. De altfel, însăși acțiunea de completare se desfășoară la întîmplare, nu pe baza unor comenzi judicioasă chibzuite, în concordanță cu cerințele procesului de studiu, ci în funcție de ce se găsește la un moment dat în librăria comună,

cel cca 10 mii de lei alocați în acest scop fiind astfel nerațional investiți.

Cine sînt cititorii bibliotecii liceului, ce citesc ei de asemenea e greu de spus în condițiile în care registrul de activitate zilnică e încercat ținut și netotalizat cu lunile. La capătul unui trimestru de școală, abia 333 de cititori înscrși (din care 39 cadre didactice), în condițiile unui liceu cu peste 1 000 de elevi, din care 400 interni. De altfel, în întreg anul școlar trecut biblioteca nu a înregistrat decît 580 de cititori cu 8 000 de volume împrumutate.

O sumară cercetare a fișelor de cititori (organizate — totuși! — pe clase) ne-a dezvăluit că, de pildă, din clasa a V-a există doar 10 cititori sau că din cei 86 de cititori din clasa a X-a (cea mai bogat reprezentată), 39 împrumutaseră doar o carte sau două.

Am căutat zadarnic — cum desigur o fac și elevii — bibliografia recomandată, pe ani de studiu.

Am încercat, tot fără succes, să aflu ce se întîmplă cu lectura elevilor din celelalte școli de pe raza comunei, cu alții mai mult cu cei la biblioteca liceului nu au acces decît elevii de la clasa a V-a în sus. Dar o asemenea preocupare îi e străină Elenei Nicoloiu. După cum tot străină îi e și preocuparea de a cunoaște destinul cărților cu care au fost dotate cele patru cabinete ale liceului.

Preocupări pentru ameliorarea situației? Greu de detectat în acest imperiu al indiferenței, unde ultimul plan de activitate era mai vechi de doi ani.

„Bibliotecara” Elena Nicoloiu se definește prin lipsa ei de fapte. Fapte cotidiane, aparent banale, a căror lipsă imediată poate trece neobservată. În timp însă, procesul de învățămînt, lipsit de acest auxiliar prețios care este biblioteca, va avea ei însuși de suferit, pentru că elevii liceului din Peștișani nu vor deprinde locuial ce e mai important pentru omul zilei noastre: știința de a învăța, de a se informa, de a-și împlini prin studiu continua perfecționare profesională.

„Luna cărții la sate”... cu mic, cu mare la bibliotecă.

LUNA CĂRȚII LA SATE

În județul Brașov

Pentru buna desfășurare a Lunii cărții la sate, de la fixarea umăricii manifestărilor de propagandă a cărții, pînă la alegerea metodologiei adecvate, cu cuprinderea largă a tuturor localităților rurale din județul Brașov și a celor mai diverse categorii de cititori, a fost constituită o Comisie județeană de organizare, iar la nivelul fiecărei comune, sub îndrumarea Comitetului comunal de partid, comisia locale însărcinate cu întocmirea planurilor concrete de activități și cu urmărirea modului în care sînt materializate obiectivele preconizate.

În afara acțiunilor specifice de difuzare a cărții prin comerțul de carte, un loc deosebit a fost acordat propagandei bibliotecare.

Manifestările închinale cărții au fost grupate pe domenii de literatură, pentru fiecare ciclu de acțiuni (expoziții, concursuri literare, dezbateri, prezentări și recenzii, recituri și seri de poezii, căldătorii pe hartă), deschiderea festivă avînd loc în altă localitate: „Zilele cărții social-politice” la Vulcan, „Zilele cărții agrozootehnice” la Hălchiu, „Zilele cărții beletristice” la Feldioara, „Zilele cărții științifice și de informare” la Bălețan.

O seamă de acțiuni au fost grupate sub genericul „Scritorii în mijlocul cititorilor de la sate” și „Editorii — carte — cititori”, urmînd stabilirea unor legături mai trainice între cititori și scriitori, redactorii din edituri etc.

Sprijinînd manifestările organizate de bibliotecile comunale, Biblioteca județeană Brașov a înlocuit și difuzat materiale metodice și texte pe teme: „Cîntăm viața luminoasă de azi (seară de poezie)”, „Urcăm trepte de aur spre comunism (montaj literar-muzical)”, „Peșajul nou al patriei noastre ogîndit în reportajul contemporan (căldătorie pe hartă)”.
O inițiativă deosebită a fost aceea ca întreprinderea cinematografică județeană să susțină manifestările din Luna cărții la sate cu grupaje tematice de filme documentare, de genul „Zilele cărții...”

Răspunzînd nevoilor specifice ale publicului, bibliotecile comunale și-au intensificat în această perioadă acțiunile de popularizare și difuzare a literaturii agricole, în primul rînd a lucrărilor care tratează probleme legate

Actualitatea în biblioteci

de creșterea producției agricole, prin prezentări și expoziții de cărți, seri de calcul, consultări cu cititorii privind producția editorială etc. În zece localități din județ — Voila, Ucea, Cincu, Măeșuș, Hălchiu, Târlungeni, Ghimbaș, Prejmer, Recea și Apafia, în cadrul învățământului agrozootehnic, bibliotecării, cu sprijinul specialiștilor, au organizat, pe teme adecvate, concursuri „Cine știe agrozootehnie... răspunde”, bibliografia recomandată în special lucrări aprute în 1975.

Pentru a asigura un plus de atractivitate manifestărilor cu cartea organizate, căminele culturale au pregătit programe complexe culturale-educative, antrenând în acest scop colectivele de teatru, de recitatori, grupuri vocale etc.

AL. CODAQLIO

În județul Iași

Programul de anul acesta al tradiționalei manifestări sub genericul „Luna cărții la saie” (1-29 februarie) a fost conceput pe genuri de literatură, cuprinzând: zilele cărții social-politice, ale cărții agrozootehnice, ale cărții beletristice și de informare științifică. Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Iași, în colaborare cu Biblioteca „Gh. Asachi” și Uniunea județeană a cooperăției de consum, au urmărit, și în această ediție, ca atenția publicului să fie captată atât prin valoarea cărților propagate, cât și prin gama variată a acțiunilor: expuneri, mese rotunde, consultări cu cititorii, expoziții de carte, șezători literare, dezbateri pe marginea unor cărți, întâlniri cu scriitorii ieșeni etc.

Prezență vie în cadrul acestei ample manifestări, bibliotecile comunale înscriu o participare plină și eficientă, prin acțiunile lor specifice, la reușita acestui program. Un prilej în plus ca noile dimensiuni ale activității de masă a bibliotecarilor din mediul rural să fie realizate prin punerea de acord a conținutului lecturii cu cerințele vieții sociale, cu interesele și aspirațiile diverselor categorii de cititori de la saie.

Nicolae BUSUIOC

Biblioteci județene, municipale și orașenești

ISTORIE CONTEMPORANĂ

Sfârșitul anului 1975 și anul în care ne aflăm marchează, prin împlinirea unui secol de secol de la înființarea unui număr însemnat de biblioteci publice — în special în localități urbane — un moment de cotitură în bibliotecologia românească: constituirea, de fapt, a rețelei de instituții de lectură publică, consfințită în prima legislație bibliotecară socialistă din țara noastră — Decretul 1542 din decembrie 1951. Venind pe terenul fertil al unor valoroase și îndelungate tradiții, noul cadru organizatoric a creat premisele dezvoltării sistematice, științifice și planificate, a activității bibliotecare, deschizând drumul continuu ascendent al teoriei și practicii biblioteconomice socialiste.

Incheierea unei etape, de 25 de ani, a acestei istorii contemporane prilejuiește acum multor biblioteci publice înființate în perioada amintită momente de bilanț, de evaluare responsabilă a drumului parcurs, a creșterilor înregistrate, ca și de apreciere a împlinirilor în spiritul exigențelor prezentului și, mai ales, ale viitorului societății românești. Revista noastră mijlocăște, în cele de mai jos, cititorilor ei cunoașterea unor date succinate din dezvoltarea bibliotecilor publice din orașul Reghin (Județul Mureș) și municipiul Turda (Județul Cluj), instituții care au sărbătorit evenimentul împlinirii unui secol de activitate în decembrie trecut.

Biblioteca orașenească — Reghin:

De-a lungul celor 25 de ani, fiind pus în dezvoltarea orașului și a localităților din împrejurimi, biblioteca publică din Reghin a reușit să-și câștige un blazon meritat prestigiu în fața celor ce lo este destinată, îmbogățindu-se în permanență fondul de cărți, asigurând — cu sprijinul organelor locale de partid și de stat — condiții materiale corespunzătoare desfășurării activității, urmărind în permanență satisfacerea cererilor de lectură și crearea unui aparat de informare eficient, lărgindu-și sfera de activitate în cartierele orașului.

Între anii 1951 și 1971, fondul de publicații a crescut anual în medie cu 3 000 de volume, acest ritm continuând și astăzi cu mici depășiri. În ultimii ani se observă o sensibilă mărire a procentajului de cărți nebeletristice, fapt explicabil prin cererea tot mai mare de cărți legate de preocupările profesionale, de ridicarea nivelului de cunoaștere din domeniul științelor și tehnicii. Cele peste 70 000 de volume de cărți existente în bibliotecă la sfârșitul anului 1975 satisfac în mare măsură cererile de lectură ale celor peste 4 300 de cititori. Anual se difuzează peste 85 000 de volume.

Mutații sensibile se fac remarcate și în îmbunătățirea structurii socio-profesionale a cititorilor. Paralel cu creșterea numărului de cititori din rîndul tineretului studios, se observă și de an de an o creștere a cititorilor făcînd parte din rîndul populației active. Numărul muncitorilor, tehnicienilor, maștrilor și inginerilor a depășit, la sfârșitul anului 1975, 1 000 de persoane. La aceasta putem adăuga numărul destul de mare de intelectuali, funcționari și alte categorii de cititori care lucrează direct în mediul productiv. În acest fel ponderea adulților reprezintă peste 60 la sută din numărul total al cititorilor.

Îndrumarea lecturii cititorilor, discuțiile individuale și în grup, organizarea de manifestări de masă de bună calitate, punerea la dispoziția cititorilor a unor mijloace eficiente de informare (bibliografii de recomandare pe diferite teme, materiale bibliografice de interes local, catalog alfabetic și sistematic, catalog

de recenzii, dicționare, enciclopedii, alte lucrări de informare etc.) completează toate strădaniile noastre de a face din bibliotecă un centru de informare, o școală de educație comunistă a oamenilor muncii.

Ca o realizare de seamă se înscrie activitatea canalului literar „Lucian Blaga”, rod al preocupării colectivului bibliotecii, care de-a lungul anilor a elaborat lucrări cum sînt culegera de folclore „Flori de pe Mureș”, placheta de versuri „Republică biruitoare” ș.a. Fîind mereu în mijlocul cititorilor, organizînd manifestări de masă pentru ei, stimulîndu-le gustul pentru lectură și frumos, membrii canalului contribuie prin activitatea ce o desfășoară la educarea cititorilor, la popularizarea literaturii militante românești și universale.

Paralel cu cele amintite, credem că mai pot fi consemnate preocupările noastre în domeniul muncii de popularizare a cărții prin diverse genuri de manifestări de masă, prin întocmirea de bibliografii, printr-o propagandă vizuală și orală mobilizatoare și de actualitate. Și, pentru a da doar un exemplu, notăm că în cursul anului 1975 am pus la dispoziția cititorilor bibliografiile de recomandare „Cartea tehnică în sprijinul producției”, „Prin știință la adevăr” și „În spiritul eticii și echității socialiste”.

Perspectivile muncii noastre rezultă din mărețele documente elaborate de partid. Programul ideologic al partidului și documentele Congresului al XI-lea, operele tovarășului Nicolae Ceaușescu ne sînt îndreptare prețioasă, care ne îndrumă și ne călăuzesc în întreaga noastră activitate spre formarea omului nou, cu o înaltă conștiință socialistă. Cînelul revoluției tehnico-științifice impune axarea activității bibliotecii pe principalele direcții de dezvoltare economică-socială și culturală a orașului. Investițiile alocate orașului nostru, dezvoltarea capacităților de producție existente ne îndreaptă atenția spre îmbunătățirea permanentă a structurii fondului de cărți, spre dezvoltarea armonioasă a serviciilor de bibliotecă. Munca de informare și bibliografică va fi orientată spre popularizarea celor mai noi lucrări, utile oamenilor muncii în perfecționarea profesională și formarea noului orizont spiritual. De asemenea, în munca noastră de viitor vom pune un accent deosebit pe popularizarea celor mai de seamă evenimentele din viața patriei și a partidului nostru. Pe baza unui plan de perspectivă, am trecut deja la organizarea de acțiuni de propagandă a cărții în cinstea Centenarului Independenței României, pe care îl vom sărbători în 1977.

Primul Congres al consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare municipale, orașenești și comunale, documentele elaborate cu acest prilej, cit și apoi acțiunile Congresului al educației politice și culturale socialiste ne mobilizează o dată în plus la conceperea în așa fel a muncii noastre încît fiecare acțiune să-și poată măsura eficiența ca parte durabilă la temelia dezvoltării multilaterale a societății noastre socialiste.

Marin ȘARA

Biblioteca municipală — Turda:

Asigurînd, încă de la înființare, accesul la cultură al tuturor locuitorilor municipiului, biblioteca din Turda a cunoscut o ascendență continuă a serviciilor oferite publicului în cele două decenii și jumătate de existență. De pildă, creșterile treptate, dar substanțiale, în asigurarea cu publicații a populației — de la 4230 vol. în 1951, la 9 700 vol. în 1953, 54 200 vol. în 1971 și 72 964 vol. în 1975 — au fost secundate de sporirea, de la an la an, a atragerii la lectură a locuitorilor și a difuzării cărților: cititori înscriși — 424 în 1951, 3 900 în 1975; cărți difuzate — 12 075 vol. în 1951, 82 144 vol. în 1975.

O realizare demnă de menționat este înființarea, în 1966, a unei secții pentru copii, compartiment de activitate deosebit de solicitat de cel mai tîner locuitor al municipiului și care, din 1973, dispune de condiții de spațiu foarte bune, grație grijii deosebite acordată permanent instituției de către organele locale de partid și de stat.

INTR-UN NOU LOCAL

În curs de urbanizare, comuna Turceni, sediu al unei importante termocentrale gorjene, cunoaște și în viața spirituală mutații de esență. Grație atenției deosebite ce o acordă organele locale de partid și de stat asigurării unui cadru cât mai adecvat dezvoltării lecturii publice în consens cu noile cerințe, biblioteca comunală a fost înzestrată cu un nou local: un apartament (cu două camere) într-unul din noile blocuri ridicate în localitate. Noul spațiu permite a organiza corespunzătoare a colecțiilor și a activității în bibliotecă și, totodată, prin condițiile civilizate, de confort, pe care le poate asigura, constituie o permanentă atracție a cititorilor, stimulînd frecvența acestora. Sînt aspecte pe care „ziditorii” orașului de mîine le-au avut în vedere. Între aceștia, l-am menționat în primul rînd pe primarul comunei, I. Gilceavă. Preocupare meritorie, prima de acest fel pe care o înregistrăm.

■ I.T.

În amplificarea și diversificarea de-a lungul anilor a serviciilor bibliotecilor noastre, munca de îndrumare metodică în rețeaua fostului raion Turda (până în anul 1968) și activitatea bibliografică și de informare se evidențiază ca tot așteptate puncte de reper pe drumul nu totdeauna liniștit al rezultatelor bune. Alături de textele unor diverse acțiuni de propagandă a cărții, ale unor recenzii și prezentări de cărți, alături de lucrările bibliografice tematice ori alcătuite la cerere, s-au mai elaborat îndeali bibliografiei al unor reviste ca „Abecedă” și „Pagini literare” (însoțite de studii asupra acestor publicații), bibliografia tematică „Tinerete, împlinire, răspundere”, bibliografia „Pavel Dan”; de asemenea, a fost adunat materialul pentru un viitor dicționar al personalităților turdene și pentru o viitoare monografie culturală a municipiului.

Procesul complex de dezvoltare pe care, în cel de 25 de ani, l-a cunoscut biblioteca — și pe care nu intenționăm să-l prezentăm ca atare — nu a fost lipsit de neajunsuri și de lacune, deseori de greutăți. Chiar și în ultima vreme, de pildă, se fac simțite lipsurile în privința îndrumării și coordonării activității tuturor bibliotecilor de pe raza municipiului, ea și în popularizarea mai amplă a cărților din domeniile științei și tehnicii. Aceste aspecte, ca și altele ce s-au impus atenției colectivului nostru în urma bilanțului prilejuit de aniversarea instituției, formează în prezent obiectul unui întreg plan de măsuri la a cărui concretizare s-a trecut deja încă din luna decembrie 1975. Printre primele realizări de ultim moment — reamenajarea secției de împrumut pentru adulți (cu acces liber la raft) în condiții corespunzătoare de spațiu și organizarea unui cabinet metode și de informare.

Ioan MIRCEA

O manifestare inedită: stagiune de concerte camerale

Propunându-și lărgirea permanentă a ariei manifestărilor cultural-educative pentru cititori, ca și o mai accentuată integrare în viața cultural-artistică a orașului, Biblioteca „Gh. Asachi” din Iași găzduiește o stagiune de concerte de muzică camerală. Organizată cu concursul cadrelor didactice de la Conservatorul din Iași, stagiunea se desfășoară paralel cu concertele-lectii pe discursi organizate săptămânal de către biblioteca împreună cu Universitatea populară — Iași. Iubitorii muzicii au astfel posibilitatea să participe la două forme de educație muzicală în cadrul bibliotecii publice. Actuala stagiune de concerte vine să continue eforturile de educație muzicală făcute de-a lungul a aproape 20 de ani de către biblioteca județeană prin secția sa muzicală, organizată în 1956, trecându-se de la audițiile pe discursi la audierea unor formații camerale.

Caracteristica primelor șase concerte susținute o constituie înalta profesionalitate a interpretelor, cadre didactice de la Conservatorul din Iași, care au abordat un repertoriu de valoare artistică deosebită (Beethoven, Fr. Kreisler, G. Bizet, M. Ravel, Fr. Chopin, J. Brahms, Cl. Debussy, G. Enescu, B. Bartok, Gh. Dumitrescu ș.a.). Printre cei ce și-au adus contribuția la desfășurarea primelor concerte putem nota pe: Julieta Borcea, laureată a Concursului internațional de muzică franceză (Paris, 1973), Paula Balan, Luana Givățchi, Melania Boțocan și Steluta Diamant-Dumea.

Prezentarea concerțelor a fost susținută de prof. univ. George Pascu, cunoscut animator al vieții muzicale ieșene, care de altfel conduce și seria concerțelor educative organizate în cadrul discotecii Bibliotecii „Gh. Asachi”.

Prin caracterul nou al acestei stagiuni muzicale, viața muzicală ieșeană cunoaște o lărgire a formelor de manifestare artistică. Concerțele, permise cu interes de public, au fost salutate de presa locală, iar postul de radio Iași a transmis două imprimări făcute în sala de concerte.

Liviu MOSCOVICI

POIESTI: CONSILIUL DE COORDONARE A ACTIVITĂȚII BIBLIOTECILOR DIN JUDEȚ. Constituirea acestui organism, aflat sub directă îndrumare a Comitetului județean de partid și a Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Prahova, pornește din necesitatea obiectivă a etapei actuale de perfecționare a acțiunii bibliotecare, de sporire a contribuției bibliotecilor la transpunerea în viață a Programului partidului, la dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor.

Având drept scop principal întărirea și dezvoltarea colaborării între diferitele rețele de bibliotecă de pe teritoriul întregului județ, Consiliul și-a înscris ca prim obiectiv al muncii lui integrarea plenară a bibliotecilor în activitatea economică-socială, politico-ideologică și cultural-educativă ce se desfășoară în județ. În acest sens, sînt urmărite cu precădere: creșterea gradului de cuprindere a populației la lectură, în primul rînd a muncitorilor, a țărănilor cooperatori și a tineretului; sporirea numărului de publicații difuzate în rîndul maselor largi acordînd prioritate cărților politico-ideologice, tehnico-științifice și literaturii beletristice românești contemporane; amplificarea activității de propagandă a cărții orientată pe coordonatele educației comuniste, în spiritul patriotismului, al eticii și echității socialiste, al respectării legalității socialiste, al însușirii concepției materialist-dialectice despre lume și viață.

Sarcinile propuse pentru perioada imediat următoare sînt în măsură să arate mai în detaliu preocupările noului organism. Notăm mai jos cîteva dintre acestea: determinarea profilului și a structurii diferențiate a colecțiilor de publicații ale bibliotecilor din rețelele existente în județul Prahova; organizarea științifică a fondurilor de publicații și a instrumentelor de informare; stabilirea și adoptarea unor criterii și norme de completare a fondurilor de publicații care să concorde cu cerințele de lectură, informare și documentare ale diferitelor categorii socio-profesionale de beneficiari; realizarea unor planuri unitare, anuale și de perspectivă, în domeniul cercetării și informării bibliografice (cuprinzînd bibliografia curentă și retrospectivă a Prahovei, cataloage colective privind publicații în limbi străine existente în bibliotecile din județ sau achiziționate în anumite perioade de timp, materiale audiovizuale, bibliografii tematice de recomandare și alte lucrări de interes local); generalizarea experienței înaintate a unor biblioteci prin organizarea de unități-pilot și elaborarea perioadei de buletin care să oglindească aspecte concrete ale activității; stimularea cercetării sociologice și fundamentarea științifică a muncii cu cartea, prin întreprinderea unor studii și anchete ale căror concluzii vor fi dezbătute în consfățuirii, simpozioane și sesiuni anuale de comunicări și referate; perfecționarea pregătirii profesionale a lucrătorilor din toate categoriile de bibliotecă.

Gh. MAXIM

ELABORAREA BIBLIOGRAFIEI LOCALE reprezintă unul din principalele obiective ale activității de cercetare bibliografică desfășurată în cadrul Bibliotecii județene „N. Torga” — Ploiești. De curînd a apărut cel de-al VI-lea volum din bibliografia locală: **Bibliografia Prahovei — 1973.** Lucrarea a fost deja difuzată bibliotecilor publice din județ, precum și unor întreprinderi, instituții, organizații de masă și obștești, cercetătorilor. Următorul volum al bibliografiei locale prahovene, cel consacrat anului 1974, este gata pentru tipar, urmînd ca în primul semestru al anului curent să poată fi oferit celor interesați. Preconizăm ca pînă la finele anului 1976 să apară și cel de-al VIII-lea volum, **Bibliografia Prahovei — 1975.**

CONTINUÎND ACTIVITATEA DE POPULARIZARE A CĂRȚII ȘI A BIBLIOTECII în mediul rural, biblioteca județeană a editat și transmis bibliotecilor comunale din județul Prahova în luna ianuarie a.c. un set de afișe color, cu text și facsimile (coperți de

cărți), prin care sînt evidențiate posibilitățile de informare și documentare oferite de biblioteca comunală publicului cititor. Tema-tica afișelor se referă la cartea agrozootehnică, la cartea cu conținut atelst-științific și la cartea pentru tineret.

Ștefan NĂSTĂSESCU

DE CURÎND ÎN RAFTURILE BIBLIOTECII PUBLICE BRAȘOVENE și-a luat locul una din lucrările de valoare ale culturii universale: Titus Livius, *Historiarum ab urbe condita*, editată (probabil) la Basel în anul 1531, de către Henricus Glareanus, profesor la Universitatea (Academia) din Freiburg. La noi, un exemplar din această ediție a fost achiziționat, cu secole în urmă, de Paulus Kyr Coronensis, medicul orașului Brașov, autorul primului tratat medical din țară (1551). Valoarea deosebită a lucrării constă și într-o serie de elemente adăugite ediției respective, între care o splendidă legătură în piele, purtînd inițialele posesorului (P.K.C.), executată, în anul 1559, de meșterul grec Hypolite. În calitate de profesor la gimnaziul din Brașov, Paulus Kyr Coronensis a făcut o serie de însemnări pe carte, de o valoare deosebită pentru istoria culturii brașovene.

Mai tîrziu, exemplarul a trecut în posesia unor personalități ale vieții publice brașovene, ca Petrus Fronius, fiul lui Matias Fronius (editorul „codului statutar al sașilor” 1583), cronicarul brașovean Asarel Mederus (1660—1689) ș.a., care au făcut și ei o serie de însemnări, ceea ce ridică valoarea istorică și bibliofilă a cărții. De menționat că printre posesorii ediției respective s-a numărat și Biblioteca gimnaziului Montenus, de unde s-a pierdut. Faptul că după aproape 200 de ani această ediție intră iarăși în patrimoniul unei biblioteci publice, ca document de valoare al istoriei și culturii Brașovului, ca bun al cercetătorilor interesați de acest domeniu, constituie un eveniment deosebit. Ediția respectivă vine să întregască așa-zisul fond de aur al Bibliotecii județene Brașov, care numără peste 600 de documente de acest fel, documente rare prin vechimea lor, prin informațiile prețioase ce ni le aduc de peste veacuri, celor prezenți, precum și celor ce ne vor urma.

L. REPANOVICI

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ DOLJ: CERC DE BIBLIOLOGIE ȘI BIBLIOFILIE. De la ședințele festive sau tematice de referate și comunicări, organizate de numeroase biblioteci publice urbane în ultimul deceniu, care au reflectat, la timpul lor, nivelul și preocupările științifice, în progres, ale lucrătorilor din acest domeniu al culturii, s-a trecut, treptat, la organizarea sistematică, de durată a activității de cercetare și comunicare științific, prin cercuri de specialitate, cu program permanent și cu antrenarea unui mare număr de bibliotecari și de alți iubitori ai cărții.

În luna ianuarie, a luat ființă și la Craiova, în cadrul bibliotecii județene, un asemenea cerc, de bibliologie și bibliofilie, care a debutat printr-o ședință de lucru avînd ca temă principală definirea conceptului actual de bibliologie și bibliofilie. O comunicare prezentată de lector univ. Cornelia Dima-Drăgan, de la Universitatea din București, a fost urmată de discuții și de analizarea propunerilor pentru activitatea viitoare a cercului.

Dintre propunerile avansate, remarcăm sugestia directorului Editurii „Scrisul Românesc”, poetul Ilarie Hinaveanu, de a se alcătui un colectiv de lucru pentru elaborarea unui corpus bibliografic al Olteniei, care să cuprindă, într-o suită de mai multe volume, prezentarea exhaustivă a cărții românești vechi și premoderne (pînă la 1860), precum și a vechilor publicații străine aflate în colecții publice sau particulare din Oltenia.

Manifestarea s-a încheiat cu lansarea a două lucrări editate la „Scrisul Românesc”: V. Cîrliva, „Ruînurile Tirgovistei” (ediție îngrijită de poetul Marin Sorescu) și C.D. Papastate, „Elena Farago”.

După prezentarea acestor volume, naistul Petre Barbu a susținut un recital de vechi balade populare românești.

C. D.

OPINII DIN PRACTICĂ: ORIENTAREA ACHIZIȚIILOR ÎN BIBLIOTECA UNIVERȘITARĂ

Învățămîntul universitar cunoaște în zilele noastre mutații profunde în concepție și în structură, determinînd implicit și o reevaluare a activității bibliotecilor universitare, o modelare continuă a serviciilor oferite în conformitate cu noile cerințe. De aici, imperativul cunoașterii temeinice nu numai a structurii actuale a universității, dar mai ales a tendințelor manifestate în sistemul de învățămînt. Dincolo de binecunoscuta explozie informațională și demografico-academică ce influențează destinul universității și odată cu aceasta al bibliotecii de învățămînt superior se pot reține și alți factori determinanți: fragmentarea continuă a disciplinelor de învățămînt tradiționale, fiecare nouă disciplină fiind mai îngustă și mai specializată; apariția studiilor interdisciplinare și a celor multidisciplinare; ștergerea vechilor demarcații între discipline, facultăți, secții; acordarea unui rol preponderent practicii, legăturii cu cercetarea științifică și cu producția.

Unul din planurile activității bibliotecare asupra căreia influențează cel mai profund înnoirile înregistrate de învățămîntul universitar și de cunoaștere în genere este cel al profilării colecțiilor. Practica muncii în acest domeniu în Biblioteca centrală universitară din București ne-a permis să stabilim cîteva principii orientative în jalonarea politicii de achiziții.

Explozia informațională care amenința, cu cîteva ani în urmă, să devină un spectru halucinant și-a mai pierdut din grozăvie. Pe de o parte, dispunem de un bogat material de informare secundară, îndexuri de tot felul, reviste de semnalări, de referate, de rezumate, lucrări de sinteză etc. care permit o orientare rapidă a beneficiarului în fluxul informațional. O bună politică de achiziții va acorda deci o importanță sporită utilității bibliotecii, mai exact a punctelor de referință care sînt tot atît de necesare unei biblioteci ca și cataloagele ce reflectă colecțiile sale, cu un număr sporit de asemenea materiale. Pe de altă parte, s-a constatat că o proporție însemnată din ce se publică nu reprezintă altceva decît o reluare a ceea ce s-a mai spus deja. Informațiile cu adevărat noi nu sînt chiar atît de numeroase. Această constatare nu este însă de natură să ușureze sarcina bibliotecii, dimpotrivă: reducerea volumului de documente achiziționate presupune o selecție de un înalt nivel științific care să asigure eliminarea acelor materiale ce se repetă sau de importanță minoră.

O altă problemă importantă pentru bibliotecă este să stabilească un echilibru corect între achizițiile de perioadă și cele de cărți. În acest scop e nevoie să se poartă de la specificul fiecărui domeniu în parte și de la stabilirea ponderii necesare a fiecăruia dintre acestea. Făcînd suma raporturilor astfel obținute se poate ajunge la constituirea unor colecții echilibrate pe ansamblul bibliotecii, în care publicațiile periodice să-și ocupe locul ce li se cuvine prin nouitatea informațiilor curente conținute și accesul rapid pe care îl oferă la aceste informații.

De altfel, fiecărui domeniu trebuie să i se acorde o anumită pondere în funcție atît de schimbările produse în programele de învățămînt și de nivelul de studiu (licență sau doctorat), cît și de producția anuală a literaturii de specialitate, care variază și ea de la domeniu la domeniu.

Există însă încă o seamă de aspecte care trebuie avute permanent în vedere în procesul selecției, și anume: care sînt, sau vor fi în viitor, domeniile de profil ale bibliotecii?; ce se urmărește în domeniul respectiv — o completare exhaustivă sau la nivelul de informare generală?; există și alte biblioteci care ar putea să aibă materialul respectiv?; care sînt relațiile cu acestea?; care dintre membrii corpului didactic sau bibliotecar ar putea fi solicitați pentru stabilirea valorii publicației respective?

Sînt numeroase și felurite deci calitățile și îndatoririle ce se cer unui bibliotecar ce se ocupă de achiziții. El trebuie să posede cunoștințe temeinice de specialitate în variate domenii, să fie la curent cu schimbările și să prevadă direcțiile de dezvoltare ale instituției de învățămînt, să dea dovadă de putere de discernămint, de un ascuțit simț de responsabilitate și de o înaltă conștiință profesională. Dar responsabilitatea selecției nu se sfîrșește cu achiziția de noi documente. De egală importanță este și evaluarea cu regularitate a colecțiilor, mai ales în bibliotecile specializate. Mărimea colecțiilor acestor biblioteci trebuie să fie constantă, o creștere excesivă avînd grave repercusiuni asupra procesului de transmitere a informațiilor. Această mărime constantă poate fi asigurată printr-o „continuu” a colecțiilor, cel mai sigur criteriu în acest sens constituindu-l înlocuirea de circulație al publicațiilor, ce poate fi stabilit prin cercetarea împrumutului de toate tipurile. În acest cadru se evidențiază perioada de actualitate a unei publicații, ritmul și viteza uzurii morale, concurența dintre perioade și carte. Dacă o publicație circula doar de cîteva ori în doi-trei ani, înseamnă fie că este depășită din punct de vedere științific, fie că prezintă doar un interes istoric și, în acest caz, va intra în depozitul Rezervei naționale de carte sau în propriul depozit central de dublate și de materiale de circulație restrînsă.

Sînt cazuri însă cînd indicele de circulație scăzut al unei publicații nu poate fi imputat publicației respective, ci direct bibliotecarului. O bună propagandă a colecțiilor este poate tot atît de importantă ca și o bună achiziție. De o sustinută activitate de propagandă depinde utilizarea integrală a colecțiilor de care dispune o bibliotecă, lucru cu atît mai important astăzi cînd programele generale de raționalizare a investițiilor influențează și alocațiile destinate achizițiilor de publicații în bibliotecă. Iar dacă ne gîndim că orice publicație intrată în bibliotecă presupune un cost nu numai la achiziționare, ne dăm seama cît de importantă este asigurarea unei maxime utilizări a resurselor existente. Una din modalitățile cele mai simple și mai eficiente de propagandă este accesul liber la raft a cărui organizare mai întîmpină încă o oarecare rezistență din partea bibliotecarilor, în virtutea exagerării dorinței de păstrare a integrității colecțiilor, ca și datorită unei atitudini de indiferență față de utilitatea sau de potențialul informațional al acestor obiecte materiale reprezentate de cărți. Pierderea rezultată din neconsultarea publicațiilor este cu mult mai mare decît pierderea în sine sau deteriorarea acestora. Ceea ce nu înseamnă că pîdăm pentru o atitudine neglijentă față de bunurile bibliotecii, ci pentru modificarea unei concepții față de aceste bunuri, față de îndatoririle ce ne revin, și anume de a ne transforma în intermediari Inteligenței, aeriți, receptivi, prevăzători și clarvăzători între carte și nevoie beneficiarului. Mai mult chiar, de a avea rol activ în educarea beneficiarilor-studenți pentru munca intelectuală.

Y. VULPE și E. DINESCU

În concepția conducerii celei mai tinere Universități din țară, cea din Galați, biblioteca universitară constituie un element de bază al întregii activități de învățămînt. După ce într-o primă etapă atenția a fost concentrată asupra dotării și organizării biblioteconomice a serviciilor, pentru asigurarea unor condiții corespunzătoare de studiu și de informare, în momentul de față preocupările se îndreaptă pe de o parte spre modernizarea activității și a bazei materiale, iar pe de altă parte, spre desfășurarea unei munci științifice susținute, considerată — după aprecierea prof. univ. dr. ing. Ion Crudu, rectorul instituției — „specifică și necesară procesului de învățămînt superior, cercetării și producției”. În această muncă sînt antrenati, alături de specialiștii din bibliotecă, și unele cadre, cadre didactice și studenți.

Rod al unei asemenea colaborări, în luna decembrie, la Galați, s-au desfășurat lucrările unui simpozion de bibliologie — Rolul bibliotecii în satisfacerea nevoilor de lectură și de informare ale beneficiarilor săi — organizat de bibliotecă împreună cu catedra de științe sociale a Universității.

În program: comunicări și referate științifice de o mare diversitate, aducînd în discuție probleme deosebit de interesante, cercetate și studiate în condițiile dezvoltării și modernizării învățămîntului universitar, în contextul procesului de integrare a învățămîntului superior cu cercetarea și producția. Prin tematica lor, materialele prezentate pot fi încadrate în trei subteme: lectura și informarea documentară; biblioteca și educația politico-ideologică a studenților; cartea și tehnica muncii intelectuale în activitatea de instruire și în cea științifică a studenților.

Din prima grupare tematică, s-au remarcat comunicarea Probleme actuale ale informației studentului în studiul economiei politice marxist-leniniste, prezentată de conf. univ. dr. Ion Sirbu, șeful catedrei de științe sociale de la universitatea gălățeană și elaborată împreună cu lectorii univ. Angela Vrabie și Emilia Tănăsescu, pe baza unei interesante și originale cercetări, care a condus la anumite concluzii și măsuri practice, și referatul științific Rolul bibliotecii universitare în satisfacerea nevoilor de lectură și de informare ale beneficiarilor săi, susținut de Aneta Adam, Aneta Bulgaru și Calopio Catană, de la biblioteca universității gazdă, conținînd interesante considerații privind evoluția funcțiilor bibliotecii de învățămînt superior în cadrul procesului modern de integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția, precum și pe marginea metodologiei de lucru și a diversificării și modificării categoriilor de beneficiari. Tot la această subtemă pot fi amintite referatele: Biblioteca tehnică — factor activ în satisfacerea cerințelor sporite de studiu și documentare ale unor categorii tot mai diverse de beneficiari (inginerii A. Caracostea și C. Chihaiă — ICPPAM, Galați) și Aspecte privind activitatea bibliotecii tehnice legate de satisfacerea nevoilor de lectură și informare ale tuturor categoriilor de beneficiari din Combinatul siderurgic Galați (Jenica Dogaru — Biblioteca tehnică CSG), încercare de schițare a noilor sarcini pentru biblioteca tehnică, apărute odată cu procesul de integrare învățămînt-cercetare-producție, cînd beneficiarilor „clasiți” li se adaugă studenții, — în postura de specialiști în devenire, solicitați să rezolve, concret, probleme de producție —, cadre didactice universitare cuprinse în procesul de cercetare și de modernizare a producției etc. Mai notăm referatul Probleme ale informației economice pentru elaborarea proiectelor de diplomă de către studenți (conf. univ. dr. D. Apostu și lector univ. dr. M. Maftei). Nota dominantă a tuturor materialelor la care ne-am referit: preocuparea de a cerceta și găsi soluții pentru problemele concrete ridicate de instrucție, cercetare și practică în învățămîntul superior.

În cadrul celei de a doua subteme, cu referire directă la munca de formare politico-ideologică a viitorilor specialiști de înaltă

calificare, au fost susținute o serie de materiale interesante: Rolul bibliotecii de științe sociale în formarea conștiinței socialiste a studenților (Margareta Tarabas, directoră a bibliotecii universității gălățene, și lector univ. Victor Voicu); Studiul documentelor de partid și rolul acestuia în aprofundarea științelor sociale de către studenți (conf. univ. dr. Ion Sirbu și lectorii univ. dr. Emeric Mihaly și Nicolae Fătu); Necesitatea informării politice a studenților și realizarea ei prin secția de științe sociale a bibliotecii universitare (lectorii univ. Elena Costache și Nicoleta Mirică).

În sfârșit, în a treia categorie tematică s-au înscris lucrările: Preocupări privind formarea deprinderilor de muncă intelectuală la studenții din anul I (lector univ. dr. Teodora Simionescu) și Modalități de lucru cu cartea la cursurile și seminarile de profil pedagogic (lector univ. Maria Iu), temă de o mare importanță pentru profilul de specialist al viitorilor profesori care vor trebui să transmită și să formeze asemenea deprinderi la școlarii de a căror instrucție vor fi răspunzători.

Au mai fost abordate teme legate de istoricul bibliotecilor din România (interesanta comunicare a lectorului univ. Emeric Mihaly și a prof. Sara Mihaly — Rolul bibliotecilor muncitorești gălățene de la sfârșitul sec. al XIX-lea și începutul sec. al XX-lea în răspunderea teoriei marxiste și de colaborarea interbibliotecară (referatul Constanței Bădic, șef serviciu la Biblioteca județeană „V.A. Urechia” Galați), Imprumutul interbibliotecar — mijloc [...] de satisfacere a cerințelor cititorilor).

Un simpozion care prin interesul tematicii abordate și înțuta materialelor prezentate marea această începutul unei promițătoare activități științifice biblioteconomice la Universitatea din Galați.

V. ȘT. MĂRIU

Biblioteci școlare

BIBLIOTECILE CASELOR JUDEȚENE ALE CORPULUI DIDACTIC:

PROFILUL COLECȚIILOR

Casele corpului didactic sînt instituții cu caracter metodic, științific, cultural și educativ ale personalului didactic din învățămîntul preșcolar, general obligatoriu, liceal și tehnic profesional care funcționează — pe baza Legii nr. 6/1969 privind Statutul cadrelor didactice — în toate centrele de județ și în municipiul București. Ele contribuie la înfăptuirea politicii partidului și statului în domeniul învățămîntului, fiind în același timp instituții prin care sindicatele din învățămînt își desfășoară activitatea politico-ideologică și cultural-educativă. În îndeplinirea sarcinilor ce le revin, casele corpului didactic concurează cu filialele societăților științifice ale cadrelor didactice și primesc sprijin din partea Institutului central de perfecționare a personalului didactic din București și a filialelor acestuia din Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, Craiova și Brașov. Un sprijin substanțial primesc și din partea Centrului de cercetare pedagogică și de perfecționare a personalului didactic din învățămîntul profesional și tehnic (CEPEIT), a institutelor de învățămînt superior, a Institutului de cercetări pedagogice și a Bibliotecii centrale pedagogice. În colaborare cu filialele societăților științifice și cu sindicatele din învățămînt, casele corpului didactic stimulează și sprijină activitatea de cercetare științifică desfășurată de personalul didactic.

În cadrul fiecărei case a corpului didactic funcționează o bibliotecă documentară, îndrumată și

controlată, pe plan central, de Ministerul Educației și Învățămîntului, iar pe plan local, de inspectoratul școlar județean. Această bibliotecă asigură informarea de specialitate, metodică și pedagogică, a personalului didactic prin difuzarea publicațiilor din colecțiile proprii (cărți, periodice etc.), precum și prin editarea și difuzarea de buletine informative lunare, liste bibliografice și alte materiale metodice.

Constituirea colecțiilor acestor biblioteci — colecții adaptate profilului instituției și nevoilor de informare și documentare de specialitate ale cadrelor didactice — reprezintă o problemă esențială ce a stat, încă de la înființarea lor, în atenția inspectoratelor școlare, a conducătorilor caselor corpului didactic, a Ministerului Educației și Învățămîntului.

Pentru a fi utilă personalului didactic din localitate sau din județ, acest tip de bibliotecă cu profil pedagogic și de învățămînt trebuie să ofere o varietate de lucrări, selectate în funcție de interesele de lectură ale cititorilor ei obișnuiți și de conținutul procesului instructiv-educativ. Este deci foarte important ca în munca de achiziții bibliotecarul, împreună cu instructorul și cu unii membri ai comisiilor metodice pe specialități, să acorde prioritate lucrărilor cerute de promovarea tehnologiei didactice moderne de predare în învățămînt, publicațiilor legate de informarea la zi în specialitate. Am putea aminti aici grija deosebită care s-a acordat constituirii fondurilor de publicații ale bibliotecilor caselor corpului didactic din județele Prahova (Ploiești), Mureș (Tirgu-Mureș), Hunedoara (Deva), Mărghița (Cherueș-Giuc), Suceava (Suceava), Bacău (Bacău), Maramureș (Bala-Mare) și municipiul București. În practica muncii însă, nu în toate bibliotecile a fost acordată aceeași atenție constituirii colecțiilor. Ținînd seama de situația de fapt din cele 40 de biblioteci specializate ale caselor corpului didactic, considerăm că este necesar ca întregă concepție de constituire a colecțiilor de publicații să fie reconsiderată în multe dintre aceste unități. Sigur, trebuie să se poacăască de la componența fondului de publicații deja achiziționate. Un recent instructor organizat de Ministerul Educației și Învățămîntului (decembrie 1975) ia în calcul principiile de bază ce trebuie să călăuzească în procesul de structurare a fondurilor de publicații. Ca bibliotecă cu profil pedagogic și de învățămînt, domeniul colecțiilor trebuie să o constituie lucrările de pedagogie generală, de istorie, teorie și practică învățămîntului, de metodica a fiecărei discipline predate în învățămîntul primar, gimnazial, liceal și tehnic-profesional, precum și lucrările de referință pentru toate aceste discipline (documente de partid și opere ale clasicii marxism-leninismului, enciclopedii, lexicoane, dicționare, atlase, istorii generale și naționale, inclusiv cele literare, tratate, cursuri, manuale școlare și de învățămînt superior etc.). În județele cu școli în alte limbi de predare, toate aceste tipuri de lucrări trebuie să fie procurate, după posibilități, și în limbile respective. O atenție deosebită se recomandă colecționării publicațiilor de învățămînt și pedagogie apărute în trecut sau astăzi în fiecare județ, fără a se neglija nici anuarele școlare, revistele elevilor sau ale cadrelor didactice, monografiile și statistice școlare. În afară de acest gen de lucrări ce conferă individualitatea bibliotecilor caselor corpului didactic, distingîndu-le de bibliotecile publice și de învățămînt superior ce funcționează în centrele respective de județ, în colecțiile lor mai pot intra orice publicații referitoare la condițiile specifice, istorice, geografice, economice, ecologice, sociale și culturale ale județului în care funcționează.

Prin publicațiile deținute biblioteca trebuie să contribuie și la perfecționarea profesională a bibliotecarului și instructorului casei corpului didactic și a bibliotecarilor școlari din județ, ca și la promovarea în rîndurile personalului didactic a tehnicii muncii de bibliotecă, de documentare și de cercetare.

Nu este indicat ca fondurile acestor biblioteci să fie încărcate cu lucrări de interes restrîns din cadrul diferitelor discipline, după cum trebuie să se evite excesul de literatură beletristică. Din acest domeniu este bine să existe doar edițiile critice ale autorilor ce figurează în programele de învățămînt și monografiile fundamentale asupra autorilor mai importanți și curentelor literare.

Cercetînd și cunoscînd îndeaproape fondurile celorlalte mari biblioteci din județ, bibliotecarul casei corpului didactic își va putea dirija cititorii și spre alte baze documentare ce le sînt accesibile. Avînd în vedere că multe colecții ale bibliotecilor caselor corpului didactic au fost întregite cu patrimoniul fostelor biblioteci ale sindicatelor județene de învățămînt-cultură, care cuprindeau în unele cazuri literatură beletristică în proporție de 80—90 la sută, paralel cu procesul de completare, în aceste unități e bine să se procedeze la o atenție îndepărtată din fonduri a tot ce nu se înscrie în profilul lor, urmînd ca parte din aceste lucrări să fie dirijate spre bibliotecile școlare din județ unde pot fi valorificate.

Aplicînd experiența pozitivă a bibliotecii Casei corpului didactic din Tirgu-Mureș, în cadrul colecțiilor poate fi constituit un fond de bază, organizat în etapa actuală în depozite-anexe pe lingă sălile de lectură. Acest fond va cuprinde 1—2 exemplare din titlurile deja achiziționate, selectîndu-se cu prioritate acele lucrări care sînt legate de nevoile stringente ale informării și documentării diferitelor categorii de profesori de specialitate, precum și cele de interes general pentru personalul didactic. Aici vor fi înglobate, de asemenea, lucrări din domeniul științelor naturii, al științelor exacte și agriculturii (ținînd seama de cerințele profesorilor și învățătorilor ce activează în mediul rural). Dată fiind introducerea obiectului „Munca tehnico-productivă”, precum și existența în localitate și în județ a profesorilor-ingineri ce predau diferite discipline tehnice în liceele de specialitate, este necesar ca fondul să cuprindă lucrări generale și speciale din domeniul științelor tehnice, care să poată fi consultate în sălile de lectură.

Din păcate, nu peste tot spațiul permite organizarea în bibliotecă a unei săli special amenajate pentru consultarea lucrărilor de referință. Aplicînd creator experiența Bibliotecii centrale universitare din Cluj-Napoca, aceeași bibliotecă a Casei corpului didactic a județului Mureș și-a constituit o bogată colecție de lucrări de referință — dicționare, enciclopedii, istorii ale literaturii, antologii și creștămăntii, texte în limbi străine din autorii studiați în școli, dicționare de citate și maxime, dicționare de sinonime, atlase geografice, botanice, zoologice etc., istorii ale diferitelor domenii de cunoștințe (știință, tehnică, artă etc.) ce pot fi consultate în sala de lectură, la acces liber. Nu lipsesc din acest fond — foarte mult consultat de personalul didactic ce frecventează biblioteca — Bibliografia R.S.R., editată de Biblioteca Centrală de Stat, cataloage colective, diferite bibliografii tematice, publicațiile Oficiului de informare documentară pentru învățămînt, publicațiile bibliotecilor universitare, ale Bibliotecii centrale pedagogice etc.

Pe lingă fondul de bază al bibliotecii și cel de referință organizat în sălile de lectură, la nivelul fiecărei biblioteci poate fi constituit un fond de dublete și de imprumut la domiciliu. Este bine ca acest fond să fie organizat pe aceleași principii ca și cel din depozitele sălilor de lectură.

Unele biblioteci, cea din Constanța, de pildă, deținează mici fonduri mobile și în filialele casei corpului didactic respective, organizate în centrele de comună unde se tin de regulă cercurile metodice pe domenii. E bine oricum să se evite o fărîmîtare excesivă și nefuncțională a fondurilor.

Astfel constituite și organizate, colecțiile bibliotecilor caselor corpului didactic, aduse în circuitul informării și lecturii cadrelor didactice printr-o sistematică muncă de popularizare, pot contribui într-o măsură importantă la procesul de modernizare și perfecționare a învățămîntului.

Mihai PETRESCU

Actualitatea în biblioteci

Formarea profesională

PERFECTIONAREA BIBLIOTECARILOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR. În organizarea Serviciului bibliotecilor din Ministerul Educației și Învățămîntului, în perioada 24 noiembrie - 11 decembrie 1975, s-a desfășurat la Biblioteca centrală universitară din Cluj-Napoca un curs de perfecționare pentru personalul de specialitate care efectuează operații de prelucrare a publicațiilor (clasificare, catalogare) în bibliotecile centrale universitare din București, Cluj-Napoca și Iași, Biblioteca centrală pedagogică și bibliotecile celorlalte instituții de învățămînt superior din țară. Au participat 135 de cursanți, reprezentînd 50 la sută din totalul catalogatorilor și clasificatorilor din bibliotecile amintite. Acțiunea de perfecționare a început cu această categorie de specialiști, datorită complexității activității de clasificare-catalogare. Într-adevăr, pe baza unei analize prealabile, s-a putut stabili că personalul care lucrează în sectoarele de catalogare-clasificare reparțizează în diviziunile și subdiviziunile tuturor domeniilor cunoașterii umane, în vederea ordonării raționale, și regășirii rapide a informațiilor, circa un sfert de milion de publicații intrate anual în respectivele biblioteci, precum și - retrospectiv - secțiuni importante din fondul existent, de aproape 20 de milioane de volume.

Cursul - care a cuprins, în proporție de o treime, probleme generale de biblioteconomie (funcțiile și organizarea bibliotecii, politica de achiziții, relațiile cu beneficiarii etc.) și, în proporție de două treimi, probleme de tehnică bibliotecară (clasificare și catalogare) - s-a desfășurat sub formă de prelegeri și de activități practice de tip universitar, pe baza unui plan de învățămînt, a unei programe și unui orar riguros științifice, alcătuite cu consultarea largă a specialiștilor. Lecția inaugurală a fost ținută de acad. Ștefan Pascu, rectorul Universității „Babeș-Bolyai”, despre *funcțiile culturale ale instituției bibliotecare de-a lungul timpurilor*. Prelegerile și activitățile practice principale au fost susținute de specialiști de la B.C.U. Cluj-Napoca, B.C.U. București și cadre didactice din învățămîntul superior. S-au pus astfel bazele unui curs de specialitate care urmează a fi multiplicat.

Prelegerile și activitățile practice, desfășurate de-a lungul celor 3 săptămîni și încheiate printr-un test de verificare a însușirii cunoștințelor de specialitate predate, reprezintă o etapă din programul de perfecționare al primei serii de cursanți, care, împreună cu etapa de studiu individual, desfășurîndu-se pe baza bibliografiilor recomandate, se va încheia printr-un examen de atestare ce va avea loc la finele lunii mai 1976.

CERCUL ȘTIINȚIFIC DE BIBLIOLOGIE AL UNIVERSITĂȚII DIN BUCUREȘTI. După o sesiune inaugurală (28 noiembrie 1975), cu caracter festiv, închinată împlinirii a 50 de ani de la introducerea Bibliologiei ca disciplină de studiu în învățămîntul superior din România, au urmat două sesiuni de lucru consacrate raportului dintre bibliologie și istoria literară (19 decembrie 1975) și actuale probleme de interes mondial - controlul bibliografic universal (30 ianuarie 1976).

Comunicările au relevat valențele documentare multiple ale bibliologiei în raport cu istoria literară: prezentarea corespondenței literare (Valeriu Brlan); descoperirea și integrarea informațională a documentelor de arhivă (Rodica Costache și Nicolae Scurtu, studenți); reconstituirea bibliografică a bibliotecilor scriitorilor români (Ștefan Barbu). Controlul bibliografic universal și raportările corespunzătoare la realitățile românești au format obiectul a două comunicări de-

sobit de interesante prezentate de Angela Popescu-Brădiciu, directoarea Bibliotecii Centrale de Stat, și Ioana Crețeanu, șef serviciu la aceeași instituție. Dezvoltînd tezele expuse, la Sesiunea FIAB din 1973, pe această temă, Angela Popescu-Brădiciu a relevat o seamă de contribuții românești la înțelegerea teoretică și practică a rolului bibliografiei naționale curente în sistemul bibliografic mondial.

O contribuție la înțelegerea conceptului de control bibliografic universal a constituit-o și recenzia lucrării specialistului englez Donald Davinson: „Bibliographic Control” (Londra, Clive Bingley, 1975), prezentată de Simona Cîrjalui (Biblioteca Centrală de Stat).

Sedînțele din decembrie și ianuarie, conduse de prof. dr. docent Augustin Z.N. Pop și, respectiv, prof. dr. docent Dan Simonescu, au antrenat o largă participare la discuții, imprimînd cercului un caracter prin excelență de lucru. Cu aceleași ocazii, au fost organizate expoziții adecvate tematicii („Profesorii noștri de bibliologie” și „Din activitatea de bibliografie literară a bibliotecilor centrale universitare”) și lansări de cărți: Ovidius, - „Metamorfoze” (Buc., „Cartea Românească”, 1975), cu participarea redactorului șef al editurii, criticul și istoricul literar Mihai Gafita, și două lucrări bibliofile ale pictorului Dragoș Morărescu - poemul grafic „Litere” și „8 litere avurte Yastie Vitelescu”.

C. D.-D.

UN NOU CURS DE BIBLIOTECONOMIE LA UNIVERSITATEA POPULARĂ DIN CRAIOVA. Preocuparea Bibliotecii județene Dolj pentru perfecționarea lucrătorilor din biblioteci și-a găsit un cadru organizatoric adecvat, prin Universitatea populară. Cursul de biblioteconomie (cu durata de un an) intră în audioriu de peste 100 de persoane, lucrători din bibliotecile publice județene și orășenești din județele Dolj, Gorj și Olt, bibliotecari școlari din mediul urban, înelnsiv cadre cu muncă obștească, lucrători din bibliotecile cooperatiei meșteșugărești, din unitățile militare ș.a.

Acestui curs de perfecționare profesională, intrat în al doilea an de existență, i s-a adăugat în acest an un nou curs, de astă dată de inițiere, adresat bibliotecarilor din rețeaua sindicatelor (inclusiv activul obștesc). Rezultat al colaborării Bibliotecii județene cu Comisia muncii politice și cultural-educative de masă a Consiliului județean al sindicatelor, acest curs va oferi unui număr de cca 50 de bibliotecari sindicali, într-un A.B.C. al meseriei, principalele cunoștințe teoretice asupra activității în biblioteca publică.

CONSĂTUIRE CU BIBLIOTECARII DIN JUDEȚUL GALAȚI. În intenția de a contribui la perfecționarea profesională a bibliotecarilor din județ și de a realiza, totodată, o mai mare coeziune între rețelele de biblioteci, Comitetul județean de cultură și educație socialistă și Biblioteca județeană „V.A. Urechia” au organizat în luna decembrie a anului trecut, în cadrul „Zilelor culturii, științei și educației - Danubius'75”, o consătuire de lucru avînd drept temă principală: *Biblioteca publică - factor de cultură și educație*. Modalități de acțiune pentru popularizarea cărții social-politice și atelst-științifice. Peste 400 de bibliotecari din bibliotecile publice - comunale și orășenești, ale sindicatelor, ale cooperatiei meșteșugărești - și școlare s-au întrînit într-un fructuos schimb de experiență, dezbătînd problemele de acut interes ale muncii lor, împărtășindu-și realizările, metodele de muncă.

Pe lângă referatele prezentate de bibliotecari, unele de real interes (Contribuția bibliotecii la educația materialist-științifică a cititorilor din comuna Cosmești - Elena Feru; Preocu-

parea bibliotecii comunale Pechea pentru propaganda cărții social-politice - Ioana Melinte; Colaborarea Bibliotecii sindicale a S.N.G. cu Cabinetul de științe sociale - Olga Popescu; Modalități de atragere spre lectură a populației active în comuna Grivița - Elena Dănăilă; Forme și metode specifice folosite de Biblioteca cooperatiei meșteșugărești din Galați pentru popularizarea și răspîndirea cărții politico-ideologice și științifice - Geta Ilie), programul a mai cuprins o seamă de materiale cu caracter metodic sau de orientare, prezentate de specialiști ai bibliotecii județene (Integrarea bibliotecilor din județul Galați în procesul de educație politico-ideologică, cultural-educativă și științifică a cititorilor - Nedelcu Oprea; Manifestări vizuale și orale cu cartea - modalități specifice de integrare a bibliotecilor în acțiunea cultural-educativă, prelegere urmată de o demonstrație practică - Marcel Ionescu; Locul bibliotecilor în sprînjirea învățămîntului politico-ideologic de partid, la învățămîntul agrozootehnic de masă și la universităților populare - I. Măruntelu; Constituirea și completarea colecțiilor bibliotecilor - sarcină permanentă a bibliotecarilor - C. Bădic, de reprezentanți ai Comitetului județean de cultură și educație socialistă (Sarele bibliotecilor comunale și orășenești în etapa actuală - T. Siliion) și de invitați de la București (Contribuția bibliotecilor la educarea socialistă a maselor, la ridicarea nivelului general de cunoaștere - W. Auerbach, instructor la Consiliul Culturii și Educației Socialiste; Criterii tematice și metodologice în orientarea programului de propagandă a cărții în bibliotecă - Ioana Tăutu, redactor la „Indrumătorul cultural”). În încheierea lucrărilor, vicepreședintele Comitetului județean de cultură și educație socialistă, Ion Iordache, a subliniat încă o dată direcțiile principale ale activității bibliotecare în etapa viitoare. Tot cu prilejul acestei consătuiri a avut loc o discuție privind profilul și eficiența buletinului „Biblioteca”. De asemenea, s-a desfășurat acțiunea practică de discutare și completare a planului de achiziții pe 1976.

În privința concepției, modului de organizare și programului consătuirii gălățene, meritoriul în primul rînd este faptul că, departe de a avea un caracter întâmplător, ocazional, ea se înserează într-un amplu program de măsuri privind instruirea, îndrumarea metodică a lucrătorilor din biblioteci. Considerate ca modalitate activă de îndrumare, de certă eficiență, asemenea consătuiri profesionale, de lucru, cu caracter teoretico-practic, urmează să aibă loc periodic, la centru sau pe zone, cu caracter general sau diferențiat pe tipuri de biblioteci.

Bineînțeles a fost ideea de a reuni într-o consătuire comună lucrători din diferite rețele de biblioteci, ca premisă a instituirii unei trainice colaborări. Din păcate, organizatoric, consătuirea a suferit din acest punct de vedere prin absența de la lucrări a reprezentanților forurilor de conducere și de îndrumare ale celorlalte rețele - inspectorat școlar județean, consiliu județean al sindicatelor, U.J.C.M. - , chiar dacă parțial aceasta a avut justificări obiective. Interesante în sine toate materialele cuprinse în program, se poate nota totuși o insuficiență preocupare pentru evitarea paralelismelor de materie, a reluărilor. De altfel, viciul organizatoric esențial considerăm a fi fost încălcarea excesivă a programului devenit astfel obositor (consătuirea a durat două zile). Concentrarea pe o singură temă sau problemă, mai precis delimitată, ca și asigurarea unei adresabilități generale, ar fi dat un plus de eficiență.

Dincolo de aceste rezerve, consătuirea bibliotecarilor gălățeni a marcat un îmbucurător pas înainte în îmbunătățirea formelor și programelor de formare și perfecționare profesională.

Dovadă de maturitate profesională și de acut spirit de autoexigență din partea organizatorilor, consătuirea de lucru s-a încheiat cu o lucidă evaluare a acesteia, în toate etapele ei, de la faza organizatorică și pînă la cea a desfășurării.

I.T.

PERFECTIONAREA CADRELOR LA BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ BUCUREȘTI

Pornind de la necesitatea integrării bibliotecii în viața universitară, a modernizării activității de bibliotecă în concordanță cu noile exigențe ale domeniului, precum și a uniformizării metodelor și instrumentelor de lucru, Biblioteca centrală universitară a întocmit un program general de perfecționare profesională, care s-a aplicat organizat, an de an, începând cu 1971, și care a constat din forme diferențiate de pregătire, în funcție de structura personalului și de necesitățile bibliotecii. Unul din principiile care au stat la baza stabilirii programului de perfecționare a fost acela al specificului unor operații, cum sînt achizițiile, prelucrarea, informarea, depozitarea etc. În afara cursurilor pe profilul de activități (lecții teoretice și seminarii practice), în special pentru șefii de serviciu și pentru anumite categorii de lucrători, în 1975 au fost organizate două microseminarii de comunicare și referate avînd ca teme: „Educația beneficiarilor în utilizarea surselor de informare” și „Structura și evoluția colecțiilor universitare”. Semestrul, în cadrul lor au prezentat referate alți lucrători ai B.C.U., citi și specialiști invitați din afară. Programul ultimei dezbateri (17 decembrie 1975), la care au fost invitați Traian Prodan, conducătorul Bibliotecii I.M.F. București, Alice Sterescu, șef serviciu la Biblioteca Academiei R.S. România, și Mihai Petrescu, din partea Ministerului Educației și Învățămîntului, a cuprins opt referate, din care reținem în mod deosebit pe cele intitulată „Problemele completării retrospective a fondurilor BCU”, „Continuitatea colecțiilor venite prin schimb internațional”, „Aspecte actuale în politica de achiziții a bibliotecilor universitare”, „Posibilități de informare în bibliotecile de învățămînt superior”. Referatele au fost urmate de discuții asupra unor probleme de viu interes. Întreaga manifestare a demonstrat necesitatea și utilitatea unor astfel de acțiuni, faptul că ele constituie „o școală” a bibliotecarilor în cadrul căreia se ridică probleme și se caută soluții.

V. VULPE

JUDEȚUL IAȘI: INSTRUIRE A BIBLIOTECARILOR COMUNALI În vederea sprijinirii procesului de modernizare a activității bibliotecare din județul nostru, a pregătirii celor ce lucrează în bibliotecile comunale, mulți dintre aceștia fiind nou încadrați, Comitetul de cultură și educație socialistă, în colaborare cu Biblioteca județeană „Gh. Asachi”, a organizat instruirea bibliotecarilor pe centre metodice. Cele șase centre metodice — Iași, Pașcani, Hîrlău, Tg. Frumos, Rădăuțeni și Tîbănești — au fost fixate acolo unde s-au putut asigura condiții bune de desfășurare a instruirii — bibliotecii foarte bine organizate, cu rezultate deosebite în activitatea cu cartea.

La stabilirea programului de instruire s-a pornit de la ideea ca noilor bibliotecari — cadre didactice — să li se asigure un minim de pregătire bibliotecară. Au fost prezentate și dezbătute apoi în detaliu, cu exemplificări concrete, probleme privitoare la organizarea colecțiilor, la metodologia specifică activității în bibliotecă. De asemenea, au fost prezentate materiale privind procesul de integrare a instituțiilor bibliotecare în ansamblul muncii politico-educative de masă și atragerea la lectură a celor mai diverse categorii de cititori.

Programul de instruire teoretică a fost completat de manifestările de masă organizate de bibliotecile gazdă cu sprijinul competent al unor cadre din Biblioteca „Gh. Asachi” din Iași. Aceste manifestări au vizat în principal rolul și sarcinile actuale ale bibliotecii publice în cadrul procesului de educație comunistă a maselor. Au mai fost organizate expoziții de carte, activități cu micii cititori, întâlniri cu reprezentanți ai Editurii „Junimea” din Iași, cu membri ai unor cenacluri literare din județ.

C. MEDELEANU

Instructor, C.J.C.E.S. Iași

COMPLETAREA COLECȚIILOR

CZU 655.412:025.22

ANUL EDITORIAL 1976 ȘI CERINȚELE COMPLETĂRII

● 1976 — primul an al cincinalului revoluției tehnico-științifice ● 1976 și proiectele de planuri editoriale ● 9 biblioteci publice județene își spun cuvîntul ● ○ contradicție nedialectică între incertitudinile aparițiilor editoriale și cerințele completării raționale, științifice a fondurilor de cărți ale bibliotecilor publice ● Producția editorială a anului 1976 răspunde în bună parte cerințelor completării colecțiilor în biblioteca publică ●

Bibliotecile își spun cuvîntul...

Editurile, sperăm, vor da replica la obiect

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ BACĂU:

● La Editura politică, din titlurile propuse să apară în 1976, mai puține sînt cu un conținut de largă accesibilitate (de exemplu cele din colecțiile „Evocări” și „File de istorie”). Celelalte, de economie, istorie, filozofie (colecția „Idei contemporane”), au un nivel de tratare mai pretentiv, nu se adresează publicului larg.

Aceeași situație o întîlnim și la editurile tehnică, științifică și enciclopedică, unde literaturii de popularizare a științei îi sînt rezervate puține titluri, iar cele cu caracter de informare enciclopedică sau din colecțiile „Enciclopedia de buzunar” și „Orizonturi” au de cele mai multe ori un nivel superior de tratare.

● Editura „Ceres”, prin marea majoritate a titlurilor, se adresează specialiștilor din domeniul agriculturii, iar literatura agrotehnică pentru cooperatori este foarte puțin reprezentată, colecția „Caleidoscop” avînd un caracter eterogen, de cele mai multe ori fără să urmărească un plan tematic bine conturat.

● Literatura beletristică ar trebui să aibă în vedere probleme de strictă actualitate, aspecte din viața tineretului, din activitatea marilor obiective industriale, din viața satelor (editurile „Cartea românească” și „Eminescu”).

● În general, poezia are o mai mare pondere în aparițiile anuale față de proză, deși este bine cunoscut faptul că pentru lectura versurilor trebuie să ai o anumită receptivitate.

● Editurile ar trebui să-și respecte cît mai mult cu putință planurile de apariții, să renunțe la anchete și includeri, care nu pot decît să deruteze prin nesiguranța lor. În felul acesta, biblio-

tecile ar conta pe niște comenzi ferme, iar problema sumelor nelcheltuite a sîrșitului fiecărui an ar fi eliminată.

● Se simte tot mai mult nevoia apariției unui instrument de informare anticipată asupra producției editoriale, cele existente avînd un caracter de informare curentă sau chiar retrospectivă. ● Să se efectueze un riguros control tehnic de calitate asupra tipăririi cărților. Numărul mare, primit în biblioteci, de exemplare cu foi albe, capitole lipsă, foi rupte sau legate prost răpesc un timp prețios bibliotecarilor (pentru verificarea lor).

L. TROACĂ

Bibliotecar principal

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ BRAȘOV:

● Producția editorială a anului 1976 răspunde în bună măsură cerințelor completării.

● Procesul de adaptare a colecțiilor la noile cerințe, de restructurare tematică în conformitate cu interesele de lectură și de informare ale beneficiarilor noștri s-a conturat în preocupările noastre, din an în an, tot mai pregnant. Dacă în 1972 proporția de carte beletristică era de 60 la sută, cu anul 1975 această proporție este în scădere (55 la sută). Dar structura, echilibrarea, perfecționarea colecțiilor bibliotecilor depinde în mare măsură de calitatea și structura producției editoriale naționale, ea constituind baza colecțiilor achiziționate de biblioteci.

● Analizînd producția editorială planificată în proiect pe anul 1976, constatăm că literatura nebeletristică reprezintă 55 la sută. O proporție bună care sprijină în mare măsură procesul de per-

fecționare, de adaptare a colecțiilor din bibliotecă nivelului general al solicitărilor.

● Planul editorial-proiect al Editurii politice, bine restructurat pe colecții și serii, ceea ce dă un plus de valoare și orientare, cuprinde aproape 300 de titluri din totalul de 800 cu caracter ideologic editate la noi în țară. Un plus de preocupare la această editură se observă față de creșterea numărului de cursuri și manuale pentru învățământul de partid și de stat. În comparație cu anul 1975, când au fost planificate doar 3 titluri (și a apărut 1 titlu), anul 1976 planifică îndrăzneț cifra de 9 titluri. Însă din cele 9 titluri proiectate numai 2 sînt prevăzute să apară în cursul trimestrului I („Culegere de lecții destinate cursurilor de studiere a Statutului P.C.R., a principiilor și metodelor muncii de partid”, „Probleme internaționale — agendă”). Un curs de istorie a Partidului Comunist Român, a mișcării revoluționare și democratice din România ne-a promis și Editura didactică și pedagogică încă din anul 1975 (curs care este preluat de planul pe 1976).

● Editura științifică și enciclopedică ne aduce pentru anul 1976 proiectul a 223 de titluri, dintre care 63 de titluri reportate din anul 1975. Colecțiile „Știința pentru toți”, „Orizonturi” ale acestei edituri au fost și sînt mult apreciate de marea masă a cititorilor. Din păcate, pentru anul 1976, sînt cam puține. Dicționarul „Scriitorii francezi” reeditază, cu contribuția unui alt colectiv, „Dicționarul literaturii franceze” (realizat la Editura științifică în 1972), lucrare editată într-un număr suficient de exemplare. Cred că era mai indicată editarea unor dicționare de literatură slavă, germană sau orientală. În calitate de bibliotecari am dori cît mai curînd de la această editură un manual de clasificare zecimală universală adus la zi, cu toate schimbările survenite. Sîntem chemați să organizăm științific un mare număr de titluri achiziționate an de an, dar sîntem obligați să folosim tabele de clasificare zecimală universală depășite, în care noile noțiuni științifice și de cultură generală nu se pot încadra.

● Editura tehnică planifică, pentru anul 1976, 215 titluri dintre care 46 de titluri preluate din anul 1975. Lucrări de valoare care vin în sprijinul producției industriale și cercetării științifico-tehnice și care acoperă în bună măsură cerințele și preocupările beneficiarilor, de la arta culinară, arta meșteșugărească, pînă la cele mai complicate tehnologii. (Pentru populația de pe meleagurile noastre ar fi fost necesare cîteva titluri destinate tinerei noastre industrie constructoare de avioane și elicoptere.) Totuși sînt planificate prea puține lucrări de nivel mediu pentru marea masă a beneficiarilor noștri.

L. REPANOVICI
șef birou completare

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ CLUJ:

● Editura politică acoperă — tematic și numeric — necesitățile de lectură ale populației. Am remarcat însă că lucrările a căror tematică prezintă marea conflagrație a secolului nostru (memorii de război, chiar și romane care abordează această temă, atît din literatura noastră cît și din traduceri) sînt extrem de solicitate.

● Dintre publicațiile cu conținut științific, enciclopedic sînt foarte solicitate cele la nivel de popularizare. Aici am adăuga că, exceptînd cărțile apărute pînă în 1964/1965, cele editate după data menționată depășesc prin nivel de redactare posibilitățile de înțelegere ale marelui public căruia le sînt destinate, fiind accesibile doar specialiștilor în materie. Or, cu asemenea publicații nu se poate face propagandă ateist-științifică în rîndul populației cu nivel mediu de pregătire. Mai mult, se publică foarte puțin cărți al căror conținut să trateze, tot la un nivel corespunzător, problemele atît de actuale ale cercetării Cosmosului, zborurilor spațiale, O.Z.N.-urilor ș.a. La fel se prezintă situația și pentru cărțile din domeniile științelor naturii și, ateist-științific.

● Referitor la publicațiile tehnice, în general, se observă, pe lîngă apariția unor lucrări de nivel superior, lipsa acestora destinate informării tuturor categoriilor de cititori, cu prioritate în domeniile în care știința și tehnica au făcut pași repezi în ultimul timp (rađio-tehnica, chimia industrială, industria ușoară etc.).

● În domeniul cărții de artă (pictură, muzică), se impune și editarea unor lucrări potrivite ca nivel de tratare și celor mai puțin înițiați.

● Vizavi de publicațiile din domeniul beletristic, a căror pondere este respectabilă, sîntem de părere că se publică extrem de mult, și nejustificat uneori, poezie și critică literară. Și zicînd poezie, nu ne gîndim, firește, la reeditările clasice sau ale unor valori certe din domeniul amintit, ci la plachetele de poezii în care foarte mulți își încearcă aptitudinile, fără să și izbutească. Sînt numeroase volume de critică literară care abordează problemele într-un stil cu totul alambicat, în care criza de idei este „suplinită” de cuvinte și expresii căutate și sofisticate în ultimă instanță (repet, în detrimentul conținutului). Din literatura beletristică universală ar fi necesare mai multe traduceri.

● Exprimăm, de asemenea, o mai veche și justificată doleanță în legătură cu literatura pentru copii, din care ar trebui să existe o diversitate mai mare de titluri, editate într-un tiraj corespunzător cerințelor.

V. TURDEAN
director

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ DOLJ:

● Editura politică: Toate colecțiile și titlurile propuse suscită un deosebit interes, mai ales materialele destinate celor care studiază la cursurile probleme politico-ideologice (titlurile de la p. 84—85 care, ar fi de dorit, să apară în prima parte a anului 1976).

● Editura tehnică: Predomină lucrările de nivel superior și la un preț foarte ridicat. Lucrările destinate muncitorilor cu nivel mediu de pregătire sînt puține (2—3, la fiecare capitol). De exemplu, la capitolul „Construcții de mașini” sînt prevăzute doar 3 titluri în „Colecția de ateliere”. Lipsesc lucrări cu destinație precisă, ca manuale ale lăcătușului, electricianului, strungarului, frezorului etc.

● Editura științifică și enciclopedică: Lipsesc lucrări despre organizare, conducere, tehnica cercetării științifice, de largă adresabilitate.

● Editura didactică și pedagogică: Lipsesc metodele. Se cer metode pentru predarea tuturor obiectelor, pe clase.

● Editurile „Cartea românească”, „Eminescu”, „Minerva” satisfac o gamă largă de cerințe. De dorit ca antologiile destinate sărbătoririi unor evenimente să apară la începutul anului (de exemplu, cele cu privire la cucerirea independenței).

● Editurile „Albatros” și „Ion Creangă” vădese slabe preocupări pentru reeditarea unor lucrări cuprinse în programele școlare. Prea puține titluri destinate dezvoltării aptitudinilor tehnico-aplicative ale cititorilor copii și elevi. Sînt necesare cărți tehnico-științifice de volum mic, cu pagini puține și destinate unei singure teme (cum să construim un amplificator de... wați, o antenă pentru televizor etc.).

● Editura „Ceres”: Lăudabil capitolul „Carte utilitară” — colecția „Caleidoscop” fiind una din cele mai căutate —, dar de ce nu se editează o asemenea colecție destinată lucrătorilor din agricultură cu pregătire medie? Lipsesc titlurile care să sprijine dezvoltarea cunoștințelor primite la cursurile agrozootehnice. Se cer foarte mult lucrări sub formă de manual (de agrofitehnice, zootehnice etc.) de nivel mediu de către cei care vor să se pregătească pentru învățămîntul superior agronomic și de către cooperatori și mecanizatori. Lipsesc cărțile care tratează despre plantele industriale.

Tudor NEDELCEA
director

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ GALAȚI:

● Eliminările, includerile, reporturile și modificările de prețuri sînt practici curente în activitatea editorială cu influențe negative asupra profilului planului de achiziții al bibliotecilor (dereglări în procesul de restructurare temă-

tică a colecțiilor cu influență directă asupra posibilităților de satisfacere a cerințelor de lectură).

● În cifre, anul 1975 a oferit bibliotecii județene posibilitatea achiziționării a 2 312 titluri în 21 391 de volume (din 3 710 titluri în 27 335 de exemplare precomandate), iar pentru bibliotecile comunale și orașenești 733 de titluri în 52 102 volume (față de 1 362 titluri în 90 912 exemplare precomandate). Drept urmare, structura tematică a fondurilor de cărți ale bibliotecii județene a fost afectată în domeniul social-politic prin achiziționarea doar a 377 de titluri în 2 871 de volume, din 731 de titluri în 4 168 de volume cât fuseseră prelimitate pe baza proiectelor de planuri editoriale pentru anul 1975. Pentru ateism, știință, tehnică, medicină, artă, sport — 1 671 de titluri comandate în 17 359 de exemplare, primite 1140 de titluri în 13 967 de exemplare.

● Ce se va întâmpla în anul 1976? Vom vedea. Conținutul proiectelor de plan, prin ceea ce ne pot oferi adnotările lucrărilor preconizate să apară, satisfac cerințele educaționale, deși se ține prea puțin seama încă de nivelul de pregătire și de înțelegere, de timpul unor anumite categorii de cititori și îndeosebi ale celor de la sate. Nivelul academic, tematica pretențioasă și limbajul fac ca unele lucrări social-politice, științifice, tehnice și agrotehnice să fie greu accesibile. Din prevederile Editurii „Ceres”, de pildă, am putut selecta pentru sate doar 38 de titluri de carte agrozootehnică accesibilă (nivel mediu și de popularizare), celelalte, care prin tematică ar fi interesat județul nostru, fiind de nivel superior, au fost precomandate numai pentru bibliotecă județeană și în parte pentru bibliotecile din localitățile urbane.

● Conform posibilităților oferite de edituri, pentru anul 1976 au fost precomandate pentru Biblioteca „V.A. Urechia” 3 705 titluri în 32 811 volume, din care 15 759 social-politice și 5 528 științifice, tehnice și celelalte domenii, în afară de beletristică și literatură pentru copii. Anul acesta, tematica planurilor editoriale ne-a ajutat în proiectarea unei structuri tematice corespunzătoare în sensul că am putut să prevedem achiziționarea în proporție de 54,3 la sută de titluri nebeletristice. Proporția tematică se menține pentru bibliotecile orașenești și municipală Tecuci. Pentru bibliotecile comunale proporția este mai mică, aproape 28 la sută, îndeosebi din cauza nivelului de tratare a subiectelor, așa cum am precizat mai înainte. Dar acesta este proiectul, ce va fi modificat pe măsura apariției cărților și despre rezultate vom putea vorbi doar la sfârșitul anului.

Nedelcu OPREA
director

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ IAȘI:

● Nu există o corelare între nivelul cărților cuprinse în planul Editurii „Ceres” și compoziția socio-profesională a cititorilor bibliotecilor publice de la sate. Acest lucru afectează deosebit de mult atât lectura publică cât și compoziția fondurilor. O analiză detaliată a planului editorial scoate în evidență din plin acest lucru. Capitolul „Agronomie” al planului editorial în cauză cuprinde 24 de titluri de nivel mediu (excluzând rezervele). Analizând adresabilitatea acestor cărți „de nivel mediu” observăm că, din 24 de titluri, 19 se adresează inginerilor și tehnicienilor și numai 5 „tuturor categoriilor de cititori”. Aceeași constatare și la capitolul „Zootehnie și medicină veterinară”, unde din 13 titluri planificate, 8 se adresează aceluiași ingineri și tehnicieni, iar 3 cititorilor cu studii superioare și medii, ultimele două titluri „cititorilor de toate categoriile” (între ghilimele, formula adoptată de bibliografii Centrale editoriale). Dacă la aceste procente se adaugă și numărul lucrărilor cotate de nivel superior (la capitolul „Agronomie” — 6, la capitolul „Zootehnie” — 10), ne dăm seama foarte ușor că marea majoritate a lucrărilor editate de Editura „Ceres” se adresează specialiștilor (în special cu studii superioare). Or, bibliotecile comunale au solicitări pentru cartea de nivel elementar spre mediu, care după cum vedem nu există decât în procent foarte mic în planul pe 1976. Sau, dacă există, conținutul tematic este adesea ales la întâmplare. Cele trei titluri de nivel elementar cuprinse în cadrul capitolului „Agronomie” sînt elocvente în acest sens: „Metode de uscare a fructelor și legumelor în gospodărie” (poziția 71); „Legume, pomi și viță pe lângă casă” (poziția 72); „Daliile” (poziția 73).

Credem că un comentariu la aceste titluri nu este necesar!

● O sondare nesatisfăcătoare a cerințelor cititorilor face ca unele titluri deosebit de cerute de cititori să nu fie supuse reeditărilor. O analiză a cerințelor cititorilor pe ultimii ani, în cadrul Bibliotecii „Gh. Asachi”, scoate în evidență câteva titluri care în anii trecuți au cunoscut o circulație deosebit de mare înregistrându-se și în prezent cerințe, de asemenea, mari. Notăm doar câteva din ele: „Ce este filozofia”; Tudosescu, Ion. „Determinismul și știința”; Popescu, Al. „Platon — Filozofia dialogurilor”; Constantinescu, O. „Critica teoriei «România, țară eminentamente agricolă»”; Niculescu, S. „Inițiere în FORTRAN”; Aramă, Lia. „Culegere de probleme de calcul diferențial și integral”; Sauer, L. „Angrenajul”; Barbu, I. „Poezii”; Blaga, L. „Poezii”; Bote, L. „Simbolismul românesc”; Ciopraga, C. „M. Sadoveanu”; Byron. „Poezii”; Camus, A. „Mitul lui Sisif”;

● Alături de acestea se înregistrează cereri pentru o altă serie de publicații pe care editurile noastre nu le abordează. Un ciclu de reproducere după lucrări de artă, de ilustrații la opere literare ar constitui un ajutor de neprețuit pentru profesorii de literatură română și universală, ar putea fi folosit în cabinetele de literatură, în bibliotecile de toate gradele. Inițiativa Editurii „Junimea” de a scoate o lucrare iconografică referitoare la Eminescu este un caz singular.

L. MOSCOVICI

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ MUREȘ:

● Literatura social-politică satisface cerințele publicului larg, interesat tot mai mult de problemele societății contemporane. Cu toate acestea ar fi necesară o mai bună corelare între tematica învățămîntului politico-ideologic și lucrările propuse spre publicare.

● Este binevenită editarea unui număr sporit de dicționare, enciclopedii și, în general, lucrări de referință. Ar fi utilă, chiar indispensabilă, editarea Clasificării zecimale universale cu noile modificări apărute pe plan internațional. Semnalăm și numărul infim de lucrări de referință pentru copii și tineret.

● Literatura beletristică denotă preocuparea scriitorilor noștri pentru problematica actuală. Considerăm că numărul de volume de versuri (cca 300 de titluri) este prea mare față de celelalte genuri literare.

● Cu toate că literatura tehnică și agricolă caută să satisfacă un număr cit mai mare de specialități, sînt cîteva domenii neacoperite. (De exemplu, prelucrarea metalelor — lăcătușerie, strungărie —, chimia industrială, industria lămnelui, desenul tehnic, meteorologia și altele.) Sînt domenii în care apar lucrări care se ocupă numai de o subramură, lipsind cele de sinteză. Sînt mult prea puține cărțile agricole care se adresează cooperanților, lucrătorilor din I.A.S., mecanizatorilor sau care să servească creării de gospodării anexe, cu ramuri ale industriei locale.

● Literatura pentru copii și tineret caută să satisfacă gusturile și vîrstele celor interesați, dar ne punem întrebarea: cine să editeze literatura obligatorie care figurează în programele de învățămînt, dacă nu editurile noastre?

R. POJAN
director

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ PRAHOVA:

● Considerăm că segmentarea trimestrială a activității editoriale este de bun augur, permitizând producției într-un arc de timp limitat permițînd o organizare mai funcțională și mai ales o urmărire a procesului de apariții. În această ordine de idei, completînd mai întîi planurile trimestriale și ulterior pe

cele anuale, ni se pare că multe edituri și-au propus ca în primul trimestru să realizeze o bună parte din cel integral. Va fi oare posibil?

● Deși, așa cum este cunoscut, poezia în general și cea a debuturilor în special este solicitată cu puțină asiduitate, ea ocupă un loc de frunte în ansamblul aparițiilor. Nu este o simplă aserțiune. Numeroase volume de poezie, deși insistent popularizate, rămân încă imaculate în rafturile bibliotecilor, librăriile dispun, de asemenea, de stocuri mari, multe volume fiind încă nedifuzate deși au suferit reduceri repetate de prețuri. În acest domeniu nu este oare posibilă corelarea cererii cu oferta? (Editura „Eminescu” își propune să editeze 50 de volume de poezie contemporană iar „Cartea Românească” 72 de titluri. Cite dintre ele vor întruni sufragiile marelui public?)

● Aceeași observație și pentru producția hipertrofică a volumelor de critică literară, multe dintre ele reunind și reluând articole deja apărute în periodice. Nu ne referim desigur la operele fundamentale de critică ale specialiștilor, la cele de analiză a evoluției fenomenului literar, lucrări care continuă o veche și strălucită tradiție a gândirii critice românești, ci la multe din cărțile intitulate cu emfază (nu întotdeauna cu acoperire) „Eseuri”, scrise într-un stil polemic, apologetic, ambiguu, opac. Prea mulți poeți cunosc și ipostaza de critici literari și nu întotdeauna ajutând la procesul de clarificare a mesajului receptat. (În acest an, numai trei edituri își propun să publice peste o sută de volume de critică.)

● Lăudabilă strădania unor edituri de a continua să dea la lumina tiparului operele complete ale unor barzi ai literelor și cugetării românești. Ar trebui mai multă consecvență în urmărirea succesiunii de apariție a tomurilor, mai ales pentru acei scriitori cu o operă de mare întindere, altfel riscăm ca pentru unii dintre ei, dacă nu vom accelera ritmurile de apariție, să lăsăm pe seama urmașilor noștri această nobilă misiune. (Vezi planurile editoriale pe anii precedenți ale unor edituri literare.)

● Traducerilor din literatura universală li s-a acordat și în acest an o importanță deosebită, selectate fiind, cu autoritate și competență, valorile certe din peisajul literar mondial. Un cuvânt de laudă pentru calitatea superlativă a majorității tălmăcirilor din anul 1975, veritabilă atestare a unui înalt profesionalism. N-am vrea să ne hazardăm într-o afirmație riscantă, dar ni se pare că am fost totuși destul de generoși în proiectele pe acest an cu multe titluri din — printre alții — Dumas, Jules Verne și chiar Balzac. Am vrea să fim bine înțeleși. Ne gândim, deci, că bine ar fi fost ca un spațiu mai larg să fie atribuit și unor autori de mare circulație internațională, celor din lumea premiatilor din ultimii ani sau cărților de mare

anvergură socială, istorică, artistică. Exemple numeroase se pot găsi în titlurile anunțate dar needitate ce figurează în cataloagele editurilor în ultimii ani.

● În privința cărții tehnico-științifice, și în acest an numărul celor adresate cadrelor cu studii tehnice profesionale medii se păstrează în continuare încă foarte redus. În contextul actual, de reciclare permanentă a cunoștințelor, de ridicare neîntreruptă a calificării profesionale, mai ales a acestor categorii, manualele, cursurile, ghidurile, breviarele, agendele specifice, cu precădere ale noilor ramuri de mare avânt din economia și industria națională — electronică, cibernetică, mecanizarea și automatizarea, exploatarea mașinilor de calcul, energetica —, sînt, firesc, din ce în ce mai solicitate. Cele existente nu sînt întotdeauna pasul cu progresul contemporan, au o prea mare încărcătură expozitivă și teoretizantă, în dauna caracterului aplicativ, nu sînt suficient ilustrate cu desene, scheme, tabele, planșe, grafice. Urmare a exploziei informaționale, științele interdisciplinare ocupă un loc suprem în activitatea omului modern. Evident că preocupările editurilor de profil ar trebui canalizate și către aceste domenii prioritare prin prezentarea unor lucrări de conectare a relațiilor între cibernetică, sociologie, psihologie, biologie, între industrie și ecologie, între matematică, filozofie și conducerea vieții sociale etc. Ținînd seama de perimarea, în termene scurte, a volumului de cunoștințe actuale, de dublarea periodică a încărcăturii științifice în cele mai variate domenii, cursurile și tratatele de nivel superior ar trebui concepute prin această perspectivă, abreviindu-se, sintetizîndu-se conținutul problematicii pentru evitarea edițiilor mamut, cu multe sute de pagini. Lucrările elaborate de colective de autori ar trebui mai concertat coordonate, tratarea unor capitole distincte similarizîndu-se ca stil și metodă, în vederea realizării unei mai mari unități în cadrul temei generale.

● Consultînd planul Editurii „Ceres”, putem lesne remarca o materializare meritorie de a aduce la zi informarea și documentarea polivalentă a specialiștilor într-un sector vital, ca cel al agriculturii socialiste, prin lucrări de ținută ce răspund problemelor-cheie din acest domeniu. Totodată trebuie însă să notăm că procentul cărților de profil agrozootehnic destinate celor cu studii profesionale și medii, țăranilor cooperatori, este abia în proporție de 1 la 10, ceea ce permite perpetuarea unei lacune serioase în pregătirea multilaterală, sistematică, diferențiată a acestei mari categorii de beneficiari, cu sarcini și atribuții deosebite în procesul direct al producției. Considerăm că democratizarea științei trebuie gîndită și raportată la actualul stadiu de cunoștințe al cadrelor medii, care trebuie pregă-

tite sistematic cu manuale și cursuri la zi cu progresele domeniului. Avansăm deci opinia că materialele de popularizare difuzate periodic prin „Casa agromomului” nu pot și nu trebuie să suplinesească activitatea editorială a „Ceres”-ului. E necesar să fie tipărite — la aceste nivele — lucrări din domeniile prioritare ale agriculturii și zootehniei, sugestive și explicit elaborate, compatibile, în primul rînd, cu pregătirea profesională a celor cărora le sînt adresate. Citeva exemple: „Ecologia mediului ambiant”, „Legumicultură și pomicultură intensivă”, „Progrese în domeniul producției animaliere”, „Actualități în domeniile mecanizării agriculturii, chimizării, antidăunătorilor, organizării producției” etc.

● Considerăm, de asemenea, că Editura medicală ar trebui să tipărească o gamă mai largă de cursuri și manuale destinate susținerii procesului de învățămînt al cadrelor de asistente și surori, cunoscut fiind faptul că, an de an, cererile sînt tot mai numeroase, iar nomenclatura titlurilor apărute sporește într-un ritm foarte lent. Programul vast de prevenire și combatere a bolilor secolului XX, a maladiilor infecțioase, a celor cu caracter de masă, cuprins în planul unic elaborat de Consiliul sanitar superior, de Academia de Științe Medicale, este destul de palid proiectat în catalogul Editurii medicale. Lupta împotriva tabagismului, a alcoolismului, a stresului, a bolilor cardio-vasculare, a glaucomului, a poluării trebuie continuu susținută în plină actualitate, cu cît mai multe lucrări, purtînd girul unor personalități medicale de prestigiu. (Numai trei titluri, cite sînt planificate, ni se par nepermis de puține.)

Gh. MAXIM
director

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ TIMIȘ:

● Sub raportul numărului de titluri se propun, pentru anul 1976, 4 223 de titluri, cu 304 titluri mai mult decît cele prevăzute pentru anul 1975; privind conținutul publicațiilor este evidentă importanța acordată literaturii științifico-tehnice: 757 titluri, 197 mai mult decît în anul 1975.

● Preocuparea pentru constituirea unor instrumente de lucru de primă importanță în tehnica muncii intelectuale, și anume, lucrări generale de referință (enciclopedii, dicționare etc.), se face din plin simțită, fapt ușor de observat la Editura științifică și enciclopedică, care și-a propus, pentru anul 1976, 51 de titluri; Editura „Albatros”, în seria „Dicționarele Albatros”, își propune 11 titluri, Editura politică, 6 titluri etc. În total, vor apărea 110 titluri de dicționare, enciclopedii.

● Formarea unei concepții materialist-dialectice despre natură și societate la tineretul școlar este evidentă, mai ales la editurile „Ion Creangă” și „Albatros”;

capitolul intitulat „Literatură de informare” precum și seria de lucrări enciclopedice pentru tineret (Editura „Ion Creangă”) prezintă într-o formă accesibilă probleme ale științei și tehnicii contemporane.

● Producția de tipar a editurilor din provincie — „Dacia”, „Junimea”, „Facla”, „Scrisul românesc” —, prin profilul enciclopedic al cărților propuse să apară, completează fericit producția editorială centrală. Astfel, colecția „Eminesciana” din cadrul Editurii „Junimea” aduce o contribuție de seamă pe linia valorificării moștenirii literare a operei lui M. Eminescu. Editura „Facla” aduce în atenția conștiinței publicului opera și personalitatea a doi muzicieni ai Banatului și ai întregii țări, Filaret Barbu și Nicolae Ursu. Exemple de acest fel se găsesc și la celelalte edituri din alte colțuri ale țării.

● Literatura social-politică rămâne una din preocupările cele mai de seamă ale multor edituri din Capitală și din alte orașe ale țării, oferind, din punct de vedere al tematizării materialului, un exemplu pozitiv cum este cazul Editurii politice. Traducerea unor lucrări reprezentative din alte limbi aduce un spor de informații privind mișcarea de idei contemporane: cazul lucrărilor „Antropologia structurală” de Lévi Strauss, „Problematika omului în filozofia lui Karl Jaspers” de Würtz Bruno și alte lucrări.

● Din literatura beletristică vor apărea, în 1976, 1903 titluri, cu 476 mai puțin decât anul trecut. Ca și în alți ani se păstrează un echilibru între tipărirea lucrărilor de literatură contemporană și valorificarea moștenirii literare din trecut, între literatura națională și literatura universală.

● Credem că, pentru sprijinirea necesităților de studiu și informare ale populației active din toate domeniile, nu numai din cel al tehnicii, ar fi necesară tipărirea mai multor lucrări adresate mai ales celor cu pregătire medie și elementară, cu specificarea, unde este cazul, a formulării „utilă pentru reciclarea...”. Au fost neglijate unele categorii profesionale, cum sînt lucrătorii din agricultură sau activiștii pe tărîmul culturii (directori de cămine, bibliotecari etc.). Editura „Meridiane” nu-și propune elaborarea unor lucrări de artă adresate mai ales copiilor, care să explice, pe înțelesul lor, noțiuni, curente din istoria picturii, sculpturii etc.

● Privind aparițiile în limbile naționalelor conlocuitoare, ele nu satisfac, în toate cazurile, dorințele cititorilor, mai ales sub raportul diversității titlurilor, al numărului de titluri traduse din literatura universală, care sînt relativ puține în raport cu pretențiile.

Mihai IANCULESCU
director

Opinii consemnate de
Anne-Marie MIHIȚ

PROPAGANDA CĂRȚII ȘI A BIBLIOTECII

CZU 024.5-028.8

ACCESUL LIBER LA RAFT ȘI POPULARIZAREA COLECȚIILOR

Aleșd (județul Bihor), Centru urban tinăr (1968), cu peste 13 mil de locuitori. Localități componente: Aleșd, Peștiș, Tinăud, Pădurea Neagră și comuna suburbană Aștieu. Obiective industriale: fabrică de sticlă, fabrică de produse refractare, stație de spălare a bauxitei, combinat de lianți și azbociment etc. 44 la sută din populația activă ocupată în industrie. Unități culturale: liceu de cultură generală, liceu industrial, 5 școli generale, școală profesională, 3 grădinițe, casă de cultură și două cămine culturale sătești, două cluburi, bibliotecă orășenească, 3 biblioteci ale sindicatelor, 3 biblioteci școlare și 2 biblioteci tehnice.

Nevoilor de lectură și de informare ale populației, determinate de importante mutații intervenite în structura demografică și profesională, biblioteca orășenească le răspunde printr-un fond de carte de circa 52 000 de volume, revenind în medie 4 volume per locuitor; 36 la sută din totalul fondului aparține domeniilor nebeletristice, încă slab reprezentate (procesul de reprofilare a colecțiilor în funcție de cerințele specifice mediului industrial e relativ recent, iar producția editorială curentă nu permite crearea într-un timp scurt a unor fonduri interesante ramurile industriale dezvoltate în localitate și profesii noi ce decurg).

La serviciile bibliotecii apelează 30 la sută din locuitori (cu o frecvență anuală de 14—15 mil) ponderea cititorilor adulți fiind de 72 la sută. Grad de permanentizare ridicat: 70—80 la sută din cititori. Difuzarea anuală a cărții: cea 34 de mil de volume (2,6 volume per locuitor), realizându-se un indice de lectură de 15 volume per cititor.

Accesul liber la raft a fost introdus în biblioteca din Aleșd (pe atunci biblioteca comunală) încă în 1962. Ideea ce ne-a călăuzit a fost ca în condițiile de spațiu și de dotare date să asigurăm o maximă eficiență a fondului de publicații, printr-o accesibilizare sporită a sa. Am pornit de la considerentul că raftul liber este prin el însuși un mijloc modern și eficient de informare a cititorilor și, datorită caracterului său selectiv, de recomandare, de propagandă.

Aplicînd schema de așezare sistematico-alfabetică elaborată de Biblioteca Centrală de Stat, colectivul nostru a introdus treptat o seamă de mijloace complementare de dezvoltare a fondurilor, de influențare și orientare a publicului, bazîndu-ne atît pe recomandările din literatura de specialitate, cît mai ales pe observațiile pe care îndelungata noastră practică ni le-a prilejuit.

O primă cerință căreia am căutat să-i răspundem a fost asigurarea unor mijloace de orientare colectivă, singură așezarea sistematică a colecțiilor — deși logică, clară și accesibilă cititorilor oarecum familiarizați cu clasificarea zecimală — dovedindu-se insuficientă pentru ca publicul neexperimentat să se descurce lesne. S-a întocmit mai întîi planul topografic al secției, expus la intrarea în bibliotecă, alături de afișul ce explică sistemul de deservire. Ulterior, observîndu-se

că mulți cititori nu se opresc în momentul venirii pentru a studia disponerea domeniilor în rafturi relevată de plan, rămîind apoi derutați în mijlocul cărților, dibuind și de cele mai multe ori jeninindu-se să ceară sprijinul bibliotecarului, s-au afișat planuri asemănătoare și în fiecare din cele două săli afectate împrumutului. S-a întocmit de asemenea un sistem complex de indicatoare și divizionare de raft, astfel încît cititorii să regăsească ușor grupele și subgrupele ce-i interesează sau literaturile și autorii în cadrul beletristicii.

Pentru a spori caracterul recomandat al raftului liber, realizăm, periodic, mai ales pentru domeniile nebeletristice, evidențierea unor lucrări de cert interes, dar mai puțin solicitate de public, prin așezarea lor cu coperta către cititori. În cadrul grupei 5 de pildă, o asemenea expunere a lucrărilor Emil Racoviță, Curiozități științifice, Îndoeli și certitudini a determinat o intensificare a circulației acestora pînă la 12 împrumuturi. Tot astfel, lucrări aparținînd unui domeniu mai puțin consultat de publicul larg — muzica — (Muzicieni români, Povestiri despre oameni și muzică, de I. Hristea, Maria Tănase, Muzicantul duceului de Mantua de Passuth etc.) au intrat prin acest sistem în circuitul lecturii.

Observîndu-se că anumite rafturi, prin amplasarea lor, rămîn mai în

afara zonei de acces intens (cele din colturile mai izolate sau cele din încăperea a doua, cu funcție principală de sală de lectură), în speță rafturi ce cuprind cărți din grupele 2, 37, 51, 52, 61, 93 (100), că circulația din aceste domenii se reduce la titlurile în mod expres solicitate (bibliografie de studiu, cărți de renume etc.), încercăm să suplinim această carență prin intermediul listelor bibliografice de recomandare și al rafturilor tematice. Alte rafturi tematice (Societatea socialistă multilateral dezvoltată, Învățământul de partid, Tinăra soție și mamă, Ce voi deveni, În ajutorul gospodinei, Mîini îndeminate etc. etc.) au fost organizate ca răspuns la numeroasele cereri ce ne sînt adresate pentru o anumită temă. Amplasate de regulă în preajma mesei la care se efectuează formalitățile de împrumut, aceste rafturi tematice și-au probat în scurtă vreme eficiența.

O altă modalitate de punere în valoare a fondului de publicații în cadrul accesului liber o constituie expozițiile de cărți prin care ne propunem, și de cele mai multe ori reușim, să recomandăm cele mai bune cărți dintr-un anumit domeniu, dintr-o anumită ramură sau pe o anumită temă. Reușita unor asemenea expoziții e determinată de calitatea selecției. Astfel, lucrările expuse în cadrul expoziției Programul partidului, programul nostru (Probleme fundamentale ale fătării societății socialiste multilateral dezvoltate, Principii și norme ale organizării și activității P.C.R., Societatea socialistă multilateral dezvoltată ș.a.) au circulat între 9 și 15 ori, iar volumele recomandate în expoziția Romanul românesc contemporan (Marele singuratic de Marin Preda, Șatra de Zaharia Stancu, Pașuni de C. Chiriță etc.) au cunoscut o spectaculoasă circulație. Și expozițiile de carte nouă ne sînt foarte utile, pe lângă listele de noutăți, pentru aducerea în atenția publicului cititor a titlurilor nou achiziționate, în cazul acestora primenirea permanentă înscrinduse ca o cerință de prim ordin.

Analizînd circulația cărților în raport cu poziția lor în rafturi s-a remarcat că cele plasate pe polițele extreme, de sus sau de jos, sînt handicapate față de cele ce intră mai ușor, datorită așezării lor, în cîmpul vizual al cititorilor. Pentru a verifica dacă lipsa de circulație a unor cărți e determinată de poziția în raft, experimental le-am plasat pe unele din ele, pe timp de o lună, lângă masa bibliotecarului, acolo unde se adună zilnic cărțile restituite. Rezultatul: între 20 și 30 de împrumuturi per titlu. Un alt experiment a constatat în intercalarea unor cărți fără circulație în raftul de noutăți. Din nou acasă... Convoorbiri cu Henri Coandă, de Pildă, supusă acestui experiment, a fost imediat împrumu-

lată. Reintercalată la restituire în poziția firească, adică pe o poliță de sus, la grupa 629, cartea nu a mai fost împrumutată de loc, pînă în momentul organizării unui raft tematic, Oameni celebri, ce a readus- în atenția publicului și în circuitul lecturii (6 împrumuturi). Din nou intercalată la raftul ei, după închiderea expoziției, cartea a ieșit din circulație, fiind împrumutată din nou abia după un an, cînd a fost expusă cu coperta spre public. Pe baza observațiilor prilejuite de asemenea experimente s-a stabilit necesitatea de a se evita așezarea cărților pe polițele extreme, cea superioară putînd fi folosită ca spațiu expozițional (cărți cu copertele spre public), iar cea inferioară, pentru dublete. De aici și o altă necesitate: trierea periodică a cărților expuse, prin eliminarea celor uzate și a celor ce s-au dovedit a fi fost în mod greșit achiziționate și care se cer dirijate spre alte unități bibliotecare, creîndu-se spații disponibile pentru noutăți. Conștienți de importanța calității selecției la raft liber am efectuat cu regularitate operații de îndepărtare din fond a lucrărilor necorespunzătoare, astfel încl, de la introducerea raftului liber și pînă în prezent, au fost scoase din inventar peste 43 mii de volume. Răspundem în acest fel cerinței firești a cititorilor pentru cartea nouă, practică dovedînd că un fond sărac și mai ales învechit, oricît de valoros, determină o scădere a gradului de interes față de bibliotecă. E drept că în rîndul anumitor cititori există, dimpotrivă, o înclinație aparte de a privi cu mai multă încredere o carte deja citită, gradul de uzură constituînd pentru ei un gir de calitate. Pe baza observării unor astfel de tendințe, am început să introducem în mod sistematic în circulație diferite cărți bune care din diferite motive nu se află în atenția publicului nostru, prin așezarea lor între cărțile restituite într-o zi, îndeobște insistînd cercetate de cititori (Mama de Pearl Buck, Cartea de la San Michele de Axel Munthe, Palatul de gheață de Lajecnikov etc. au atins pe această cale, într-un timp relativ scurt, pînă la 11 împrumuturi). Prin același sistem s-a atras atenția cititorilor și asupra unor cărți din domeniile nebeletristice, „descoperite” cu interes de cititori care, venînd special pentru carte literară, nu bănuiau existența în dotarea bibliotecii și a altor genuri de lucrări.

Paralel, pentru a combate optica deformată a cititorilor care resping din principiu cărțile noi, de cite ori am avut ocazia, în cadrul muncii individuale de informare le-am pus în față, alături, ediții vechi și noi din aceleași titluri sau exemplare din aceeași ediție cu grade diferite de uzură, convingîndu-i că starea fizică a unei cărți e un element secundar,

O muncă atentă de îndrumare individuală desfășurăm și în cazul cititorilor care se lasă călăuziți exclusiv de aspectul grafic al unei cărți (copertă, ilustrații, format) care, în realitate, nu reflectă decît arareori și în insuficientă măsură valoarea ei de conținut. Mulți cititori afirmă în momentul restituirii unei cărți: „Am luat-o pentru că m-a atras coperta, dar nu a fost ce m-am așteptat”. În alte cazuri efectul e invers: cărți privite adeseori cu neîncredere datorită aspectului exterior sînt apoi citite cu plăcere. O situație similară se remarcă și în privința apartenenței la o colecție editorială, fapt ce poate influența în mod pozitiv sau negativ asupra circulației cărților. Sînt cazuri cînd același titlu, apărut în afara unei colecții (Romeo, Julieta și întunericul, de Olăcnașek, de Pildă), nu a circulat deloc, iar după reeditarea lui în colecția „Romanul de dragoste” s-a bucurat de un nesperat interes din partea cititorilor. Cum nu întotdeauna criteriile de încadrare într-o colecție sînt riguros respectate de edituri, se impune și în acest caz o nuanțată muncă de îndrumare a cititorilor.

Pentru a evita limitarea împrumuturilor de carte exclusiv la fondurile supuse accesului liber și implicit crearea de stocuri moarte, necirculante, trimestrial organizăm „zile cu acces liber în depozit”, prin această metodă reușind să aducem sau să readucem în atenția cititorilor lucrări valoroase și totodată să-i determinăm să privească colecțiile bibliotecii ca pe un tot ce le oferă posibilități mult mai largi de lectură și de informare decît fondul strict expus. În cadrul acestor preocupări se înscrie și activitatea cu cititorii la catalogul secției de împrumut, deprinderea lor cu utilizarea acestui important instrument de informare pentru cunoașterea completă și multilaterală a colecțiilor.

Preocupările noastre de îmbunătățire calitativă a serviciilor în cadrul accesului liber, de valorificare optimă a potențialului documentar de care dispunem nu se opresc aici. Ele sînt multiple și diverse cum însăși practica muncii cu cititorii, complexele sarcini educaționale cărora le răspundem ne-o impun. Multe din practicile noastre sînt de altfel lipsite de inedit. Demnă de reținut ni se pare ideea necesității de a combina avantajele certe ale accesului liber cu mijloace complementare de informare și orientare a lecturii, de propagandă, pe care raftul liber nu le înlocuiește, ci le implică.

Florica LEHO

bibliotecar principal, Biblioteca orașenească din Aleșd

MODERNIZARE. RAȚIONALIZARE

CZU 027.52 (498 Buzău)

În spiritul programului ideologic al partidului: MODERNIZAREA ACȚIUNII BIBLIOTECARE

Pentru colectivul bibliotecii publice din centrul administrativ al județului Buzău, anul 1971 — considerat de noi an de referință, anul în care a fost elaborat amplul program ideologic al partidului — a marcat un moment de răscruce: proiectarea și începerea unui vast proces de modernizare a activității. În lumina sublinierii pregnante din documentele Plenarei din 3—5 noiembrie 1971 asupra necesității imperioase a înnoirii stilului și metodelor de acțiune, acest proces s-a conturat sub forma unor preocupări continue și sistematice de adaptare a muncii noastre, a serviciilor oferite publicului la realitățile și cerințele prezentului, ca și de pregătire a unor condiții pe care, fără îndoială, viitorul, mersul ascendent al României pe drumul comunismului le va reclama nu peste foarte mult timp.

Pornind de la cunoaștere...

O analiză cuprinzătoare a activității a evidențiat faptul că rezultate și practici cu oarecare eficiență s-au înregistrat și anterior anului 1971, „cîștigul” de pînă atunci (care, parte din el, rezistă și astăzi) însemnând în mare: introducerea accesului liber la raft; folosirea (e drept, timidă) și a altor servicii pentru public decît cele tradiționale, cum ar fi împrumutul interbibliotecar; organizarea cataloagelor.

Studiul principalilor indicatori și al modului de desfășurare a activității în diferitele compartimente ne-a relevat un nivel care nu ne putea mulțumi. De pildă, în 1970, indicele de atragere la lectură era abia 8,1 la sută (5 706 cititori la o populație — atunci — de

69 900 de locuitori), iar dotarea cu cărți a populației, sub 1 volum pe locuitor (fond total: 65 000 de volume). Biblioteca își rezuma serviciile doar la secțiile de împrumut pentru adulți și copii și sală de lectură, aceasta din urmă încorporată, și funcțional și gestionar, împrumutului la domiciliu. Că în centrul atenției stătea documentul și nu beneficiarul, adică publicul, cum ar fi fost firesc, rezultă și din dispunerea încăperilor, a depozitelor în speță, care dețineau și conservau 80,6 la sută din totalul colecțiilor, față de 19,4 la sută rezervat accesului liber la raft. Activitatea de informare se reducea la un catalog alfabetic și unul sistematic, ca și la câteva liste bibliografice de mici proporții. Iar „manifestările” cu cartea, de cele mai multe ori rupte de realitățile noi de la care trebuia să se pornească, oscilau sistematic între recenzii și montaje literare (în aproape 20 de ani, biblioteca a organizat, de pildă, doar 3 întâlniri între cititori și autori de cărți), fără a mai vorbi de inexistența oricărei acțiuni de propagandă a bibliotecii.

În scopul aceleiași „cunoașteri” de la care am pornit, colectivul instituției noastre a realizat, încă din anul 1971, un studiu amănunțit, ce a condus la conturarea unui amplu plan de perspectivă pe 5 ani. Cunoașterea a vizat, de la bun început, resursele încă neexplorate de inițiativă și muncă în rîndul colectivului; ansamblul de forme și metode moderne de activitate cu cartea; nivelul pregătirii profesionale a bibliotecarilor; cunoașterea cîștigurilor virtuale și potențiale, a preferințelor, a intereselor de lectură și informare din rîndul diferitelor categorii socio-profesionale; posibilitatea extinderii și diversificării serviciilor destinate publicului.

Obiectivele de perspectivă, ca și cele din planurile anuale și trimestriale au fost elaborate pe baza unor consultări largi, fiind de fiecare dată aprobate în consiliul de conducere sau comitetul oamenilor muncii de pe lângă biblioteca județeană. Consultarea s-a realizat și cu prilejul tradiționalelor dări de seamă în fața cititorilor, de fapt dezbateri organizate anual în peste 10 întreprinderi și instituții pe tema „Biblioteca municipală (județeană) și cerințele de lectură și informare ale publicului buzoian”. S-au mai folosit și valorificat, în parte, concluziile amplului „Studiu socio-cultural în municipiul Buzău — 1973”.

În scopul documentării curente asupra problematicii vieții municipiului și județului Buzău, am întocmit câteva instrumente de lucru, între care „Fișierul categoriilor socio-profesionale” și „Fișierul monografic al întreprinderilor, instituțiilor și cooperativelor agricole de producție din județ”. Grație acestora, sfera preocupărilor

noastre a cuprins sistematic toate marile întreprinderi economice productive, ca și majoritatea instituțiilor.

Integrarea — un imperativ modern

Vorbind despre sarcinile de mare răspundere ale muncii de educație puse în slujba făuririi omului nou, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia o idee de o deosebită importanță pentru noi, și anume: „Analiza activității politico-educative trebuie făcută în strînsă legătură cu mersul construcției noii societăți în general. Numai așa vom putea înțelege mai bine atît succesele, cît și neajunsurile care s-au manifestat în activitatea noastră în anii făuririi orînduirii socialiste”¹. Această teză exclude definitiv arbitrarul într-un domeniu suprastructural — cel al culturii — și demitizează mai vechea apreciere a activității de educație ca fiind greu controlabilă, fără o unitate de măsură.

Bibliotecile, ca organism cu implicații sociale complexe, trebuie să funcționeze în legătură cu producția, cercetarea, instrucția și educația — toate la dimensiunile unei localități, ale unui județ sau ale întregii țări. Teoria și practica bibliotecară s-au îmbogățit în anii din urmă tocmai datorită acestui concept modern — elaborat de partid — al integrării activității specifice în procesul unitar cultural-educativ. Integrarea elimină imaginea singulară a bibliotecii preocupate doar de conservarea fondului și de împrumutul de publicații, incorporînd-o puternic în problematica generală și atotcuprinzătoare a vieții politico-sociale.

În obținerea unor rezultate pozitive, imediate, în eliminarea vechii stări de lucruri din biblioteca publică buzoiană, un rol deosebit l-a avut concurența cu toți factorii educaționali; pe de o parte, prin practica elaborării, interesate, în comun, a planului unitar cultural, cît și în ceea ce privește interferarea formelor și metodelor specifice de acțiune. Trimestrial, sau ori de cîte ori este nevoie, cu participarea a peste 20 de foruri ce aduc drept contribuție numeroase idei și inițiative de masă, la Comitetul județean de cultură și educație socialistă Buzău este pus în lucru un plan unitar al activității culturale, care concretizează marile obiective educaționale, bine cunoscute, stabilite de Programul partidului.

Actualul stil de muncă se deosebește de cel din trecut tocmai prin viziunea de ansamblu ce se conferă, prin conștiin-

¹ Ceaușescu, Nicolae. *Expunere cu privire la programul P.C.R. pentru îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educația socialistă a maselor, pentru așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste.* În: *Plenara Comitetului Central al P.C.R. 3—5 noiembrie 1971.* Buc. Editura politică, 1971, p. 12.

la participării efective la împlinirile dar și la lipsurile generale. Realizările ultimilor ani în munca cu cartea pot fi puse, netăgăduit, și pe seama acțiunii convergente a organizațiilor de masă și obștești, a întreprinderilor, instituțiilor, unităților cooperatiste cu care colaborează biblioteca buzoiană. Acționând, de exemplu, în direcția atragerii tineretului la lectură, ca modalitate eficientă a educației, instituția noastră a pornit de la principiul circumscrierii propriilor activități la ansamblul procesului cultural-educativ ce se desfășoară în municipiu și județ, întreținând în acest scop legături sistematice cu toate organizațiile U.T.C.

Rezultate ale acțiunii noastre

Fără a fi pe deplin mulțumiți, considerăm că o seamă de laturi ale acțiunii de reorganizare și modernizare a instituției au fost acoperite de rezultate bune.

Dobindirea unei funcționalități crescute în organizarea colecțiilor și a activității cu publicul. Printr-o dispunere mai judicioasă a spațiului existent, ca și prin obținerea unor noi încăperi ale aceluiași imobil, s-a reușit în anii 1973—1975 ca biblioteca să-și sporească capacitatea de cuprindere a publicului la actul de lectură. Spațiile destinate exclusiv „relațiilor cu cititorii” au fost obținute, în primul rând, prin modernizarea depozitelor, extinderea rafturilor pe verticală, în 1975 încheindu-se acțiunea de dotare a întregii instituții cu mobilier nou, funcțional, alături de sediul, cit și la secția pentru copii, secția muzicală și filiale (peste 80 de rafturi noi pentru acces liber, 120 de rafturi metalice pentru depozite, mese de lectură, discoteci, vitrine etc.).

În prezent, biblioteca își desfășoară activitatea cu următoarele compartimente: **împrumut pentru adulți** (fond: 35 000 vol. cărți, din care 72% la acces liber și 28% în depozite; deservire: 2 bibliotecari); **sala de lectură** (fond general de cărți: 44 500 vol., din care fond tehnic, 4500 vol., fond de referință, 1000 vol., expuse la acces liber, iar 39 000 vol. în depozit; fond tradițional și colecții speciale — 300 de titluri; periodice — 250 de titluri; locuri în sală — 50; deservire: 2 bibliotecari); **secția pentru copii** — împrumut și lectură (fond: 17 500 vol. cărți, din care 15 500 vol. la împrumut — 85% la acces liber, 15% în depozit — și 2000 vol. pentru lectură în sală; periodice: 8 titluri; discuri: 160; diafilme: 200; deservire: 2 bibliotecari); **secția muzicală** (discuri: 1400, din care 600 pentru împrumut; benzi magnetice: 50; partituri muzicale: 650; piepuri: 2; magnetofone: 3; televizor; deservire: 1 bibliotecar, care funcționează și la secția pentru copii); **informare, cabinet metodic și cabinet de științe sociale** (fond: 1000 vol.; deservire: 2 bibliotecari, care activează și la împrumut pentru adulți și sala de lectură); **filială în cartierul Simileasca** (fond: 7000 vol. cărți și 2 titluri periodice; deservire: 1 bibliotecar, de la împrumut pentru adulți); **puncte de împrumut** — în 3 întreprinderi: „Textila”, întreprinderea poligrafică, întreprinderea de geamuri (fond: circa 500 vol. în fiecare, împrumutate periodic din fondul împrumutului pentru adulți; deservire: bi-

bliotecari obștești, din cadrul întreprinderilor); **completare, evidență, catalogare** (volum de activitate — 10 000 de exemplare publicații prelucrate anual; 2 bibliotecari).

Având drept scop permanent îmbunătățirea continuă a activității cu cititorii, soluția — așa cum reiese din cele de mai sus — a fost creșterea, cu 200—300%, a funcționalității spațiilor, a compartimentelor, ca și repartizarea unor cadre în două sau trei locuri de muncă înrudite ca specific.

Lărgirea și diversificarea serviciilor pentru public prin: a. **extinderea împrumutului interbibliotecar** pentru locuitorii din municipiu și județ, cititori ai bibliotecii județene. Numai în perioada 1973—1975, servirea prin această metodă a înregistrat o creștere de 300% față de anul 1970, numărul beneficiarilor ei (ingineri, profesori, juriști, studenți la cursuri fără frecvență) fiind în prezent de aproape 350; b. **înlesnirea posibilității împrumutului de pe o zi pe alta** pentru o mai bună circulație a cărții-unicat de la sala de lectură (mai ales pentru fondul social-politic și tehnic-științific); c. **metoda reținerii anticipate a cărților** pentru o perioadă determinată (solicitarea fiind posibilă și prin telefon); d. **„contractul cultural cu întreprinderile economice”,** inițiativa vizând cuprinderea unui număr sporit de cititori din rândul muncitorilor, pusă în practică din ianuarie 1975. Un astfel de contract, încheiat cu întreprinderea de geamuri (unitate relativ nou înființată), înscriseră în colectivul de muncitori de a se înființa puncte de împrumut pe secții (cu un fond transferat de la biblioteca județeană), de a se organiza întâlniri, cu scrierilor, audiții muzicale, concursuri, expoziții de cărți tehnice și de cărți noi. Consiliul oamenilor muncii de aici se obliga să asigure cadrul bunel desfășurări, desemnând totodată persoane din rândul muncitorilor, pe schimburi, care să țină permanent legătura cu biblioteca; e. **cabinetul de științe sociale**, nou înființat, conturat ca un punct de informare și documentare în domeniul social-politic și economic. În prezent, el dispune de un bogat fond de referință, alături de o parte din colecțiile speciale ale bibliotecii — planșe, fotoexpoziții, fotografii, diafilme și diapozitive, albume cu decupări din ziare, tipărituri locale de propagandă etc. — asigurând transmiterea de informații bibliografice cursanților la învățământul ideologic, precum și asistență de specialitate cabinetelor de pe raza județului. Este întreținută o strânsă colaborare cu Cabinetul județean de partid în organizarea „Catalogului colectiv al cărților și publicațiilor periodice, social-politice existente în bibliotecile din municipiul Buzău”; f. **secția muzicală**, înființată încă în 1971. Concepută ca instrument de integrare a publicului în sfera informării și cultivării gustului pentru arta sunetelor, ea își evidenți-

ază și mai mult prezența suplind, prin audiții săptămânale în maniera „ghidului” de inițiere muzicală, lipsa unei filarmonici în municipiu și întregind procesul formativ-informativ specific unei bibliotecii moderne; g. **fondul tehnic**, din cadrul sălii de lectură, în perspectivă de a se constitui chiar în secție tehnică. Este organizat pentru acces liber la raft, iar publicațiile pot fi împrumutate și acasă, pe termen limitat, numai inginerilor, tehnicienilor, economiștilor și muncitorilor. De mai mulți ani, săptămânal, un cadru tehnic (inginer), la o oră știută de cititori, acordă consultații în domeniul cărții de știință și tehnică; h. în sfârșit, **colecțiile speciale** (cărți și publicații periodice tipărite la Buzău, cărți vechi și ediții bibliofile, manuscrise, o bogată colecție de autografe — peste 300, pliante, afișe, seriale și alte publicații tipărite la Buzău după 1968).

Contribuția la educația comunistă a copiilor. Datorită condițiilor materiale deosebite obținute prin grija organelor locale de partid și de stat, precum și datorită programului complex de activitate, secția pentru copii a reușit să-și cîștige și să-și permanentizeze un public cifrat anual la peste 2200 de cititori, numărul lecturilor lor însumând peste 45 000 de volume. „Modernizarea” muncii cu cititorii-copii nu a constat numai în crearea cadrului organizatoric, cit mai ales în formele și metodele de acțiune folosite, în suplețea și eficiența acestora, care conduc, de mai mulți ani, la instaurarea unui climat propice formării viitoarelor cadre ale societății. De pildă, încă din decembrie 1971, pe lângă bibliotecă ființează un ceneclu literar — „Albatrosul” —, organizat împreună cu Consiliul municipal al pionierilor și numărând 30 de membri. Primele roade — o plachetă de versuri, editată la sfârșitul anului trecut.

Integrată în problematica generală a instrucției și educației, secția pentru copii colaborează cu școlile și cu Casa pionierilor, susținând prin forme și metode proprii o serie de cercuri aplicative, cum sint: „Minitehnic”, de filatelie, de turism, de radio-electronică, de aeromodelism, de orientare școlară și profesională, popularizând larg cartea cu conținut patriotic, științific și tehnic, literatura pregnant educativă.

Biblioteca — instituție de propagandă. O contribuție esențială la educarea în spirit comunist a oamenilor muncii a adus-o biblioteca și prin manifestările „de grup”. Dacă cu ani în urmă se organizau activități ne semnificative, fără scop cultural și propagandistic precis, în ultimii ani sint inițiate și realizate forme noi și eficiente de popularizare a cărții: „Salonul literar”, colocvii, dezbateri autor-cititori, manifestări carte-film și carte-muzică etc., înregistrându-se prin aceasta o

mai largă difuzare a mesajului educativ din cărțile discutate și îmbunătățirea sferei generale de atragere a publicului la lectură.

De la înființare (1971) și pînă în prezent, „Salonul literar”, ajuns la a 60-a ediție, a însemnat mai presus de orice un dialog viu și interesant între cititori, în special lîneri iubitori de literatură, și scriitori, critici literari, ziariști, publiciști, invitați a lua parte la dezbateri lunare. A fost urmărită cu precădere latura educativ-instructivă, punîndu-se un accent deosebit pe mesajul înaintat pe care operele literare îl degajă, realizîndu-se o cunoaștere mai aprofundată a fenomenului literar contemporan. Exemplificăm: înființarea-dezbateri, sub genericul „Scriitorii cîntă patria și patriidul”, onorată de autori de prestigiu, ca George Macovescu, Nichita Stănescu, Fănuș Neagu, Traian Iancu, Ion Băieșu; colocviul „Literatură — mijloc de educație patriotică și comunistă”, susținut de prozatorul Alexandru Ivasiuc și de criticul Nicolae Manolescu — o convingătoare pledoarie pentru literatura ancorată în problematica socială, ca mijloc de educație etică; dialogul publicistului Victor Birlădeanu cu lîneri muncitori, pe tema „De la reportaj la ancheta socială”; dezbateri, la Clubul Femina, cu concursul Luciei Demetrius, autoarea cărții „Scriere către tineretele fete”; consfătuirea „Tineretului și societatea”, organizată cu lîneri din școli, întreprinderi, instituții.

În preocuparea bibliotecii județene, precum și a celor comunale, a fost și inițierea unor cicluri de manifestări pe teme de educație etică și politică (diferențiat, pe categorii de cititori): „Zilele cărții de etică pentru tineret”, „Luna cărții social-politice”, „Decada cărții închinată Republicii”, „Zilele cărții materialist-științifice”. O bună activitate de propagandă se desfășoară în cadrul relațiilor carte-film și carte-muzică. De pildă, în colaborare cu întreprinderea cinematografică au avut loc concursuri trimestriale pe teme ca: „Mesajul umanist al filmului românesc”, „Problemele tineretului oglindite în film”, prezentări ale unor filme inspirate din cărți și acțiuni tematice pe baza filmului documentar „Imagina peicului și cuvîntul cărții”. Fără a căuta cu orice preț îneditul manifestărilor, acest aspect al muncii noastre întregeste imaginea de instituție aflată la cota modernizării. Timpul afectat activităților „de grup” reprezintă o investiție ale cărei roade nu vor întârzia să se arate.

Modernizarea acțiunii bibliotecare este un proces continuu, iar nivelul resurselor de care dispunem ne întărește convingerea că în viitor activitatea noastră va cunoaște noi realizări pe calea satisfacerii optime a exigențelor sporite ale societății.

AI. OPROESCU

ACTIVITATEA METODICĂ

CZU 028.01:027.53 (498 Tg. — Jiu)

Îndrumarea bibliotecilor comunale — un program sistematic, responsabil

În plin proces organizatoric, determinat de reșezarea lecturii publice în mediul rural pe noi baze, bibliotecile comunale se confruntă cu necesitatea reală a unei îndrumări metodice sistematice, a unei acțiuni coordonatoare. Preocupările Comitetului județean de cultură și educație socialistă Gorj, prin instituția sa specializată, Biblioteca județeană din Tîrgu-Jiu, s-au concretizat, în cea mai mare măsură, în această direcție scopul principal fiind acela de a se asigura continuitatea activității cu cartea în noile condiții, satisfacerea nevoilor de lectură și de informare ale populației sătești.

În județul Gorj, lectura publică în mediul rural este asigurată printr-o rețea de 64 de biblioteci comunale, aflate în grija unui corp de bibliotecari din care cei mai mulți își desfășoară activitatea de bază în învățămînt (49 profesori, 12 învățatori și 3 educatoare). Dacă celelalte categorii o experiență mai îndelungată în munca de bibliotecă, pe care au dobîndit-o și în vechea organizare, existînd astfel premise pentru o bună activitate, nu e mai puțin adevărat că asigurarea unui minim de cunoștințe profesionale, a unei asistențe metodice susținute pentru noii bibliotecari s-au inseris ca obiective de primă urgență și de mare importanță.

În condițiile unei biblioteci județene cu un colectiv de specialitate limitat (doar la lucrători, inclusiv directorul), organizarea activității metodice a ridicat ea însăși probleme aparte. Mai mult poate decît în cazul altor biblioteci județene, cu potențial uman mai bogat, preciziei obiectivelor urmărite în munca de îndrumare a trebuit să i se alăture o organizare riguroasă, cu sarcini judicios ierarhizate și distribuite specialiștilor folosiți în îndrumarea pe teren.

Transmiterea către noile cadre a unor cunoștințe de specialitate de absolută necesitate pentru desfășurarea unei activități corespunzătoare,

îmbunătățirea structurii colecțiilor de publicații, asigurarea accesului la lectură pe raza întregii comune — acestea sînt principalele direcții de acțiune jalonate de Comitetul județean de cultură și educație socialistă.

În privința primului obiectiv, avem acum posibilitatea să apreciem că programul conceput în acest sens a fost realizat în cea mai mare parte și cu bune rezultate.

În ce a constatat acest program? Instruirea periodică la centrul de județ și pe zone; elaborarea și difuzarea de materiale de inițiere în probleme și operații biblioteconomice de primă necesitate (evidența publicațiilor, clasificarea zecimală etc.), ca și a unor materiale metodice și de informare bibliografică (cuprinzînd sarcini prioritare în munca bibliotecilor, calendarul principalelor evenimente ale anului, bibliografiile de recomandare, buletinel lunar de informare asupra creșterii colecțiilor bibliotecii județene etc.); înființarea de centre metodice zonale; asistența de specialitate la fața locului, asigurată prin colectivul metodic al bibliotecii județene.

Am dori să insistăm asupra ultimelor două aspecte. Născută din nevoia unei cit mai extinse cuprinderi teritoriale în acțiunea de îndrumare, ideea organizării de centre metodice zonale a fost finalizată pe baza unor studii-analiză ce au permis pregătirea unităților desemnate în acest scop. Specialiștii ai bibliotecii județene au cules date, au analizat multilateral activitatea unor biblioteci orășenești, stabilind lacunele și necesitățile în privința bazei lor materiale, sprijinindu-le organizatoric și în alcătuirea unor programe de activitate metodică. Evitînd investirea formală a bibliotecilor orășenești cu atribuții metodice, acolo unde condițiile nu o permit, acțiunea nu a avut un caracter general, ci s-a realizat pe etape: în luna noiembrie a anului trecut s-a inaugurat ca centru metodic Biblioteca oră-

senească din Motru, în decembrie, cea din Cărbunești, urmînd ca în acest an să fie organizată astfel și biblioteca din Novaci. În cadrul acestor unități se realizează instruirii zonale și aplicații practice, se organizează schimburi de experiență, sarcini de îndrumare pe teren revenind doar primelor două biblioteci (incadrate cu cite doi lucrători).

Îndrumarea directă, individuală a bibliotecarilor comunali la locul de muncă este efectuată de către un colectiv metodic alcătuit din 7 lucrători ai bibliotecii județene (din toate serviciile bibliotecii, inclusiv din sectoarele de relații cu publicul, unde lucrează cite doi în tură), fiecare revăzîndu-i responsabilitatea unui număr de 8-10 comune. Desfășurate după un grafic riguros, deplasările pe teren, cu prioritate în comune cu bibliotecari nou încadrați, ne-au permis cunoașterea problemelor ce se ridică în întreg cuprinsul județului și o îndrumare diferențiată, sistematică a cadrelor din rețea.

Ca rezultat al acestor preocupări, apreciem că o bună parte din bibliotecile comunale desfășoară o activitate corespunzătoare, de difuzare și propagandă continuă a cărții, potrivit programului stabilit de comitetul județean de cultură și educație socialistă. În biblioteci comunale ca cele din Stejari, Peștișani, Bilteni, Runcu, Arcani, Polovragi, Dănciulești, Godinești, Crasna, Mătăsari, Telești și altele există acum cadre a căror activitate, bazată în special pe pasiune, pe atașament față de muncă, dobîndește pe zi ce trece consistență, înregistrînd rezultate în continuă creștere. Putem aprecia că în aceste biblioteci atragerea populației la lectură s-a făcut cu multă răspundere și acțiunea de propagandă a cărții a fost orientată pe aspectele majore ale educației socialiste. Notăm de asemenea existența unui alt număr de biblioteci în care activitatea se află pe un făgaș bun, anumite greutăți ce se mai fac simțite fiind soluționate pe parcurs, cu mult simț de răspundere.

Nu este însă mai puțin adevărat că într-un număr însemnat de biblioteci activitatea se „urnește” mai greu, în multe locuri, cum s-a constatat, datorită unor greșeli în încadrarea bibliotecarilor, însărcinați cu această muncă fără a fi fost consultați sau fără a se ține cont de niște condiții specifice. Asemenea situații s-au ivit în comunele Ionești, Urdari, Ciupereni, Hurezani, Jupînești ș.a. Pe măsura depistării unor atari stări de fapt, biblioteca județeană acționează ferm, reușind de cele mai multe ori corectarea situației.

Traversăm în momentul actual un proces complex de adaptare, de amplificare și de ridicare a calității serviciilor pe care trebuie să le ofere

bibliotecile ca instituții puternic ancorate în contemporaneitate, integrate activ în viața colectivităților. Un loc de primă însemnătate între liniile de forță ale acestui proces trebuie să-l constituie perfecționarea structurii colecțiilor de publicații, modernizarea lor. Or, se păstrează în biblioteci cărți de mult depășite, cărți cu o slabă circulație, cărți deteriorate fizic. Se resimte tot mai des lipsa spațiului de expunere și depozitare, dar în același timp zac ticsite în rafturi fonduri moarte care grevează asupra activității curente de împrumut și de propagandă, care îngreunează introducerea corespunzătoare în circuitul lecturii a noilor achiziții. Față de o asemenea situație, Biblioteca județeană din Tirgu-Jiu a inițiat un program de măsuri de descongestionare a bibliotecilor de fondurile necirculante. (Acțiunea a fost deja încheiată în bibliotecile Căpreni și Brăbănești.)

Starea actuală a colecțiilor din majoritatea bibliotecilor comunale, dezechilibrare semnalate în structura acestora aduc în primul plan preocupărilor actuală ridicarea nivelului calitativ al colecțiilor și prin noile achiziții. Creșterea ponderii literaturii nebeltristice, reclamată ca necesitate imediată, de pregătirea profesională și de lărgirea orizontului de cunoaștere al oamenilor muncii, este oglindită în achizițiile anului care s-a încheiat astfel: din totalul de 727 de titluri în 46.904 exemplare, pentru bibliotecile din mediul rural (alocație medie pe cap de locuitor - 1,80 lei), 374 de titluri (256 social-politice, 118 științifico-tehnice, 68 agrozootehnice), în 23.664 de exemplare, au aparținut altor domenii decît beletristica. Trebuie subliniat că preocuparea noastră de a asigura o creștere calitativă a colecțiilor din bibliotecile comunale, prin crearea unui just echilibru între domenii, nu se traduce într-o acțiune în salt, ci se desfășoară sistematic. Procesul de completare este coordonat de biblioteca județeană, printr-o comisie din care fac parte specialiști ai acesteia, precum și bibliotecarii șefi ai bibliotecilor orășenești și doi bibliotecari comunali. Comisia funcționează nu numai în perioada întocmirii comenzilor, ci pe tot parcursul anului, urmărind execuția bugetară a sumelor alocate pentru completarea și realizarea planului de achiziții, răspunzînd anchetelor editoriale etc. Deși Centrul de librării-Craiova prin care sînt aprovizionate și bibliotecile gorjane este vizitat lunar, unele dificultăți în procesul de completare sînt inerente, înființarea unei colecții a bibliotecilor în Tirgu-Jiu înseriindu-se, pentru etapa viitoare, ca un deziderat de prim ordin.

Analiza indicilor de activitate din bibliotecile comunale a dezvăluit că situația atragerii la lectură a populației rurale se află încă în mult sub nivelul posibilităților. De aceea, în preocupările bibliotecii județene s-a înscris cu prioritate depistarea, în practica bibliotecilor comunale, și popularizarea celor mai eficiente modalități de atragere la lectură a unor largi categorii de oameni ai muncii, îndeosebi țărani, muncitorii, linieri, corespunzător ponderii acestora în structura colectivităților. Pe această bază s-a preconizat un adevărat program-cadru pentru îmbunătățirea activității cu cartea în mediul rural, din care pot fi reținute: organizarea de colective de ingineri agronomi, medici veterinari, brigadieri, cooperatori fruntași pentru popularizarea și difuzarea cărții agricole; înființarea de biblioteci mobile în diferite sectoare de muncă, mai ales în rîndul lucrătorilor din legumicultură și zootehnie, unde specificul muncii în perioada de iarnă permite desfășurarea unor lecturi și discuții în grup; organizarea, în sprijinul învățămîntului agrozootehnic de masă, a unor biblioteci de profil la sediile C.A.P. prin detașarea unei părți a fondului de carte agrozootehnică (exceptînd lucrările de interes general); sprijinirea învățămîntului politico-ideologic prin asigurarea materialului documentar necesar și a informării bibliografice; folosirea cadrului organizatoric deja existent în cercurile de cultură și educație socialistă, deplasîndu-se aici fonduri ce pot fi mînuite de responsabilii cercurilor, abandonînd și în acest fel atitudinea pasivă; asigurarea circulației cărții pe întreg teritoriul comunei, prin activitatea filialelor (reimprospătarea fondurilor, stabilirea de programe minimale de funcționare, experimentarea, în satele unde condițiile o permit, a funcționării bibliotecii școlare și celei sătești în același local - la școală, sub conducerea aceluiași cadru didactic, cu un program unitar, accesibil deopotrivă lîneretului școlar și populației adulte); dezvoltarea colaborării cu ceilalți factori educaționali din comună - școală, organizația U.T.C., de sindicat, de femei etc.; constituirea de „consilii ale bibliotecii”, puternice și active, formate din intelectuali, cadre didactice, elevi din clasele mari, pionieri fruntași, lărgindu-se astfel baza obștească a muncii bibliotecare.

Am înfățișat doar o parte din preocupările noastre vizînd îmbunătățirea și perfecționarea activității bibliotecare, cu convingerea că eficiența lor depinde în primul rînd de spiritul de inițiativă și responsabilitatea partinică a tuturor lucrătorilor din biblioteci.

Vasilica POPESCU

INFORMAREA ÎN BIBLIOTECA PUBLICĂ

Biblioteca judeţeană Braşov: Opinii şi preocupări

În conceperea şi practica muncii de informare, strădania colectivului nostru se îndreaptă spre realizarea unui deziderat pe care îl considerăm esenţial: nici un solicitant să nu iasă din bibliotecă fără a fi primit informaţia satisfăcătoare, în lipsa publicaţiei dorite fiind îndrumat spre modalităţile de a ajungere la ea. Acordăm prioritate acestui fel de serviciu în scopul creşterii opţiunii faţă de serviciile unei instituţii deschise, uşor accesibile, unică în judeţ, în măsură să satisfacă cele mai diverse cereri de publicaţii şi de informaţii. Considerăm, aşadar, mai importantă satisfacerea cererii ce ni se adresează, acordându-i prioritatea cuvenită, decât întocmirea unor lucrări de necesitate latentă. Astfel, în centrul activităţii situăm servirea promptă, operativă a cititorului şi cercetătorului real şi numai în al doilea rând pregătim materiale pentru eventualul beneficiar aşa-zis potenţial. Urmărind împlinirea acestui deziderat, al ieşirii în întimplinarea publicului, în ultima perioadă de timp (1974-1975) am trecut la lărgirea posibilităţilor reale de informare la sediu, prin mărirea sferei de acţiune şi optimizarea raportului public-informaţie. La aceasta contribuie, printre altele, organizarea, în spaţiul holului de intrare în bibliotecă, a sălii cataloagelor, prevăzută cu instrumentarul necesar şi cu asistenţă de specialitate asigurată zilnic pe toată durata funcţionării bibliotecii. Devenită un adevărat laborator de transfer şi schimb de informaţii, „intrarea” bibliotecii, loc „obligatoriu” de trecere, oferă posibilitatea contactului nemijlocit şi imediat cu instrumentele de informare înseşi, cu vitrine de cărţi, liste de noutăţi şi alte mijloace de semnalare. Serviciul de cataloage e asigurat, în schimburi, prin cei şase bibliotecari din cadrul biroului de completare-evidenţă-informare. Concomitent cu activitatea curentă desfăşurată în cadrul secţiilor cu public se realizează participarea nemijlocită a bibliotecarilor la activitatea de informare a publicului, vizind în acest fel do-

bîndirea de către lucrătorii bibliotecii noastre a calităţii moderne de „bibliotecar de referinţă” („reference librarian”), calitate proprie lucrătorului din biblioteca publică.

Accentuând asupra acestui aspect al activităţii de informare, avem deja prilejul să observăm un dublu efect al acţiunii. Pe de o parte, pentru bibliotecarii de serviciu, cărora le revine prin sarcini funcţionale răspunderea completării şi întreţinerii cataloagelor (generate, tematic, fişierul local etc.), căpătăm prilejul verificării permanente a calităţii şi eficienţei propriei munci de înmagazinare a informaţiilor în confruntarea directă cu beneficiarii instrumentelor. Pe de altă parte, sala cataloagelor constituie nu numai spaţiul optim de informare, ci, deopotrivă, şi cadrul de acţiune al unor modalităţi de formare, în special a tinerilor, pentru munca intelectuală. O şcoală a muncii intelectuale, în care, pe lângă tehnica propriu-zisă a acestei munci, se căpătă şi convingeri. Nu mai departe, aceea că orice informaţie poate fi obţinută, dacă ştim să insistăm în căutarea ei.

În procesul practicii, munca bibliotecarilor de referinţă se deplasează deseori de pe planul informării bibliografice pe cel al informării factologice, trecindu-se de la indicarea surselor bibliografice, la depistarea şi comunicarea directă către solicitanţi a unor informaţii conţinute mai ales în sursele primare (enciclopedii, dicţionare, tratate, istorii ale domeniilor etc.). În asemenea situaţii, locul de acţiune al bibliotecarului — şi aşa mobil — devine mult mai elastic, raza sa de acţiune depăşind mult, spre întreaga colecţie de publicaţii a bibliotecii, cadrul serviciului de informare sau al sălii cataloagelor.

Concepută ca parte a activităţii de informare, activitatea bibliografică propriu-zisă (de întocmire de bibliografii şi cercetări bibliografice) urmăreşte aducerea la zi şi în actualitate a temelor permanentizate şi a celor solicitate. De pildă, tema creşterii rolului conducător al partidului

este abordată de bibliografiile complete la zi, pentru formele de studiu organizate în cadrul învăţământului politico-ideologic, precum şi pentru diferitele cursuri de perfecţionare a pregătirii profesionale, inclusiv a bibliotecarilor (din judeţele Braşov şi Covasna). De asemenea, la solicitarea unei bibliografii elaborate de noi şi semnalată în „Repertoriul colectiv al bibliografiilor nepublicate” răspundem oferind o copie a lucrării, actualizată pe măsura posibilităţilor de care dispunem pe plan local. Continuând în acelaşi timp elaborarea şi multi-grafierea bibliografiilor locale, începind cu anul 1974 edităm un buletin semestrial mai operativ, difuzat în principal prin intermediul bibliotecilor oraşeneşti din judeţ. În scopul îmbunătăţirii calitative a acestei lucrări, potrivit unor observaţii asupra volumului prea mare de referinţe însumate (în 1974, peste 3 000 de informaţii), începind cu semestrul al II-lea al anului 1975 am trecut la o selecţie mai riguroasă a materialelor înregistrate (iulie-decembrie 1975, 900 de referinţe).

O parte însemnată a activităţii noastre bibliografice este destinată sprijinirii acţiunilor cultural-educative ce se desfăşoară în municipiu şi judeţ. Întocmim în acest sens liste de lucrări cuprinzând variate genuri de literatură — monografii, albume, ghiduri —, lucrări speciale, studii şi articole, lucrări ale autorilor „braşoveni” (biografii, ştiinţă şi tehnică, literatură etc.), precum şi bibliografii pentru perfecţionarea pregătirii profesionale a personalului din sistemul culturii din judeţul Braşov (de pildă, pe temele „Conducerea, organizarea şi planificarea muncii cultural-educative în casele de cultură”, „Perfecţionarea pregătirii profesionale a personalului TESA”). Pentru documentarea organelor locale de cultură în vederea organizării unor acţiuni devenite de-acum tradiţionale, cum este cea intitulată „Lauri”, întocmim bibliografii cuprinzând informaţii complete cu privire la unele localităţi, întreprinderi, formaţii artistice şi creatori de pe cuprinsul municipiului şi judeţului.

Un gen special de semnalări bibliografice întocmim săptăminal, acestea fiind inserate în buletinul informativ ce se redactează sub îndrumarea secţiei de propagandă a Comitetului judeţean de partid, buletin destinat informării locale curente a organelor judeţene şi municipale de partid şi de stat. Semnalăm astfel informaţiile din presa centrală — articolele privind aspecte „braşovene”, inclusiv semnale critice şi informaţii publicitare.

O lucrare de mare amploare, aflată acum în curs de finalizare, este indicele tematic al operei secretarului

general al partidului nostru, tovarăș Nicolae Ceaușescu, „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate“. Procesul realizării indicelui, parcurs în stadii succesive, a constituit un examen serios pentru instituția noastră. Conștiința de răspunderea asumată, am depășit faza repertoriului de titluri și, pentru a dezbătuți cât mai bine bogatul conținut de idei, de date și denumiri reflectând complexitatea realităților românești și internaționale contemporane, am stabilit în final o formulă în măsură să asigure o mai mare operativitate în informare. Referințele grupate pe capitole sînt individualizate sub descriptorii proprii și sintetizate în chip monografic. Spre exemplu, fișa **EDUCAȚIA SOCIALISTĂ A MASELOR** — 4, 320-327 (r), 6, 637-639 (e), 7, 540-544 (r), 9, 449-450, 483, 547, 759, 1143-1144; v. și programul ideologic al partidului. Sau fișa **FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE (F.U.S.)**: primul Congres F.U.S. — 10, 236-288 (c, e), constituirea Consiliului Național F.U.S. — 3, 689-695 (c), plenarele consiliului — 4, 217-219, 714-721, 7, 243-247, 8, 155-158, 9, 670-672, 10, 950-951 (c); v. și consiliile oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană*. Pentru temele generale au fost creați mai mulți descriptorii, ca în cazul termenului generic **Congrese**, astfel: **CONGRESE ROMÂNEȘTI**: P.C.R. (v) — 1, 105-109 (r,c), 4, 239-360 (r,c), U.T.C. (v) — 1, 308-318, 5, 541-558 (c), F.U.S. (v) — 10, 236-288 (c, e), U.G.S.R. (v) — 5, 756-784 (c), Crucea Roșie — 9, 700-702 (m), C.A.P. (v) — 1, 272-307 (e), U.N.C.A.P. (v) — 6, 919-951 (c), cooperația de consum — 4, 722-732 (c); **CONGRESE INTERNAȚIONALE (BUCUREȘTI)**: minier — 7, 624-627 (m), chimie industrială — 5, 85-88 (c), fizică — 5, 75-78 (c), marketing — 10, 396-399 (m), istoria medicinei — 5, 73-74 (c), studii bizantine — 6, 422-426 (m), studii sud-est europene — 10, 684-687 (m), filozofie — 6, 376-381 (m), estetică — 2, 615-618 (m).

Cu aceste cîteva exemple concrete în care se reflectă munca și preocupările noastre, cu relatarea unor momente mai reprezentative pentru ceea ce doream să comunicăm, oferim modelul unui stil și sugerăm imaginea unui aport.

Grigore ȚOPAN

* Prin majusculele notăm descriptorii; cifrele subliniate indică numărul volumului, iar cele însoțitoare arată paginile la care se află informația specială nominalizată în fața fiecărei cifre. Prescurtarea v trimite la descriptorul „intermediar“. Celelalte prescurtări reprezintă: r — raport, a — articol, c — cuvîntare, e — expunere, m — mesaj.

CATALOGARE

CZU 025.34:82 — 93
017.1:82 — 93

CATALOGUL-TIP ÎN BIBLIOTECA PENTRU COPII

Organizare, rol, funcții

Deși sistemul cataloagelor destinate cititorilor-copii din bibliotecile publice nu este reglementat în momentul de față de nici un act normativ, totuși, fiecare bibliotecă dispune și de cataloage destinate acestei vîrste. Se naște întrebarea: care sînt de fapt criteriile de selecție a cărților pe care trebuie să se bazeze alcătuirea acestor instrumente de informare? Este destul de greu de dat un răspuns. Pentru că, în practică, fiecare alcătuim cataloage în funcție de cerințele cititorilor sau de interesele bibliotecii. Ne-am obișnuit să alcătuim, pentru preșcolari și școlari mici, pliante sau albume, pentru școlari mijlocii, cataloage tematice sau pe titluri, pentru preadolescenții, catalogul alfabetic pe nume de autori și titluri de anonime și cel sistematic. În conținutul acestora nu există o selecție unitară pentru că, de fapt, „ești ghidul numai fondul de carte existent în bibliotecă, nereușind, din cauza achizițiilor limitate, să asigure cititorului toate informațiile necesare din domeniul respectiv.

Dorința de a da „cititorului potrivit, cartea potrivită sau informația potrivită la timpul potrivit“ a dus la preocuparea colectivului de bibliotecari de la Secția pentru copii a Bibliotecii „Mihail Sadoveanu“ din București de a realiza un catalog-tip care, cuprinzînd nu numai fondul de carte existent în bibliotecă, ci — selectiv — aproape întreaga producție editorală a ultimilor ani, să servească atât bibliotecarului cît și cititorului într-o informare cît mai cuprinzătoare.

În catalogul-tip alcătuit de noi sînt înregistrate în general titlurile apărute în ultimii cinci ani, socotînd că o carte pentru copii nu are o existență fizică mai îndelungată. Am extins perioada de cuprindere la zece ani pentru cărțile care se adresează preadolescenților sau pentru lucrările făcînd parte din colecții bine conturate (Biblioteca școlară, Lyceum).

De asemenea, au fost cuprinse și unele lucrări nereeditate în ultima perioadă (lucrări de referință, cu conținut științific) și cu ani de apariție mai vechi.

Materialul este prezentat în mod diferențiat în funcție de cele trei grupe de cititori-copii ce frecventează o bibliotecă sau secție specializată: preșcolari și școlari mici (4-7 ani); școlari mijlocii (8-10 ani); școlari mari, preadolescenți (11-16 ani).

Pentru a înlesni consultarea catalogului, ordonarea materialului înregistrat s-a făcut tematic, iar selecția a avut în vedere: particularitățile psihologice ale vîrstei; programa școlară (prin studierea altă a programelor de învățămînt cît și a manualelor școlare); gradul de accesibilitate și nivelul ediției; forma de prezentare și gradul de atractivitate a cărților; regimul reeditărilor.

Ce oferă catalogul nostru fiecărei vîrste?

Vîrstei I (preșcolari și școlari mici), posibilitatea găsirii cărților dorite într-una din grupele: cărți de colorat și decupat, cărți cu ilustrații abundente și text puțin; cărți cu poezii; cărți cu basme, legende, povestiri.

Vîrstei a II-a (școlari mijlocii), posibilitatea regăsirii lecturilor preferate pe specii literare și teme, ca: poezii; piese de teatru; romane; basme, legende, povestiri din viața animalelor; povestiri din viața copiilor; povestiri ilustrate; exerciții și probleme de aritmetică; alte categorii de publicații (grupare intitulată sugestiv „Să știm!“, cuprinzînd cărți cu caracter nebeletristic potrivite puterii de înțelegere a vîrstei respective). În cadrul primelor grupe au fost evidențiate și publicațiile existente în cadrul colecțiilor: „Traista cu povești“, „Prima mea bibliotecă“ (1966); „A.B.C.“ (1971); „Alfa“ (1970); „Biblioteca pentru copii“ (1970); „Biblioteca școlară“ (ultima serie, începînd din 1966).

Vîrstei a III-a i s-a acordat spațiul cel mai amplu, fiind destul de dificil să se facă o demarcație strictă a fondului de carte cu destinația acestei categorii de cititori. Este vîrsta unei lecturi intense, a căutărilor și a conturării preferințelor preadolescentului care solicită în multe cazuri și cartea care se adresează maturului. Tocmai de aceea, prezentarea materialului este asemănătoare cu cea pentru cititorii adulți, în stabilirea capitolelor ținîndu-se seama de grupările conturate în tabelele de clasificare zecimală: Filozofie; Religie-Ateism; Științe sociale; Științe pure; Științe aplicate. Tehnică; Arte; Lingvistică. Literatură; Istorie. Geografie, Biografii; Generalități.

Catalogul cuprinde la acest capitol cărți despre tineret, de educație ateistă, de geografie (cu subcapitole intitulat: „Pe meridianele lumii” sau „Să ne cunoaștem patria”), științifice (matematică, fizică, chimie); tehnice, de artă și sport, literatură (critică literară, poezie, piese de teatru, romane, opere complete), biografii ale oamenilor de seamă, lucrări de referință cu destinație specială sau accesibile și acestei vîrste.

Pentru această categorie de cititori am evidențiat, de asemenea, separat, colecțiile: „Biblioteca contemporană” (1970), „Orizonturi” (1970), „Biblioteca «Jules Verne»”, „Monografii literare”, „Oameni iluștri”, „Atlas”, „Mapamond”, „Cristal”, „Calidoscop”, „Lyceum”. Descrierile folosite sînt sintetice, prescurtate (numărul de ordine din cadrul colecției, autorul, titlul lucrării, anul de apariție).

În cazul reeditărilor s-a realizat doar descrierea ultimei ediții, anii de apariție ai edițiilor anterioare fiind semnalati la observații, în subsolul descrierii. Pentru cărțile apărute în mai multe ediții consecutiv la mai multe edituri (respectiv, clasicii) au fost reținute doar aparițiile din ultimii cinci ani, cu excepția operelor în mai multe volume, înregistrate de la apariție.

Manualele școlare nu au fost cuprinse în selecție. Ele au fost folosite însă ca material documentar, încă de la începerea lucrării, pentru fiecare clasă, pentru stabilirea scriitorilor și oamenilor de seamă prevăzuți în programa de învățămînt. De asemenea, nu au fost cuprinse nici titlurile de periodice adresate copiilor sau producția extraeditorială de tipar.

S-a optat pentru o formă simplificată a descrierii bibliografice, iar pentru economie de spațiu și pentru o consultare mai rapidă, elementele referinței au fost scrise în continuare. Descrierea folosită cuprinde: Numele autorului, prenumele prescurtat; titlul lucrării; ilustratorul; numărul ediției; datele publicării — loc, editură, an; observații; legături cu alte ediții și volume apărute sub același titlu sau sub titluri diferite; Indicii C.Z.U. (numai pentru grupa a III-a de vîrstă). De exemplu:

Banuș, M. HAI, COPII, PRIN BUCUREȘTI. Versuri: Maria Banuș. Ilustrații: Tudor Banuș. București, Editura „Ion Creangă”, 1973. 55 p. cu ilustr.

Cartea este editată în bună calitate a volumului PRIN ORAȘUL CU MINUNI, apărută la Editura tineretului, 1961. 859.0—1.

În cazul colecțiilor cu apariții numerotate, prezentarea s-a făcut în ordinea crescîndă a numerelor. De exemplu:

ORIZONTURI (1970)

1. Biberl, I. ARTA DE A TRĂI, 1970.
2. Brătescu, Gh. PROCESELE VRĂJITOARELOR, 1971.

3. Ostrovski, A. I. SIMPLE ȘI TOTUȘI..., 1970.

sau în ordine alfabetică, în cazul în care colecția nu este numerotată:

BIBLIOTECA CONTEMPORANĂ (1971)

1. Albu, Florența. CÎMPIA SOARELUI, 1972;
2. Arsene, M. EROU NU AU VÎRSTĂ, 1972;
3. Băjenaru, Gh. BUNĂ DIMINEAȚA BĂIEȚII, 1972.

Prin conținutul lui și prin modul de organizare a informațiilor bibliografice, catalogul-tip realizat de biblioteca noastră slujește în egală măsură la evaluarea colecțiilor proprii și completarea gollerilor existente, precum și la informarea cititorilor și a bibliotecarilor asupra producției editoriale naționale destinate copiilor.

Multiplicat, acesta s-ar putea transforma într-un catalog propriu-zis al fiecărei biblioteci și secții pentru copii, prin notarea cotei atribuite fiecărei cărți.

Febronia COSTACHE

Biblioteca municipală „Mihail Sadoveanu” — Secția pentru copii

BIBLIOGRAFIE

Corvătescu-Tofan, Antoaneta. Serviciile de bibliotecă adresate cititorilor copii (IX—X). Organizarea fondului. În: Revista bibliotecilor nr. 1/ian 1972, p. 62 și nr. 2/feb 1972, p. 120—128.

Bibliografia R.S.R. Cărți. Albume. Hărți. 1960—1974.

Cărți pentru copii. (1944—1964). Bibliografie selectivă adnotată. București, 1965. 143 p. (Biblioteca activistului cultural). Fonea, E și Bondoc, C. Cărți pentru copii și tineret traduse din literatura universală. Bibliografie selectivă. Buc., Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, 1967. 360 p. (Biblioteca activistului cultural).

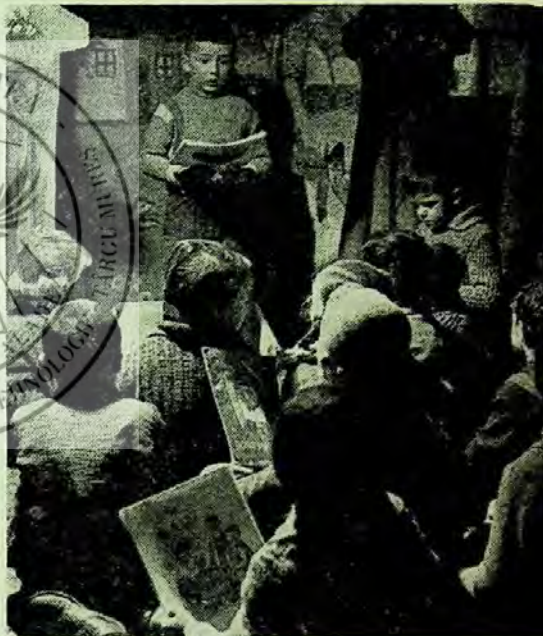
Catalogul-tip pentru bibliotecile orășenești și comunale. 8. Literatură. 4. Filologie-lingvistică. Buc., Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, 1968. 329 p. (Direcția bibliotecilor).

Popp, Elvira. Organizarea fondurilor de cărți și a catalogelor în bibliotecile pentru copii. București, Editura didactică și pedagogică, 1959. 127 p. cu ilustr.

A World of Children's Books. A selective international bibliography. Le monde des livres pour enfants. Bibliographie internationale sélective. Paris, UNESCO, 1972. 149 p.

Biblioteca județeană Mureș: secția de împrumut pentru copii.

Lectura, stimulent al acțiunii

Transpunerea în viață a principiilor eticii și echității socialiste este un proces complex, la care concurează o largă gamă de factori modelatori ai convingerilor, sentimentelor și atitudinilor omului. Printre acestea, lecturii îi revine un rol însemnat, motivația ei fiind condiționată de trebuințele pe care le satisface. Cînd se urmărește în primul rînd instruirea, informarea, motivația este predominant intelectuală, iar în momentul cînd mobilul ei principal devine distracția, precumpănește motivația afectivă. Motivația estetică survine din percepția frumosului, a „spectacolului” oferit de conținutul cărții ce ne transpune într-o lume aparte, înălțătoare prin farmecul și ineditul trăirilor ce le prilejuește. „Oamenii nu se desprind de cărțile literare ca să nu-și mai aducă aminte de ele, ci le poartă în inima lor, le citează, le discută, se sprijină pe ele, își iau modele și exemple din cuprinsul lor, învață să gîndească, să iubească, să simtă ca în ele, retrăiesc și aplică, în cele mai neașteptate chipuri, cele „înfațșate” și „văzute” în lumea lor”¹. Rezultă că între motivația dezvoltării și comportamentul cititorului există o strînsă legătură. Fiecare cititor caută cartea care corespunde năzuințelor, gusturilor, înțelegerii sale. Mesajul operelor citite este modificat, restrucurat în funcție de psihicul fiecărui cititor. „În decursul lecturii cititorul traduce în propriul său limbaj discursul care reprezintă rezultatul stărilor psihice ale altuia. Extrapolînd, se poate spune că, pornind de la creația origi-

nală tipărită și asimilînd-o, fiecare cititor recrează o nouă carte”².

Această funcție a cititorului de rezonator specific al cărților parcurse ne permite să extîndem conținutul lecturii la toate domeniile de activitate, nu numai la lectura literară, spre a surprinde resorturile psihice puse în funcție de respectivul proces. Întrucît cu alt prilej am analizat componenta cognitivă³ și cea afectivă⁴ a lecturii, în cele ce urmează ne propunem să urmărim consecințele lecturii pe linia componentei atitudinale a omului.

Istoria culturii ne oferă numeroase exemple de eroi și acțiuni care au avut priză în mase, determinînd luări de poziții categorice în problemele sociale, naționale sau individuale. Cînd a apărut *Manifestul Partidului Comunist*, el a constituit un îndemn la acțiune împotriva exploatării, urmat de milioane de proletari. Lectura lui s-a făcut pe ascuns, nu rareori cu prețul libertății sau chiar al vieții. În general, întreaga literatură revoluționară s-a scris și s-a citit cu același preț scump. Numai cînd ne gîndim ce înseamnă pentru poporul nostru, ca elan în munca de perspectivă, tezele *Programului Partidului Comunist Român*, ne dăm seama și mai bine de forța cuvîntului scris, conjugată cu idealurile spre progres ale unui neam.

Cînd a apărut romanul *Coliba unchiului Tom*, omenirea s-a trezit că dintr-un vis urit și a acțional cu energie în favoarea emancipării negrilor. Romanele lui Dickens au înfierat educația ce mutila sufletul copiilor determinînd apariția unui curenț puternic în pedagogie. Pamfletul lui Zola *Daccuse* a produs luări de poziții principale față de înșeurările judiciare. Reportajele lui Bogza au constituit demascări ale vieții celor oropiși, iar pamfletele antidinastice ale lui N.D. Cocea au subminat monarhia. Biografiile marilor oameni au îndemnat totdeauna la modelarea comportamentului celorlalți în funcție de exemplul lor.

Înțelegerea valorii cărții în înțirirea conștiințelor este străveche la poporul nostru. Dar simbolul înțelegerii rolului cărții pentru istoria și unitatea unui neam l-a întrupat cel mai bine Badea Ciurțan, cînd a cărat peste Carpați în desagații săi cărțile ce mențineau trează conștiința națională a românilor și îndemnau la acțiuni patriotice.

Dacă asemenea lecturi reprezintă adevărate „iluminări” ale conștiinței noastre, nu e mai puțin adevărat că altele, prin îndemnul ce le degajă, constituie reale „orbiri” ale cugetului.

Ne gîndim, ca să dăm un singur exemplu, la efectele negative ale literaturii bovarice sau onirice, de alienare a spiritelor ce-i cad în capcană. Desigur, efectele lecturii trebuie ferite de interpretări sociologice vulgare. Procesul de filtrare a acestora în planul conștiinței și apoi în cel al acțiunii umane este complex și foarte variat. De la apariția unui impuls, a unei tendințe determinate de o trebuință ce conduce spre lectură, și pînă la conflictul între motivele iscate de aceasta în planul conștiinței este o cale în care se interpun interese, aspirații, sentimente, năzuințe, trăsături temperamentale și de caracter. Decizia care caracterizează acțiunea propriu-zisă este o funcție *sui generis* pentru fiecare om a structurii sale psihice luată în ansamblu.

În cele ce urmează, ne vom referi la cele mai reprezentative genuri de lectură cu valențe atitudinale, în practica bibliotecilor noastre, cum nu o dată au consemnat paginile acestei reviste, existînd preocupări sistematice de valorificare educativă a lecturii.

Lectura cu conținut politic și ideologic, în special a lucrărilor clasicilor marxismului și ale conducătorilor partidului nostru, se înscrie printre principalele imbolduri la acțiuni constructive, participative, de realizare a societății socialiste multilateral dezvoltate și de pregătire a celei comuniste. Prin conținutul lor realist, prin înalte idealuri umaniste pe care le propagă, lucrările din acest domeniu sînt convingătoare, invită la activitate creatoare pentru promovarea noului, rezolvarea contradicțiilor din societatea noastră, cunoașterea legică a fenomenelor și acționarea în conformitate cu liniile de dezvoltare cele mai avansate. Fiecare direcție de dezvoltare a societății noastre, preconizată de documentele Congresului al XI-lea al P.C.R., ne determină la o angajare plină de elan în activitatea de zidire a unei noi lumi.

Mesajul politic al literaturii partidului nostru este receptat operativ în forme organizate și transformat imediat în acțiuni practice. Practica bibliotecilor noastre publice oferă numeroase exemple de dezbateri, expoziții de carte, rafturi tematice și bibliografii de recomandare, recenzii și prezentări de cărți social-politice.

Lectura cărții tehnico-științifice se pretează, de asemenea, la o transpunere rapidă în practică a unor idei, experiențe, metode de lucru. Explicarea științifică a fenomenelor oferă viziunii asupra lumii caracterul veridic, invitînd la reeditarea adevărilor enunțate în procesul propriei activități. Așa se cimentează convingerile materialiste despre viață și societate, preluîndu-se învățăminte prețioase, fructificate în noi contexte ce ne

¹ Escarpit, Robert. *Literar și social*. Buc., „Univers”, 1974, p.226.

² „Îndrumătorul cultural”, nr. 12, dec 1974, p. 31-33.

³ „Îndrumătorul cultural”, nr. 9, sep 1975, p. 23-24.

angajează temerar pe drumul ascendent al progresului. Prejudecățile, superstițiile, ignoranța se estompează făcând loc inițiativei creatoare, căutărilor, încercărilor, invențiilor și inovațiilor. Elev și student, muncitor și specialist, de-a lungul întregii vieți continuă acumularea de noi cunoștințe, citesc cu interes textele tehnice și științifice pentru a corespunde optim sarcinilor profesiei ce și-o pregătesc sau și-au dobândit-o. Emulația aceasta este facilitată prin acțiuni de popularizare a cărții științifice (recenzii, dezbateri, mese rotunde, concursuri „Cine știe răspunde”, almanahuri științifice etc.).

Chiar și lectura cărților științifico-fantastice alimentează dorința de anticipare a viitorului, de realizare a unor descoperiri sau invenții care să accelereze progresul. Ea pune mintea în clocoț, aprinde imaginația și stimulează asociații pasionale pe planul gândirii și încercărilor de construcții neobișnuite, de experiențe insolite.

Beletristica își are și ea contribuția proprie la modelarea acțiunii umane, deși mai indirectă. Emoția artistică a cititorului de poezie, proză sau teatru creează predispoziții pentru muncă, inspiră reflecții mai profunde asupra vieții, generează sentimente nobile, conturează modele ce ne preocupă timp îndelungat. Cititorul este inclus în actul lecturii cu dispozițiile sale sufletești, fondul apercipții, concepțiile de viață ale ambianței sale. Toate aceste antene însumate dau gradul receptivității sale. Deși ne diferentiază între noi ca cititori, sub amplitudinea unghiului receptivității, totuși mesajul operelor literare pătrunde în toate conștiințele. Întărirea unor realități prin intermediul percepției literare este mai accesibilă decât pe calea laborioasă a percepției conceptuale. Acest lucru l-a îndreptățit pe Engels să spună că din *Comedia umană* a lui Balzac a învățat mai multă economie politică decât din toate tomurile de specialitate la un loc. Literatura însuflă trăiri puternice de aderare pasionată la unele idei sau de respingere categorică a altora. Psoul care ne polarizează resursele psihice ne invită la o modelare inconștientă a propriei noastre conduite, în concordanță cu a sa, cu viziunea lui asupra lumii.

În surghiun fiind, Lenin a primit o adevărată infuzie de optimism citind nvela lui Jack London, *Dragostea de viață*, în care l-a încintat rezistența și lupta pentru viață a unui om ajuns la limita puterilor, dar moralmente superior lupului epuizat, care l-a atacat fără succes. De altfel, citind literatura „oamenii sint însetați de fapte, vor să descopere sensurile acestora, vor să li se pieteze un tablou mare în care să se recunoască, să poată crede în el și să-i ajute astfel să se înțeleagă mai bine pe ei înșiși. Ei au nevoie, de asemenea, de valori directoare, de

modele corespunzătoare, de sensibilitate și emoție, de un lexicon al acțiunii”⁵.

Întilnirile cu scriitori sau oameni de cultură, la simpozioane sau zecători literare, sint așteptate cu interes de mase largi de oameni, tocmai spre a-și mai compara o dată gândurile bune, sentimentele alese, atitudinile înaintate cu modelele pe care creațiile, referințele invitațiilor le oferă cu generozitate. Nu întâmplător în Programul partidului se preconizează că „Operele de literatură și artă au menirea de a infățișa cit mai fidel, în limbajul lor propriu, realizările, preocupările, aspirațiile, gândirea și simțirea maselor largi populare; ele trebuie să se inspire permanent din izvorul viu al realităților sociale și naționale ale țării noastre”⁶. În felul acesta, cititorii literaturii se obișnuiesc să privească mereu în perspectivă, se însuflețesc să contribuie activ la modelarea acestui viitor.

Biografiile oamenilor de seamă, din domeniul politic, istoric, artistic, științific, literar etc. sint lectura preferată a preadolescenților, dar neocolită de nici o vîrstă. Exemplul marilor creatori a fascinat totdeauna mai ales tineretul dornic de realizare în orbita coordonatelor oferite de modelele prestigioase. Se rețin toate aspectele semnificative ale comportamentelor acestor titani, se încearcă imitarea lor în cele mai mici detalii, se cultivă gusturile de care aceștia au fost animați, sentimentele încercate de ei. Exercițiul acesta, la început exterior, prin repetare se interiorizează din naștere la tipuri de reacții și convingeri temeinice, militante. Citind viața țărășului Nicolae Ceaușescu, pionierii, uteciștii și comunistii se străduiesc să trăiască și ei la o înaltă tensiune clipele vieții, învățîndu-se să persevereze în muncă, să cuteze în fapte, dăruindu-se pe deplin poporului din care provin. Marile însușiri ale personalității, care au hărăzit succesul ei în viață, sint rodul unor perseverente strădăni și renunțări, al aderării la înaltele idealuri umaniste. Parcurgînd firul vieții lui Eminescu, Brăncuși, Enescu, Aurel Vlaicu, Părvan, Iorga ș.a., ne simțim mîndri că aparținem poporului din care aceștia fac parte, dobîndind aripi de energie pentru tot ce întreprindem.

Lectura presei zilnice oferă cititorilor o imagine vie, palpitanță a pulsațiilor vieții publice. Reportajele care oglindesc eroismul muncii pe șantiere, pe ogoare, în întreprinderi, laboratoare

sau în clinici și ateliere de creație însuflă respect față de activitatea conștiințioasă, avîntată, a majorității concetățenilor și ne invită să ne acordăm eforturile cu ale lor. Rolul mobilizator al presei s-a văzut și în popularizarea rezultatelor întrecerii socialiste pentru înfăptuirea cincinalului 1971—1975 înainte de termen. Colective întregi, stimulate în muncă de comparația cu altele, mijlocită de lectura presei și de documentele de partid, s-au angajat mereu la noi eforturi, întrecîndu-se pe sine. Chemările partidului, documentele publicate în ziare devin prin dezbateră lor publică tribune de lansare a celor mai interesante inițiative, adevărate idei-forță ale climatului nostru ideal.

Domeniile menționate ale lecturii nu epuizează gama posibilităților de înrînire asupra conștiinței și comportamentului uman. Credem însă că ele sint suficiente pentru a reliefa funcția mobilizatoare a lecturii, rolul ei în determinarea multor atitudini ale oamenilor.

Lectura ne oferă posibilități de trăiri și exemple de acțiuni care sint grefate pe fondul spiritualității noastre. Fabulația scriitorului sau faptele reale înmulțesc exemplele de acționare ale cititorului, punîndu-l în situația de a reedita experiențe variate, soldate cu comparații contaminante. Este tocmai ce exprimă sintetic aserțiunea: „Spune-mi ce citești, ca să-ți spun cine ești”.

Credem că pe fondul acestei modelări active a omului în procesul lecturii se degajă clar ideea că numai o lectură multilaterală poate contribui la o similară dezvoltare a personalității noastre. Cititorul unilateral are puține antene înfipte în hotarele vieții. El nu-și dezvoltă decât o dimensiune a sa, de obicei, strict legată de interesele și trebuințele profesiei: tehnică, științifică, militară, sportivă, juridică etc., rămînd nedezvoltat pe linia celorlalte deschideri spirituale și cu orizont îngust chiar în profesia sa.

Efortul educativ al bibliotecarilor și priceperea lor se cer intensificate în direcția diversificării metodelor de recomandare a unor lecturi variate, cale sigură de sprijinire a modelării multilaterale a personalității cititorilor. „Cărți de căpăți” se întîlnesc în toate domeniile, totul depinzînd de o selecție adecvată intereselor, gusturilor, nivelului pregătirii și atitudinilor comportamentale ale solicitanților lor. Voința omului dobîndește din substanța lecturilor care incită gândirea, sentimentele și atitudinile sale un sprijin esențial pe linia stimulării efortului de automodelare a personalității. În felul acesta, lectura devine un instrument al afirmării și al succesului în viață.

Prof. dr. Pațila SILVESTRU

⁵ Mills, Wright C. *Imaginația sociologică*. Buc., Editura politică, 1975, p. 49.

⁶ Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Buc., Editura politică, 1975, p. 162.

Bibliobuzul în lume (I)

SINTEZĂ DOCUMENTARĂ

DEFINIȚIE

Bibliobuzul este o bibliotecă instalată într-un autobuz, care efectuează împrumutul de cărți și alte materiale în spațiul amenajat în vehicul. Bibliobuzul se deplasează pe un itinerar având locuri de staționare anume stabilite și marcate, traseul, orarul, durata staționării în diferite puncte fiind programate și aduse din timp la cunoștința publicului. Bibliobuzul se deosebește în esență de o bibliotecă obișnuită, staționară, prin mobilitatea lui. Denumirea generică a acestui tip de bibliotecă este de „bibliotecă ambulantă” sau „circulantă” (bibliothèque ambulante, bookmobile, travelling library, Fahrbibliothek). În limba română, denumirea corespunzătoare ar fi „bibliotecă mobilă”, dar în noi această expresie se aplică unor mici colecții, „fonduri mobile”, reînnoite periodic, cu care o bibliotecă centrală aprovizionează filialele sale.

În sens mai larg, o bibliotecă ambulantă, circulantă, poate funcționa amplasată în orice mijloc de locomotie: tramvai, vagon de cale ferată, vapor, autobuz sau remorcă. În Suedia, Finlanda, Norvegia, pentru deservirea locuitorilor de pe insule și din fiorduri* funcționează astfel bibliotecile pe vase. În Dresda a funcționat, timp de 50 de ani, un serviciu de bibliotecă în tramvai, având locuri de staționare pe linii de bifurcație speciale. În ținuturile polare din Suedia, circula pe cale ferată trei vagoane amenajate ca bibliotecă. Nu demult mai existau, în unele țări în curs de dezvoltare (Thailanda, Pakistan), și bibliotecile hipomobile.

ORIGINI

Strămoșul bibliobuzului a fost un car tras de cal, un „book-wagon”, iar pionierul sistemului, o bibliotecară, Mary L. Titcomb, de la „Washington Free Library” din Hagerstown (Maryland, S.U.A.). Ea a amenajat, în 1907, o bibliotecă într-un furgon acoperit, cu care a eutrelerat ținutul împrumutând cărți fermierilor. În același ținut a pornit și prima bibliotecă pe automobil, în 1914.

Istoriește, bibliobuzul s-a dezvoltat din serviciile bibliotecilor centrale menite să asigure reînnoirea colecțiilor bibliotecilor mici din mediul rural, prin „fonduri circulante” (collection circulante, travelling book stock, Wanderbestand, iar la noi, prin traducere nereușită din „peredvijnii fond”: „fond volant”, „fond mobil”). Încă de la începutul secolului, bibliotecile mobile din țările anglosaxone și scandinave circula în sate cu care sau autobuze, în lazi sau dulapuri

cu 50—100 de volume, fiind preschimbate în intervale de 3—6 luni. Sistemul s-a dovedit a fi un paliativ, fără rezultate notabile: o colecție mică, reînnoită la intervale mari, încredințată mai mult unor persoane ce se ofereau voluntar, nu putea să formeze un public cititor, nici să satisfacă interese mai pretențioase de lectură. (În Franța, unde acest sistem de organizare a lecturii publice la sate s-a menținut până azi, prin bibliotecile centrale de împrumut, abia 3 la sută din locuitorii satelor sînt cititori ai bibliotecilor). Transformarea autovehiculului care mediază contactul cu cartea într-un mijloc care asigură orunde accesul direct al publicului la rafturi a însemnat un pas care a deschis resurse și dimensiuni nebanuite lecturii publice. Izbînda bibliobuzului a fost pregătită de extinderea automobilului și impusă de un reflex al exploziei informaționale asupra bibliotecii publice: obligativitatea organizării unor servicii la sate și la periferiile orașelor, care să fie la nivelul celor din centrele urbane, pentru a satisface prompt cereri de carte de orice natură, în orice așezare.

Prîmul bibliobuz în Europa a fost organizat în 1920, în Perthshire, Anglia, urmat de apariția unor circule urbane de bibliobuz, în Germania, și rurale, în țările scandinave. Adeverata dezvoltare, pe toate continentele, a cunoscut-o bibliobuzul după ce de-al doilea război mondial. (S-au organizat servicii de bibliobuz în acești ani în Canada, Australia etc.). În ultima perioadă, UNESCO, în cadrul unui plan de perspectivă („Library Pilot Project”) deținea multe țări în curs de dezvoltare cu bibliobuze și asigură instruirea personalului pentru acestea.

RĂSPÎNDIRE

Cîteva date pentru ilustrarea extinderii serviciilor de bibliobuz. În Anglia și Wales funcționau, în 1964, 250 de bibliobuze, din care o parte transportau și lazi cu cărți pentru reînnoirea fondurilor micilor filiale de la sate. După adoptarea legislației din 1964, care a stabilit organizarea unor servicii integrate de bibliotecă publice pe teritoriul marii, rețeaua de bibliobuze s-a extins, tinzînd să înlocuiască bibliotecile staționare în toate localitățile sub 1 500 de locuitori. (Astfel, într-unul din teritoriile din Yorkshire, Westriding, există un serviciu de peste 20 de bibliobuze.) În R.F. Germania (în 1965: 61 bibliobuze), aceeași tendință există în unele landuri, ca Schleswig-Holstein, Nordrhein-Westfalen), în timp ce în alte bibliobuzele se dezvoltă mai ales în mediul urban. În Olanda, numărul bibliotecilor circulante a crescut, între anul 1967 și 1972 de la 26 la 65 (din care 20 în orașe). În Suedia funcționau, în 1974, 50 de bibliobuze, iar în planul de perspectivă pentru politica culturală s-a prevăzut înființarea a 150 de noi bibliobuze. În Danemarca, în momentul de față, funcționează 46 de bibliobuze. Tendința de dezvoltare în această țară este deosebit de interesantă. După aprobarea legii bibliotecare din 1965, numărul unităților independente de bibliotecă publice s-a redus de la 1 300 la 251, în timp ce numărul volumelor împrumutate a crescut în ultimii 15 ani de la 28 de milioane la 48 de milioane (din care 30 de milioane pentru adulți), 85 la sută din

locuitorii sînt deserviți de bibliotecari profesioniști (1 bibliotecar la 2 000 de locuitori), iar 15 la sută, col din localitățile mici, sînt deserviți de bibliotecari „cu timp parțial” (sub 10 ore săptămînal), de regulă învățători. În viitorul ani, aceste filiale vor fi complet înlocuite cu bibliobuze, în 75 de departamente. Finlanda beneficiază la rîndul ei de serviciile a peste 70 de bibliobuze (în 1971: 25 la orașe și 48 la sate). În urma legii bibliotecilor din 1961, prevăzînd servicii identice de bibliotecă pentru toate localitățile, statul subvenționează sistemul rambursînd comunelor, municipalităților 2/3 din costul achiziționării și întreținerii bibliobuzului dacă se argumentează documentat faptul că teritoriul nu poate fi deservit eficient prin bibliotecă staționară. În Franța, în 1970, funcționau în orașe 15 bibliobuze noi, moderne. (Nu s-au publicat date despre autobuzele mai vechi amenajate în acest scop, din cauza randamentului lor incomparabil cu al celor noi.) Servicii bune de bibliobuze există în unele orașe mari din Italia, Belgia etc. În S.U.A., în 1970, numărul bibliobuzelor se ridica la peste 3 000. Asociația bibliotecară americană (ALA) consideră însă insuficient ritmul de dezvoltare actuală, mai ales în mediul rural. Se recomandă asigurarea serviciilor de bibliobuze în toate așezările sub 2 000 de locuitori și în suburbii aflate la distanță de peste 1 kilometru de bibliotecile staționare. În Canada, Australia, Noua Zeelandă, în diferite provincii, funcționează sisteme avansate de bibliobuze. Dispersarea fermelor, a așezărilor industriale (mine, întreprinderi) sau rurale pe teritorii foarte mari și sistemul „orașelor satelit” în jurul metropolelor au impus dezvoltarea rapidă a rețelelor de bibliobuze.

În țările socialiste, eforturile au fost îndreptate la început spre organizarea unor rețele de bibliotecă care să acopere efectiv toate localitățile țării. Serviciile de bibliobuze s-au dezvoltat pe măsura creșterii exigenței publice și a dezvoltării bazei tehnico-materiale (pentru dotarea cu vehicule). În U.R.S.S. s-au organizat servicii de bibliobuze în multe republici și regiuni autonome, începînd din 1947. În Republica Democrată Germană, după primele bibliobuze din Dresda și Berlin se dezvoltă un sistem modern de bibliobuze (actualmente 18 mașini în funcțiune, în mare parte în suburbii; extindere planificată și în mediul rural; în Berlin funcționează 3 bibliobuze). În Polonia și Cehoslovacia funcționează bibliobuze din 1965. La Praga, în prezent, circula 4 bibliobuze. În Ungaria primul bibliobuz s-a organizat în 1973, la Budapesta, un al doilea la Pécs, în 1974. În această țară, începînd din 1968, toate județele și numeroase plase au fost dotate cu „automobile culturale” care transportau fonduri mobile pentru bibliotecile sătești de la bibliotecile de plasă sau județe, de 4—6 ori pe an. O parte din acestea efectua și împrumut direct în mici cătune, transportau aparate de proiectie, expoziții mobile etc. Odată cu organizarea unor bibliotecile centrale comunale, aceste autobuze sau microbuze vor fi înlocuite treptat cu bibliobuze.

În țara noastră se poate vorbi de un „naștă” al bibliobuzului, prin anul ’20—’30. Bibliotecă din Turnu-Severin folosind un autobuz pentru transportarea în comună a micilor stocuri de cărți. În condițiile lipsei de bibliotecă stabile în mediul rural, acest serviciu era foarte util și, pe atunci, modern. Prîmul bibliobuz a fost organizat la începutul anilor ’50 pe un camion de trei tone. Această bibliotecă a circulat timp de cîteva luni în satele județului Ilfov, apoi a trecut în patrimoniul bibliotecii publice din Deva, încheindu-și cariera ca mijloc de transport pentru fabrica locală de silfoane. Văzută prin prisma experienței trecute, se poate aprecia că nu condițiile erau „necoaște”, atunci, ci organizatorii experimentului erau neinformați asupra modului de funcționare a acestui tip de bibliotecă. În ultimii doi ani, înființarea unor bibliobuze la Sf.-Gheorghe (pentru mediul rural) și în Capitală (pentru cartierul Titan) a stimulat organizarea unor asemenea servicii de bibliotecă și în alte județe și orașe ale țării (în funcțiune sau în curs de amenajare, la Bucu-

* Astfel, în arhipelagul cu sute de insule de pe coasta Suediei, un vas (21 m lungime, 9 m lățime, 97 tone) din Göteborg, cu o capacitate de 6 mii de volume, vizitează de două ori pe an 50 de stații. Într-un circuit de 10 zile el împrumută aprox. 19 mii de volume. Tot astfel, în fiordurile din vestul Norvegiei, circula un vas (21 m lungime, 110 tone) care transportă o dată 6 mii de volume, din care 2 mii la acces liber. În cele 200 de stații el difuzează anual aproximativ 90 de mii de volume.

rești, Arad, Miercurea-Ciuc, Tirgoviște etc.) astfel încât o confruntare a recentelor noastre experiențe cu cea internațională ni se pare nimerită.

ORGANIZAREA SERVICIILOR DE BIBLIOBUZE

Bibliobuzele înlocuiesc bibliotecile staționare în localități sau teritoriile unde funcționarea celor din urmă nu e posibilă sau nu este rentabilă din cauza numărului prea redus al populației sau din cauza dispersării locuitorilor în mici așezări distanțate, ceea ce ar implica parcurgerea unor distanțe mari până la o bibliotecă publică staționară. Normele FIAB recomandă ca în localitățile mici, sub 3 mil de locuitori, unde nu sînt rentabile bibliotecile staționare, să se introducă servicii prin bibliobuze (mai bune și mai eficiente decât micile depozite), cu staționări de cel puțin o dată la două săptămîni.

Bibliobuzele fac parte, în general, din serviciile unor biblioteci publice centrale, municipale sau zonale și deservesc cu precădere populația satelor, cătunelor, dar sînt din ce în ce mai larg folosite și în cartierele-satelți și în suburbiile orașelor.

Bibliobuzul poate fi un sistem permanent de organizare a lecturii publice sau un serviciu temporar, ce se pune în funcțiune odată cu începerea construcției noului cartier, încetînd odată cu amenajarea bibliotecii staționare din cartier. Bibliobuzul funcționează astfel și ca stație-pilot a rețelei bibliotecilor urbane, experimentînd în cartierele noi care sînt spațiile unde solicitarea publicului impune amenajarea unor biblioteci. Deseori bibliobuzul funcționează ca un serviciu destinat anumitor categorii ale populației (indiferent de domiciliu), pentru care acest mod de acces la carte e mai convenabil ca biblioteca, stimulîndu-le interesul pentru lectură. Astfel, există bibliobuze destinate exclusiv copiilor (inclusiv preșcolari) sau persoanelor handicapeate sau bibliobuze ce deservesc numai întreprinderi, circuli din teritoriul acestora. Există un tip de bibliobuz care transportă cărți la domiciliul cititorilor bătrîni sau bolnavi. În Suedia, în cadrul acțiunii „Vine cartea” („Boken Kommer”), în multe orașe se aduc acasă cărțile cu un microbuz, la o simplă cerere prin telefon. Primul împrumut se efectuează de către un bibliotecar calificat, care stabilește cu acest prilej, împreună cu cititorul, profilul literarului solicitat. În orașul Toby, în 1973, s-au difuzat pe această cale 5 500 de cărți.

Un bibliobuz poate transporta, după felul mașinii, 1 500—4 000 de volume, dar recent s-au construit și vehicule cu capacitate de 5 000—6 000 de volume. Avantajul lor principal față de mica bibliotecă staționară constă în varietatea fondurilor oferite, continuu reînnoite dintr-un fond de rezervă, și în mobilitatea lor, locul lor de funcționare (stațiile bibliobuzelor) stabilindu-se potrivit cerințelor cititorilor.

Prin acest tip de „filială”, biblioteca își creează contacte cu grupuri ale populației care altfel n-ar fi frecventat-o și nu numai din cauza distanței: oameni în vîrstă, muncitorii navetisti pe care bibliobuzul îl întîmplă la leșeria din schimb, copii, gospodine. Apariția unui bibliobuz în peisajul urban sau rural reprezintă în sine o atracție, un mijloc de propagandă eficientă a cărții, cu care nu poate rivaliza deci, o bibliotecă modernă și bine înzestrată.

TIPURI DE BIBLIOBUZE

Se amenajează bibliobuze în autobuze sau în semiremorcă tractate de un autotractor (vehicul motor), de tipul „Romania Diesel” de la noi. Primele variază între 5,5 și 12 m lungime și 2,5 m lățime; remorcle pot atinge 14,20 m lungime (R.D.G.). În Australia funcționează și remorcle mai lungi. Un autobuz flexibil de 16,5 m funcționează la München. Există (în R.F. Germaniei, Danemarcei, S.U.A.) un tip de remorcă „Duplico” cu pereți laterali extensibili. În aproximativ 2 mi-

nute, un sistem automat împinge în afară părțile laterale, împreună cu rafturile, cite un metru. Spațiul liber crește astfel cu aproximativ 20 m². În Anglia se folosesc drept bibliobuze unele autobuze cu două nivele (etajate), cel superior fiind destinat copiilor. Remorclele se folosesc în localitățile unde timpul de staționare e mai mare. De obicei 3—4 atașe sînt tractate odată și lăsate în diferite stații. Remorclele sînt mai economice (consumul de carburanți este mai mic), dar sînt mai costisitoare din punct de vedere al personalului, în lipsa șoferului, care de obicei ajută la muncile administrative, fiind necesar un al doilea bibliotecar.

Mărimea (gabaritul) bibliobuzului variază după normele de circulație din diferite țări și după caracteristicile căilor de comunicație (lățimea străzilor, înălțimea pasajelor de nivel etc.).

FONDURI. MIJLOACE DE INFORMARE. SERVICII

Fiecare bibliobuz sau grup de bibliobuze de pe un teritoriu dispune de un fond de rezervă de 4—6 ori mai mare decît capacitățile lor de depozitare. Mărimea fondului variază în funcție de nivelul circulației. În general serviciile de bibliobuz dispun de depozite separate de bibliotecile centrale, înzestrate cu rampe de încărcare, cărucioare pentru cărți etc. Bibliobuzul împrumută însă stocuri sau exemplare de cărți și din fondul bibliotecii, la cererea cititorilor sau din inițiativa personalului bibliobuzului, aceasta dovăduindu-se un mijloc excelent pentru satisfacerea unor cereri speciale, diferențiate de carte, pe care le rezolvă mai repede decît împrumutul interbibliotecar sau cel prin poștă. Spațiul restrîns nu permite instalarea unor cataloage pe lîse, decît cel mult cel al fondului de rezervă. Bibliobuzele sînt înzestrate însă cu cataloage tipărite de bibliotecile centrale (mai ales de cînd acestea se înnoiesc des cu ajutorul calculatorelor). Cataloagele se consultă pe loc sau se însă în localități (în prăvălii etc.). Acum, din dotarea unor bibliobuze fac parte radiouri portabile prin care personalul une legătură cu central, transmite cereri de cărți (rezervări) și mijloace chiar informații bibliografice etc.

Bibliobuzele împrumută cărți, reviste, discuri, casete. În Danemarca, bibliobuzele pentru copii împrumută și jocuri. Acest serviciu este foarte popular la sațe unde nu există în comerț un sortiment bogat de jocuri. În Belgia funcționează două „Gramophonbuse” care împrumută discuri și dispun de mai multe boxe în care uzajerii pot asculta la cască. (Aceste vehicule aparțin însă unui serviciu cultural independent de bibliotecă.) În nordul Suediei (în Laponia suedeză) un bibliobuz deserveste o populație de 25 de mil de locuitori răspîndită pe un teritoriu mare cît două provincii din sudul Suediei (pe teritoriul mai există două biblioteci comunale, în localitățile mai mari). Numit de către populație „Culture Bus”, vehiculul transportă 2 000 de volume (cărți, reviste și alte medii) și e înzestrat cu clipc, cu televizor etc. La stații organizează programe cu videocasete, teatru de păpuși, audii muzicale și lecturi prezentate de artiști profesioniști. Între aceste activități culturale, cartea s-a dovedit a fi cea mai mare atracție.

Accesul liber la raft s-a generalizat. (În anul '30 mai erau bibliobuze unde cititorii erau despărțiți de cărți printr-o țelghoa.) Rafturile sînt amenajate lateral. În spațiul liber pot încapea dintr-odată 8—15 persoane. Sînt și bibliobuze cu rafturi așezate în două rînduri perpendiculare pe axa mașinii (Ungaria). Lumina exterioră cade astfel mai bine pe rafturi, în schimb bibliotecarul nu poate supraveghea pe cititori.

Remorclele mari și bibliobuzele etajate au compartimente separate pentru copii și adulți (există și bibliobuze speciale pentru copii). În țările scandinave, adulții sînt obișnuiți să aștepte la bibliobuzele cu un singur compartiment pînă cînd sînt servii copiii.

Ștefan GRUIA

(Continuare în numărul viitor.)

Lucrări de specialitate

Bodinger, I. CATALOGUL CĂRȚII RARE ȘI PREȚIOASE STRĂINE. Vol. 1. Incunabile și secolul XVI. Iași, 1974. III + 215 p. (Biblioteca centrală universitară „M. Eminescu”—Iași).

Descrierea unor cărți rare, românești sau străine și mai ales o descriere analitică în care sînt cuprinse particularitățile fiecărui exemplar fac din cataloagele de bibliotecă o apariție plăcută bibliofililor, utilă tuturor intelectualilor, strict necesară celor preocupăți de istoria culturii, constituind întotdeauna un eveniment îmbrucător în lumea iubitorilor cărții. Iată de ce, volumul 1 al Catalogului complet al cărților rare străine din patrimoniul Bibliotecii centrale universitare „M. Eminescu” din Iași se numără printre lucrările bibliografice primite cu interes, cu atît mai mult cu cît fondul ce urmează a fi descris numără peste 4 100 de titluri.

În acest prim volum, întocmit de I. Bodinger, sînt cuprinse 356 de tiparuri (8 incunabile, 341 de opere din secolul al XVI-lea și 7 cu dată incertă). Schema descrierii se axează pe următoarele elemente: titlul și autorul; datele de apariție; mențiuni suplimentare despre ediție (felul legăturii, însemnări manuscrise și alte elemente caracteristice volumului de proveniență), referințe bibliografice și indicații de proveniență; cota topografică.

Volumul este înzestrat cu un indice de nume (autori), unul de opere anonime sau colective, încă unul de nume (tipografi, editori, gravori, desenatori), în sîrmă acela al numerelor și instituțiilor menționate în însemnările manuscrise. O bibliografie a lucrărilor consultate la întocmirea catalogului încheie volumul.

Din însemnatul număr de cărți rare și prețioase descrise se desprind unele care pot fi considerate rarisme: Opera Virgiliana... Lugduni..., 1529 (nr. 26) ori Stanze pastorali del Conte Baldesare Castiglione et del Signor Cesare Gonzaga... in Vinegia..., 1553 (nr. 97) sau ediții princeps cum este Alexandri Tralliani... De pestilentia... Lutetiae..., 1548 (nr. 80) ori Della Poetica di Francesco Paviceni... In Ferrara..., 1586, cum și exemplare devenite rare prin însemnele de proprietate, proveniență și însemnări. Pe lîngă posesorii români (A. Hildeu, G. Asachi, C. Negri, I. Negruzi, G. Sion, membri ai familiei Sturdza etc.), sînt menționate și multe personalități străine, printre care poeții italieni Philippus de Alberti, Hieronymus Arconatus și Ioannes Delphinus, editorul german Johannes Crato, patriarhul Hrisant Nottara, precum și o seamă de biblioteci vestite din străinătate: Bodleiana, Biblioteca Augustina din Bruxelles, Universitatea din Basel, Biblioteca Parlamentului Normandiei din Rouen etc.

Adnotările marginale fac dintr-un număr de tiparuri adevărate mărturii ale unor aventuroase destine ori aduc noi date interesante pentru istoria culturii universale.

I. Bodinger a făcut amănunțite investigații, atît pentru recunoașterea și datarea unora dintre tiparurile descrise, cît și pentru identificarea posesorilor, gravurilor, legăturilor. Sînt citeva cazuri în care cercetările făcute de autor în această direcție constituie îndreptări sau adăugiri la cataloage și lucrări cunoscute (Brunet, Graesse, Gollner). Regretăm însă că, datorită criteriului foarte restrîns după care a fost întocmit ultimul indice, s-au inclus în el doar numele și instituțiile din notele manuscrise, identificate de autor, după considerente nu întotdeauna lipsite de subiectivism, și nu s-au înregistrat și cele care apar în alte părți ale descrierii, ca, de exemplu, la rubrica de proveniență. Indicele a rămas astfel văduvit de partea cea mai interesantă care ar fi făcut din Catalog o sursă de informații universal consultată, deoarece multe din numele și instituțiile neidentificate de I. Bodinger sînt cu siguranță bine cunoscute în țările de bastină ale acestora și cercetătorii de acolo ar fi mai mulțumiți să le fi găsit în indice decît să le urmărească în volum.

De altcund, este cazul să arătăm aici că asemenea prețioase instrumente de lucru ar trebui să apară

tipărite, întrucât consultarea lor în condițiile grafice ale multiplicării devine de multe ori prea obositoare. În privința indicilor, sistem de părere că se poate adopta unul singur, alfabetic, în care diversele categorii de nume să apară diferențiate grafic (lucru posibil chiar în cazul diferentierii). Cum Catalogul cărții rare și prețioase al bibliotecii universitare ieșene este primul volum, există posibilitatea ca după apariția tuturor volumelor să se întocmească un astfel de indice centralizator din care să nu lipsească nici un nume specificat în descriere, fie el chiar un prenume, căci ele constituie principalul element care face din orice catalog un instrument de interes și de circulație universală.

■ **Livia BACĂRU**

CULTURA ȘI ARTA — MESAGERIE ALE SPIRITUALITĂȚII POPORULUI ROMÂN. Bibliografie selectivă. Iași, Biblioteca județeană „Gh. Asachi”, 1975. 32 p. (Sinteze cultural-artistice).

Adresabilitate mai precisă și selectivitate în înregistrarea informațiilor, iată două din calitățile ce-i asigură bibliografia de recomandare eficiența imediată în influențarea intereselor de lectură ale publicului cititor. Cu atât mai mare eficiența când, ca în cazul Bibliotecii „Gh. Asachi” din Iași, abordarea ocazională a unor teme (cel mai adesea legate de evenimentul imediat) lasă loc unei cuprinderi programate a unei diversități de teme, răspunzând celor mai variate gusturi și interese. Tipărite într-o colecție, tot ca în cazul bibliotecii ieșene („100 de cărți despre...”, „Sinteze cultural-artistice”), acestor bibliografii li se asigură o largă circulație, și un interes prelungit.

Ultima apariție în seria de bibliografii de recomandare editate de biblioteca ieșeană — autori: Elidia Agrigoroaie și Liviu Moscovici — abordează tema de larg interes: *Cultura și arta — mesagerie ale spiritualității poporului român*.

Cum se anunță în „Cuvîntul înainte”, această lucrare se vrea „o contribuție” la vasta bibliografie dedicată fenomenului cultural și în același timp fenomenului artistic contemporan (mai puțin domeniul literar, deja abordat în alte bibliografii).

Bibliografia înregistrează lucrări apărute în volum, în ultimul deceniu, judicios structurată, lucrarea consacră un prim capitol documentelor de partid, cuvîntărilor secretarului general al partidului cu privire la cultură și artă; un altul, valorilor culturii românești (a. Tradiții; b. Cultura în România socialistă. 1. Contribuții la o sociologie a culturii românești; 2. Instituții de cultură în România de azi. Metodologia activității cultural-educative), ultimul avînd drept temă: Tradiții și contemporaneitate în arta românească. Lucrări de sinteză (1. Arta plastică și arhitectura; 2. Hronicul muzicii românești; 3. Teatrul și cinematografia română, 4. Măiestria creației populare).

Bine selectat, înregistrat corect, materialul se adresează mai ales cadrelor didactice și studenților interesați de problemele teoriei culturii, lectorilor universităților populare și activiștilor culturali.

Binevenită, la sfîrșitul lucrării, lista bibliografiilor de recomandare editate de bibliotecă.

■ **Liliana OBROCEA**

FEMEIA — FORȚĂ A PROGRESULUI ECONOMIC ȘI SOCIAL-CULTURAL. Bibliografie de recomandare. Galași, Biblioteca „V. A. Urechia”, 1975. 24 p. multigr. (Anul Internațional al Femeii — 1975).

Bibliografia de recomandare realizată de Biblioteca „V. A. Urechia” din Galași — autoare: Constana Bădic — ca omagiu adus femeii, această forță activă a progresului, propune atenției publicului 166 de titluri de cărți selectate din producția editorială a ultimilor ani, articole și studii apărute în publicații periodice românești. Structurată tematic în trei capitole, ultimul subcompartmentat în șase părți (Documente de partid. Lucrări ale covârșului Nicolae Ceaușescu; Egalitate, dezvoltare,

pace, 1975 — Anul Internațional al Femeii; Rolul și locul femeilor în Republica Socialistă România. a. Virtuți feminine în istoria poporului român; b. Un nou statut social; c. Femeile — participante active la crearea valorilor materiale și spirituale, la fărâșirea civilizației socialiste; d. Afirmarea femeilor în viața social-politică și obștească. Promovarea femeilor în funcții de conducere; e. Organizațiile de femei în sistemul democrației noastre socialiste; f. Femeia — prezentă activă în viața județului Galași), lucrarea se prezintă nu numai ca un util instrument bibliografic, lesne de consultat, dar și ca o posibilă schemă de expoziție de carte sau ca un îndreptar pentru organizarea unor cicluri tematice de manifestări de masă.

Poate că economia lucrării ar fi fost întregită fericit de un capitol în care femeile-creatori din țara noastră să fie prezentate prin înseși operele lor, literare, științifice sau artistice. Desigur, un asemenea capitol ar fi extins însă sensibil dimensiunile lucrării. Dincolo de această rezervă, bibliografia e meritorie prin calitatea selecției, prin precizia descrierii, prin logica ordonării materiei.

Cuvîntul înainte — punctare a problematicii Anului Internațional al Femeii și marcarea poziției femeii în societatea noastră socialistă — nu reprezintă un simplu argument al lucrării, ci un fundal teoretic de ținută. ■ **I. T.**

ÎN AJUTORUL BIBLIOTECARILOR. Caiet metodico-bibliografic. Galași, Biblioteca „V. A. Urechia”, noiembrie 1975. 27 p. multigr.

Între formele folosite de Biblioteca „V. A. Urechia” în îndrumarea bibliotecilor comunale și orașenești din județul Galași se înscrie și editarea, fără periodicitate fixă, a unor caiete metodico-bibliografice. Conținutul și calitatea materialelor înscrise în cel pe care îl prezentăm ne îndreptățește să îl considerăm drept un mijloc de îndrumare metodica de certă eficiență.

Caietul cuprinde, în prima parte, o scrișoare metodică conținând sarcinile ce decurg pentru bibliotecă în lumina unei analize întreprinse în luna octombrie 1975, de secretariatul Comitetului județean de partid, asupra lecturii publice în județ. Compartimentată pe principalele țăturăle muncii în bibliotecă (Completarea, prelucrarea și organizarea colecțiilor; activitatea de informare; relații cu publicul), „scrișoarea” nu se mărginește să puncteze niște sarcini și oferă metodologie, sfaturi conține, trimiteri bibliografice devenind astfel un îndreptar, practic foarte util.

În partea a doua sînt cuprinse o seamă de prezentări bibliografice — șase apariții recente, judicios selectate, amply prezentate, din păcate cu unele neglijențe de stil.

Un capitol mai amply este consacrat bibliografiilor tematice în sprijinul învățămîntului politico-ideologic de partid, pe cursuri, cu descrieri precise, corecte.

Mai puțin reușit ni se pare ultimul material cuprins în acest caiet-metodic. În sprijinul activităților cultural-educative ale bibliotecii — **Concursul „Recunoașteți personajul”**, avînd de reprobat autorilor faptul de a se fi oprit în general asupra unor scriitori și opere mult prea cunoscute.

■ **I. T.**

LITERATURA ROMÂNĂ ÎN LICEU. Bibliografie de recomandare. 16 p. multigr. (Biblioteca județeană Gorj — Casa corpului didactic Gorj).

În cadrul preocupărilor de integrare cit mai funcțională a serviciilor de bibliotecă în ansamblul procesului cultural-educativ din județ, Biblioteca județeană din Tirgu-Jiu a realizat, la începutul acestui an școlar, în colaborare cu Biblioteca Casei corpului didactic din localitate, o lucrare bibliografică destinată sprijinirii procesului de învățămînt: *Literatura română în liceu*. Lucrarea a fost structurată în două capitole: un Mic îndrumar bibliografic de metodică literaturii române în liceu, adresat profesorilor și conținînd aspecte

ale modernizării predării acestei materii în liceu (realizat de prof. Nicolae Diaconu, documentarist la Casa corpului didactic) și bibliografii selective de recomandare, destinate elevilor anilor I—IV, organizate pe perioade și, în cadrul lor, pe autori — opera; lucrări despre autor și operă (realizate de Elena Nicoară, bibliograf la Biblioteca județeană Gorj).

Multigrafată în cea 150 de exemplare, lucrarea a fost pusă la dispoziția cadrelor didactice interesate și a elevilor, prin intermediul bibliotecilor liceelor și al bibliotecilor publice din județ, orașenești și comunale, ca un instrument de informare de o discutabilă utilitate. Pe aceeași linie de preocupări, biblioteca județeană a mai realizat, de astă dată pentru uzul școlilor generale din Tirgu-Jiu, două seturi de bibliografii de recomandare, pe clase, conform programei școlare pentru literatura română (clasele I—IV și clasele V—VIII).

■ **A. R.**

SCRIITORII RUȘI ȘI SOVIETICI ÎN LIMBA ROMÂNĂ. 1960—1973. Bibliografie selectivă. Iași, 1974. 221 p. multigr. (Universitatea „Al. I. Cuza” — Iași, Facultatea de filologie. Secția rusă-română: Biblioteca județeană „Gheorghe Asachi” — Iași).

Dincolo de interesul firesc pe care o cercetare bibliografică de acest gen îl poate suscita, lucrarea la care ne referim prezintă un interes aparte, determinat de geneza ei. Ea este rodul practicii în producție efectuată de studenții Facultății de filologie din Iași, secția limbă și literatură rusă, în anii universitari 1971—1972 și 1973—1974, la Biblioteca „Gh. Asachi” din Iași. Sub îndrumarea competentă a șefului serviciului bibliografic al bibliotecii, Liviu Moscovici, și a asistentului univ. Andreas Rados, de altfel coordonatori ai lucrării, un colectiv de 9 studenți a realizat o cercetare bibliografică de amploare, vizînd literatura rusă și sovietică apărută în limba română în perioada 1960—1973. Determinarea perioadei investigate s-a datorat existenței unei alte lucrări bibliografice cu tematică similară (Buc., ESPLA, 1959), aparținînd lui Filip Roman și acoperînd perioada 1830—1959.

În timpul practicii, studenților li s-a oferit posibilitatea cunoașterii instrumentelor de informare bibliografică, a publicațiilor periodice românești și a producției editoriale din ultimii ani, totodată ei au putut deprinde metodică întocmirii unei lucrări bibliografice de întîndere, fapt de o deosebită utilitate pentru viitoarea lor activitate didactică sau de cercetare științifică.

Amplul material depistat în urma cercetării a 38 de publicații periodice și a aparițiilor editoriale a ultimilor 14 ani a fost selectiv înregistrat în funcție de însăși destinația principală a lucrării — studiul universitar. Materia a fost structurată în două capitole: primul, cuprinzînd „Generalități. Estetică și teorie literară. Istorie și critică literară”; al doilea, „Scriitori ruși și sovietici. Opere traduse în limba română, studii, articole, note și recenzii”.

Concepția riguroasă științifică, lucrarea a fost înzestrată și cu un complet aparat auxiliar — prefața „Cîteva considerații asupra literaturii sovietice din ultimele decenii” (Andreas Rados), un cuvînt „Către cititori”, argumentînd lucrarea și prezentînd-i structura (Liviu Moscovici), o listă a abrevierilor folosite (implicit listă a periodicelor consultate) și un indice alfabetic de nume. Acesta din urmă ar fi câștigat în precizie dacă s-ar fi făcut o distincție grafică între numele autorilor ruși și sovietici traduși și cele ale traducătorilor, prefațatorilor, recenzienților și dacă notițele bibliografice din corpul lucrării ar fi fost numerotate, permînd astfel o trimitere mai exactă (trimiterea e făcută la pagină). Amintind aceste lipsuri — necesitate de altfel în raport cu meritele deosebite ale lucrării — credem că, în cazul organizării alfabetic, și nu cronologic, a margerii (fie și pe perioade), lucrarea ar fi câștigat sub raportul informativ prin inserarea sub numele fiecărui scriitor a anilor în care a trăit.

O mențiune specială pentru claritatea și corectitudinea descrierii. ■ **A. R.**

STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIBLIOLOGIE. Serie nouă. 13. București, Editura Academiei R.S. România, 1974. 308 p. cu ilustr. (Biblioteca Academiei R.S. România).

În spiritul tradiției de aproape două decenii, cel de al XIII-lea volum al publicației Bibliotecii Academiei continuă să introducă în circuitul cercetărilor bibliologice noi valori din patrimoniul propriu și din cel național. În rubricile consacrate: Studii și comunicări, Note și documente, Recenzii și Cronică sînt grupate și de această dată noi și importante contribuții ale unor autori cîui știință din domeniile de specialitate.

Primele pagini ale volumului cuprind cuvintele închinute de acad. Șerban Cioculescu memoriei lui George Baiculescu, „veteran al institutului” care timp de o jumătate de secol i-a condus activitatea bibliografică și editorială, continuînd să lucreze în sînul ei pînă în ultimele zile ale vieții sale.

Sub semnătura lui Aurelian Sacerdoțeanu, studiul Nicolae Iorga despre carte și bibliotecă înfățișează preocupările bibliologice ale istoricului român, consemnîndu-i impresiile, constatările și reflecțiile asupra importanței cărților, necesității lecturii, esteticii tiparului etc. Marele cărturar urmărea înfăptuirea ideii ca fiecare cetățean al țării să aibă acces la carte și aprecia în mod deosebit colecțiile personale, dar și pe cele publice, milînd pentru conservarea cărților în bibliotecile bine organizate. Este relevantă mai cu seamă activitatea sa de fondator de bibliotecă și de editor al unor cărți fundamentale pentru cultura românească.

Importanța problemei a romanității limbii noastre este abordată de Corneliu Dima-Drăgan într-o mai largă cercetare intitulată *Un destîn istoric: permanența latinității în cultura românească veche. I.* În această primă parte a studiului autorul urmărește evoluția scrisului latin pe teritoriul României între secolele XIII—XVIII, întemeindu-se pe mărturia unor vechi texte și a surselor istorice străine, cum și pe o seamă de analize lexicale pe care le face cu ajutorul dicționarilor, glosarelor și documentelor de epocă.

Elaborat pe baza cercetării a trei sute de legături de carte din colecțiile Bibliotecii Academiei, amplul studiu *Vechi legături de cărți românești al Liviei Bacăru face*, pentru prima oară în țara noastră, o introducere în istoria acestui meșteșug practicat și la noi din cele mai vechi timpuri. Pe lîngă descrierea tehnicii legăturii și prezentarea unor centre mănăstirești creatoare de școală în acest domeniu, sint dezvoltate și numele a 42 de meșteri artiști dintre anii 1562 și 1857. O bogată ilustrație reproduce legături și motive ornamentale specific românești folosite de-a lungul epocii studiate.

Printr-o analiză comparativă a caracterelor poli-grafice și a filigranelor, Ludovic Demény grupează și descrie Psaltrile chirliche tipărite în Transilvania în secolul al XVI-lea, între 1568 și 1593, stabilind o nouă cronologie a acestor tipărituri prea puțin cunoscute pînă acum și propunînd revizuirea în acest sens a Bibliografiei Românești Vechi.

Simion Florea Marian și vechea slovă românească este titlul studiului în care G. Strempele prezintă un număr de manuscrise preluate de Biblioteca Academiei de la folcloristul sucevean. Prin descoperirea în paginile acestora a unor texte necunoscute pînă acum istoriei literaturii vechi, autorul îmbogățește domeniul creației folclorice și literaturii apocrife din România.

Cîteva bibliotecii românești din secolele XVIII—XIX fac obiectul unor studii care furnizează date noi despre soarta lor, publicîndu-le și cataloagele recent descoperite în fonduri de arhivă. Astfel, Mihai Caratașu aduce o bogată informație inedită în comunicarea sa *Știri noi privitoare la Biblioteca Micropoliei București în secolul al XVIII-lea*, la care anexează și lista celor aproape 200 de cărți ale lui Neofit Cretanul (1738—1754), cîtorul acestei importante bibliotecii. Catalogul bibliotecii de la Stîncu, publicat de Cornelia Papacoste-

Danielopolu, este precedat de o documentată introducere asupra colecției de cărți constituită la începutul secolului al XVIII-lea de către Nicolae Rosetti Roznovanu. În sfîrșit, Al. Zub, în *Însemnări despre a doua bibliotecă a lui Mihail Kogălniceanu*, analizează structura colecției de peste 2000 de volume „înghesată” de cărturarul moldovean după 1847 și dăruită de fiul său, Vasile Kogălniceanu, în anul 1928, liceului „Andrei Saguna” din Brașov.

Alte comunicări au ca temă soarta unor tipărituri foarte rare (*Circulația în Țările Române a unei cărți sirbești din 1781*, de Paul Mihail și Zamfira Mihail), citeva documente inedite din activitatea de editor a lui Eliade (*Despre tipografia lui Eliade Rădulescu în 1848*, de Andrei Pippidi); ori îmbogățesc cu noi date istoria bibliotecii noastre (*Contribuția lui Simeon Popescu la dezvoltarea biblioteconomiei românești*, de Ioan Domsă).

În cinstea tricentenarului nașterii lui Dimitrie Cantemir, eveniment înscris printr-o aniversare UNESCO, Ion Sava Nanu scrie despre Dimitrie Cantemir desenator, istoric de artă și arhitect, relevînd aspecte mai puțin cunoscute din opera domnului cărturar. Sub titlul *Opera cartografică a lui Marsili și importanța ei pentru țara noastră*, Ana Toșa Turdeanu înfățișează lucrarea fundamentală a geografului italian asupra sectorului Dunării dintre munții Kahlenberg și confluența cu Iantza, insistînd asupra aportului acesteia la cunoașterea bogățiilor țării, între care întreaga Europă a epocii.

Structura și activitatea unor mari biblioteci din străinătate este prezentată cititorilor de comunicarea semnată de Alice Sterescu, *Funcțiunile bibliotecilor științifice enciclopedice din R.D. Germană și ogîndirea lor în structura acestor biblioteci* ca și de cronicile *Căltorie de documentare în R.P. Polonă*, de Marta Anineanu, și În vizită de lucru la bibliotecile și arhivele din Iugoslavia, de Elena S. Dumitrescu.

În rubrica *Note și documente* se înscrisu citeva interesante informații din țară și străinătate, între care descrierea celor mai vechi manuscris din Biblioteca Academiei, un rîsul de papirus ce conține texte dintr-o „cărta a morților”, descriere făcută de Dalila Lucia Aramă sub titlul *Per-Em-Hu. Un mesaj al Egiptului de acum 3400 de ani*.

Valoarea materialelor publicate în acest volum face deosebit de dificilă o selecționare a lor și impune menționarea fiecăruia, sub aprecierea generală de lucrări meritori care aduc reale contribuții în activitatea de cercetare bibliologică. Ținuta științifică a studiilor și comunicărilor, puse la dispoziția cititorilor săi, menținerea cu constanță a rubricării și a aspectului grafic, sobru și distins, de la începutul din Studii și cercetări de bibliologie o publicație clasică înscrisă de mult în rîndul celor mai consultate surse de informare în specialitate.

■ Antonia BĂLAN

STUDII ȘI CERCETĂRI DE DOCUMENTARE. 17, nr. 1-2, ian-mar, apr-Iun 1975, p. 1-239. (Oficiul de informare documentară pentru învățămînt).

În peisajul cercetării românești în domeniul informaticii documentare, publicația editată de oficiul specializat al Ministerului Educației și Învățămîntului își menține, de aproape două decenii, prestigiul ei binemeritat de primă autoritate în materie. Este ceea ce, și cu prilejul ultimului volum apărut — coordonatori: Constantin Mătușoiu și Marcel Sulică —, se confirmă oricui îl consultă.

Din cuprinsul volumului, structurat în părțile distincte obișnuite (studii, note, recenzii, referate și cronică), reține atenția în mod special ampla sinteză *Cercetări românești în informatică documentară*, datorată acad. A. Avramescu, dr. George Lăzărescu și E. Toma. Înregistrînd și aprecîind critic, într-o sistematizare clară, principalele realizări românești într-un domeniu pînă nu de mult de pionierat, autorii, ei înșiși principali și consecvenți promotori ai mișcării documenta-

riste la noi, trasează evoluția în timp a acestui „început de școală românească în informatică documentară”.

Venind să confirme neîntîrziat aprecierile din sinteză asupra conținutului științific de înaltă ținută al cercetărilor în acest domeniu la noi în țară, volumul cuprinde în continuare studii (în limba engleză) semnat de acad. Aurel Avramescu asupra teoriei difuzării informației și a diseminării cunoștințelor științifice, intitulat *Science Bibliometric Diffusion Theory*. Și, în aceeași secțiune, alte trei studii de ținută și, în plus, cu un vădit caracter de utilitate practică imediată, privind „Tehnici moderne de proiectare a sistemelor de informare documentară”, „Înmagazinarea și regăsirea informațiilor în sistemele documentare cu bandă perforată” și „Posibilități de utilizare a automatelor de organizare Optima 528 în activitatea de documentare tehnică” (autorii: M. Mendelovici, S. Mendelovici și D. Gîrbea).

Oricît ne-am strădui, este foarte dificil, chiar numai semnalînd titlurile, să cuprindem materia densă care alcătuiește celelalte părți ale volumului. Semnalăm totuși, pentru valoarea documentară deosebită, notele lui Valeriu Moldoveanu — sintetice și critice, avizate — asupra realităților și problemelor automatizării bibliotecilor din S.U.A., prilejuite de o vizită de studiu.

Redactat cu multă acuratețe, într-un stil riguros științific și sobru, volumul găzduiește o materie a cărei valoare nu-și găsește deloc potrivit haina editorială prea modestă ce i-a fost oferită. Știința română, prin imensele servicii aduse societății noastre și, mai departe, civilizației mondiale în al cărei circuit se află, merită, potrivit eforturilor pe care statul nostru le face, mult mai mult decît arată forma (multiplicare) îmbrăcată de volumul pe care i-am prezentat. Sugerînd tipărirea în viitor a publicației, exprimăm o dorință a cititorilor și totodată un drept legitim al științei.

■ G. V.

LIBRI. International Library Review and IFLA Communications, Editors: Paale Birkelund, Preben Kirkegaard, Toril Olsen. 25, nr. 4, dec 1975, p. 253—348.

Prestigioasa publicație internațională de biblioteconomie editată la Copenhaga înscris în sumarul numărului pe trimestrul al IV-lea al anului trecut un număr de șase articole-studii, din care unul în limba germană și cinci în engleză. Materiale ample, purtînd toate amprenta obișnuită a calității în revista *Libri* — seriozitate și rigoare științifică, informație de cea mai strictă actualitate din domeniul activității bibliotecare în diverse țări ale lumii și pe plan internațional. Și aceasta, în ciuda caracterului divers al tematicii abordate de fiecare studiu — schimbul de cadre în cooperarea bibliotecară internațională (J. Wieder, *Personal Austausch als Aufgabe und Problem der internationalen Zusammenarbeit*), dezvoltarea bibliotecilor în Papua Noua Guinee (K.E. Avafia, *Library Development in Papua New Guinea*), legislația bibliotecilor publice din Uganda (B.W. K. Matogo, *Leading Issues in Development of Public Libraries in Emergent Uganda, 1960—1970*), achiziții de publicații (Maria J. Landau, *Acquisition of Latin American Scientific Literature in the Science Reference Library*), contribuția bibliotecarilor la lupta pentru libertatea intelectualilor în lumea capitalului (R. Ramachandran, *The Librarian's Commitment to Intellectual Freedom in America and Developing Countries*), planificarea cadrelor bibliotecare (Sarah R. Reed, *Library Manpower Planning in the USA*).

Pentru specialistul român, lectura, fără excepție, a celor șase materiale din sumar prilejuește dobîndirea unei largi informații profesionale, utile atît în planul imediat al cunoașterii unor experiențe oricînd folositoare (cum sint cele din domeniul managementului de bibliotecă), cît și în cel al lărgirii orizontului culturii de specialitate. ■ L.M.

CZU 027.52 (498):021.2

Biblioteca publică și contemporaneitatea. În: Biblioteca. Bul. trim. de bibliotecă. Anul editorial 1976 și cerințele completării. Idem, p. 11—15.

Conturind sarcinile prioritare ale activității bibliotecare în noua etapă de dezvoltare a societății socialiste românești, articolul de fond pune un accent deosebit pe perfecționarea procesului lecturii publice.

CZU 655.412:025.22

Anul editorial 1976 și cerințele completării. Idem, p. 11—15.

Anchetă a redacției cuprinzând răspunsurile a nouă biblioteci județene la întrebarea: răspunde producția editorială a anului 1976, potrivit proiectelor planurilor editoriale, cerințelor unei bune completări a colecțiilor din bibliotecile publice?

CZU 027.52 (498 Brașov): 022

Grigore TOPAN: Informarea la Biblioteca Județeană Brașov. Idem, p. 23—24.

Continuind ciclul consacrat sintetizării concepției și practicii românești în privința informării în biblioteca publică, articolul prezintă modul în care este înțeleasă noțiunea de către colectivul Bibliotecii județene Brașov, oglindit în organizarea activității în instituția brașoveană.

CZU 025.34:82-93

017.1:82-93

Febronia COSTACHE: Catalogul-tip în biblioteca pentru copii. Idem, p. 24—25.

Argumentând mai întâi utilitatea unui asemenea instrument de informare, autoarea prezintă catalogul-tip de înregistrare a literaturii pentru copii, realizat în cadrul Secției pentru copii a Bibliotecii municipale „M. Sadoveanu” din București. Sînt abordate criteriile de selecție, sistemul de descriere folosit, structura catalogului.

CZU 021.65

Ștefan GRUIA: Bibliobuzul în lume (I). Idem, p. 28—29.

Articolul reprezintă prima parte a unei ample sinteze documentare asupra serviciului de bibliotecă publică prin bibliobuz în lume. Autorul încearcă o definire a bibliobuzului, după care schițează istoricul și aria de răspîndire a acestuia, oprindu-se mai pe larg asupra organizării și tipurilor de bibliobuze, ca și asupra fondurilor de publicații și instrumentelor de informare din dotarea lor.

У.Д.К. 027.52(498):021.2

Публичные библиотеки и современность. В: Библиотека, кварталный бюллетень по библиотечному делу, приложение к журналу „Библиотечный культурал”, 29, № 1, март 1976 г., стр. 2—3.

Намечая первоочередные задачи библиотечной деятельности на новом этапе развития румынского социалистического общества, переводная статья делает особый упор на совершенствовании процесса знакомства с книгой читающей публики.

У.Д.К. 655.412:025.22

Надательский 1976 год и потребности укомплектования. Там же, стр. 11—15.

Это — результат редакционного опроса, содержащий ответы девяти уездных библиотек на вопрос, соответствует ли надательская продукция 1976 года, как она запроецирована надательскими планами, потребностям по укомплектованию коллекций публичных библиотек.

У.Д.К. 027.52 (498 Brașov): 022

ГРИГОРЕ ЦОПАН: Справочная работа в Брашовской уездной библиотеке. Там же, стр. 23—24.

Продолжая цикл материалов, обобщающих румынскую концепцию и практику справочной работы в уездных библиотеках, статья показывает, как понимает и практически организует информационно-справочную работу коллектив Брашовской уездной библиотеки.

У.Д.К. 025.34:82-93

017.1:82-93

ФЕБРОНИЯ КОСТАКЕ: Типовой каталог в детской библиотеке. Там же, стр. 24—25.

Обосновав вначале необходимость данного справочного инструмента, автор статьи рассказывает о типовом каталоге учета литературы для детей, созданном в детском отделении Бухарестской муниципальной библиотеки имени М. Садовяну. В статье рассматриваются критерии отбора, используемая система аннотаций, структура каталога.

У.Д.К. 021.65

ШТЕФАН ГРУЯ: Автобусная библиотека-передвижка в мире. Там же, стр. 28—29.

Автор пытается дать определение автобусной библиотеки-передвижки, после чего предлагает вниманию краткий очерк ее истории и сфер распространения, подробнее останавливаясь на организации и типах автобусных библиотек-передвижек, а также на фондах публикации на имеющихся в распоряжении этих передвижек средствах информации и справок.

CDU 027.52(498):021.2

Les bibliothèques publiques dans la contemporanéité. In: Biblioteca. Bull. trim. de bibliotecă, supplément de la revue „Indrumătorul cultural”, 29, no. 1, mars 1976, p. 2—3.

Tout en précisant les tâches prioritaires des bibliothèques dans le stade actuel de développement de la société socialiste roumaine, l'article souligne spécialement le processus de perfectionnement de la lecture publique.

CDU 655.412:025.22

L'année éditoriale 1976 et les besoins de l'accroissement des collections des bibliothèques. Idem, p. 11—15.

Les réponses de neuf bibliothèques districtuelles à l'enquête de la rédaction sur la question: est-ce que la production du livre de l'année 1976, conformément aux projets des plans éditoriaux, répond-elle aux besoins d'un bon accroissement des collections des bibliothèques publiques?

CDU 027.52 (498 Brașov): 022

Grigore TOPAN: L'activité d'information à la Bibliothèque districtuelle de Brașov. Idem, p. 23—24.

À la suite du cycle synthétisant la conception et la pratique roumaine en ce qui concerne l'activité informationnelle des bibliothèques publiques, l'article présente comment est-elle conçue par le personnel de la Bibliothèque du district Brașov et comment se reflète ce dans l'organisation de l'activité.

CDU 025.34:82-93

817.1:82-93

Febronia COSTACHE: Le catalogue de base pour les bibliothèques enfantines. Idem, p. 24—25.

Après avoir argumenté l'utilité d'un tel instrument d'information, l'auteur présente le catalogue enregistrant la littérature destinée aux enfants, réalisé à la section enfantine de la Bibliothèque municipale „M. Sadoveanu” de Bucarest. Sont abordés les critères de sélection, le système de description, la structure du catalogue.

CDU 021.65

Ștefan GRUIA: Le bibliobus dans le monde (I). Idem, p. 28—29.

L'article représente la première partie d'une ample synthèse concernant les services de lecture publique assurés par le bibliobus, sur le plan international. Après avoir défini le bibliobus, l'auteur fait son historique ainsi que l'esquisse de son étendue dans le monde, s'arrêtant plus longuement sur les problèmes concernant l'organisation des services, les types des bibliobus, leurs collections et leurs instruments d'information.

UDC 027.52(498):021.2

Public Libraries and the Contemporaneity. In: Biblioteca. Quarterly Bull. for Librarianship, Supplement of the Journal „Indrumătorul cultural”, 29 no. 1, March 1976, pp. 2—3.

Sketching the priority tasks of the library work for the new development period of the Romanian socialist society, the editorial particularly lays stress upon the improving of the public reading process.

UDC 655.412:025.22

1976 Publishing Year and the Requirements of Acquisitions. Idem, pp. 11—15.

Wide investigation belonging to the editorial staff, the paper takes in the answers received from the part of nine county libraries concerning the following question: „Does 1976 book production respond — according to the publishing projects — to the requirements of a good stock provision and purchase in public libraries?”

UDC 027.52(498 Brașov):002

Grigore TOPAN: Informational Work at Brașov County Library. Idem, pp. 23—24.

Continuing the series devoted to the synthesizing of the Romanian conception and practice concerning information work in the public library, the paper presents the manner in which the collective of workers of Brașov County Library understand the concept, reflected by the organizing of the activity at this institution.

UDC 025.34:82-93

017.1:82-93

Febronia COSTACHE: Type-Catalogue in the Children's Library. Idem, pp. 24—25.

Firstly arguing by the utility of this information instrument, the author presents the type-catalogue for children's literature, achieved at the Children's Department of „M. Sadoveanu” City Library in Bucharest. There are dwelt on selection norms, the description system and the structure of the catalogue.

UDC 021.65

Ștefan GRUIA: The Book-Mobile in the World. (I). Idem, pp. 28—29.

The paper represents the first part of an ample documentary synthesis concerning the public library service by book-mobile in the world. The author tries to give the definition to the book-mobile, after that he outlines its history and spreading area, dwelling on the organizing and categories of book-mobiles, as well as book stocks and information instruments from their endowment.